

Lubelskie

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

WOJEWÓDZKIE BIURO
GEODEZJI I URZĄDZANIA
TERENÓW ROLNYCH
W LUBLINIE

Plan urządzeniowo – rolny gminy Fajstławice powiat: krasnostawski, województwo: lubelskie

Opracował zespół pracowników
WBGiUTR w Lublinie w składzie:

Marta Sawosz
Paweł Chruściel

Kierownik Pracowni
Katarzyna Barlakowska

Inspektorzy Nadzoru
Agata Basak
Roman Chyła
Piotr Pogoda
Grzegorz Struzik
Krystian Kasprzak

2024 r.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Spis treści

1. WPROWADZENIE	6
2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY FAJSŁAWICE.....	9
2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY FAJSŁAWICE	9
2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy.....	9
2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu	11
2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne.....	13
2.1.4 Warunki klimatyczne	13
2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza	15
2.1.6 Tereny zabudowane	16
2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne.....	17
2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI.....	18
2.2.1 Struktura użytkowania gruntów.....	18
2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych	21
2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione	23
2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane	24
2.2.5 Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej.....	25
2.2.6 Charakterystyka gleb.....	26
2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją	31
2.3 FUNKcjONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW	31
2.3.1 Produkcja rolnicza	31
2.3.2 Struktura władania gruntami	36
2.3.3 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych.....	40
2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych	42
2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej.....	44
2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa	47
2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	49
2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej.....	50
2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA	56
2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych	56
2.4.2 Wody płynące i ciekі naturalne	57
2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych	59
2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej.....	61
2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska	61
2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe	62

2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI	67
2.5.1 Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej	67
2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg	68
2.5.3 Drogi transportu rolnego	70
2.5.4 Stan dróg	71
2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE	74
2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody.....	74
2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy	76
2.6.3 Krajobraz	79
2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia.....	80
2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI.....	82
2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna.....	82
2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie.....	83
2.7.3 Obiekty kultury.....	83
2.7.4 Zabytki	85
2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE	95
2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym.....	95
2.8.2 Drogi transportu rolniczego	97
2.8.3 Urządzenia melioracji wodnych	98
2.8.4 Cieki wodne	99
2.8.5 Odnowa wsi.....	99
2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH.....	100
2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO	102
3. USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY FAJSŁAWICE.....	103
3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY	103
3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych.....	103
3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych	103
3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców.....	104
3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ	105
3.2.1 Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych	105
3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne	105
3.2.3 Rekultywacja nieużytków.....	105
3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych.....	106
3.2.5 Poprawa jakości gleb.....	106

3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH.....	107
3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	107
3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów	107
3.3.3 Ochrona gruntów	108
3.3.4 Odnowa wsi	108
3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa	109
3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną	109
3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ	110
3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia.....	110
3.4.2 Melioracje.....	110
3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód	112
3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO	113
3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących.....	113
3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg	113
3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKA NATURALNEGO.....	113
3.6.1 Zalesienia gruntów	113
3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych	114
3.6.3 Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego.....	116
3.7 ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ	117
3.7.1 Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych ...	117
3.7.2 Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych.....	118
3.7.3 Poprawa infrastruktury turystycznej.....	119
3.7.4 Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków	120
3.8 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO – ROLNE.....	120
3.8.1 Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	120
3.8.2 Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg.....	122
3.8.3 Rekultywacja nieużytków	123
3.8.4 Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej.....	123
3.8.5 Zalesienia gruntów	123
3.8.6 Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe	124
3.8.7 Planowane formy ochrony przyrody	124
3.8.8 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych.....	124
3.8.9 Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej	125
3.8.10 Odnowa wsi.....	125

3.9 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE	126
3.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych, aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacja ewidencji gruntów i budynków, aktualizacja map glebowo rolniczych	126
4. PODSUMOWANIE - W WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY	128
5. WYKORZYSTANA LITERATURA.....	132
6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA..	133
7. SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW.....	134
8. SPIS TABEL	136

Prawa autorskie zastrzeżone

Wykorzystanie niniejszego opracowania dla potrzeb planistycznych, w zakresie wynikającym z przepisów autorskich, jest dozwolone pod warunkiem podania źródła. Wykorzystanie w celach komercyjnych wymaga uprzedniej pisemnej zgody Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie.

1. WPROWADZENIE

Opracowania planów urządzeniowo-rolnych gmin lub projektów urządzeniowo-rolnych wsi nawiązują do istniejących opracowań planistycznych i strategicznych, które w sposób ogólny określają działania oraz prace przyczyniające się do modernizacji obszarów wiejskich. Celem opracowania jest zidentyfikowanie specyficznych uwarunkowań rolniczych, przyrodniczych, klimatycznych, społecznych czy gospodarczych i przedstawienie takich rozwiązań, które dadzą podstawy do wszechstronnej, wielofunkcyjnej modernizacji wsi i gospodarstw rolnych oraz przyczynią się do poprawy efektywności gospodarstw, do poprawy warunków życia i pracy mieszkańców, do wyeksponowania walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych czy do ochrony walorów rolniczych i przyrodniczych.

Zawarte w opracowaniu rozwiązania będą pomocne w planowaniu i realizacji prac urządzeniowo-rolnych oraz w przygotowaniu wniosków o pozyskanie funduszy strukturalnych lub w tworzeniu przyszłych opracowań programowych, planistycznych i projektowych. Ustalenia planu urządzeniowo-rolnego w części projektowej, w tym opracowanie tekstowe, tabelaryczne i graficzne zawierają informacje w zakresie:

- działań rozwojowych i modernizacji terenów rolnych wynikających z ogólnej charakterystyki gminy;
- poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej;
- poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrony przyrody i środowiska naturalnego;
- rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej;
- stopnia zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne;
- stopnia zapotrzebowania na prace geodezyjno - kartograficzne.

Ustalenia wynikające z planu urządzeniowo-rolnego będą mogły być uwzględnione przy współpracy władz gminy z jednostkami administracji rządowej oraz samorządowej lub własnych działań w sprawach związanych z wdrażaniem poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, dotyczących w szczególności:

- ochrony gleb oraz stosowania agrotechniki przeciwozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- zagospodarowania gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych lub rekultywacji nieużytków;

- realizacji scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym;
- melioracji i nawodnienia oraz ochrony przed powodzią i lepszego wykorzystanie wód;
- budowy lub modernizacji dróg istniejących;
- zalesiania gruntów;
- wyeksponowania walorów krajobrazowych, turystycznych oraz zabytków;
- zaprojektowania i urządzenia w terenie szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych;
- realizacji potrzeb związanych infrastrukturą techniczną i społeczną;
- aktualizacji opracowań geodezyjno-kartograficznych;
- innych wynikających z potrzeb mieszkańców lub uwarunkowań naturalnych gminy.

Plany urządzeniowo-rolne gmin lub projekty urządzeniowo-rolne wsi Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie (zwane dalej WBGiUTR w Lublinie) realizuje na podstawie następujących przepisów prawnych:

- art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2024 r., poz. 566.);
- art. 7c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151);
- art 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609, 721);
- uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego nr XXIV/406/2021 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.;
- Uchwały Zarząd Województwa Lubelskiego nr DXXII/9192/2023 z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie opracowania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo-Rolnych dla Województwa Lubelskiego;
- Uchwały Zarządu Województwa Lubelskiego nr DLVI/9821/2024 z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia i wykonania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo – Rolnych dla Województwa Lubelskiego.

Przy opracowaniu należy uwzględnić w szczególności następujące przepisy prawne:

- Ustawa z dn. 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.);
- Ustawa z dn. 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1197 ze zm.);
- Ustawa z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.);
- Ustawa z dn. 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz.320, 1222);
- Ustawa z dn. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029);
- Ustawa z dn. 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2024 r., poz. 530);
- Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54, 834, 1089, 1222);
- Ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890, Dz.U. z 2024 r. poz.1089);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130);
- Ustawa z dn. 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 589, 1089,1230);
- Ustawa z dn. 21 sierpnie 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1145, 1222);
- Ustawa z dn. 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.z 2024 r. poz. 324, 862);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dn. 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2024 r., poz. 219 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno- budowlanych dróg publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1518 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1246 ze zm.).

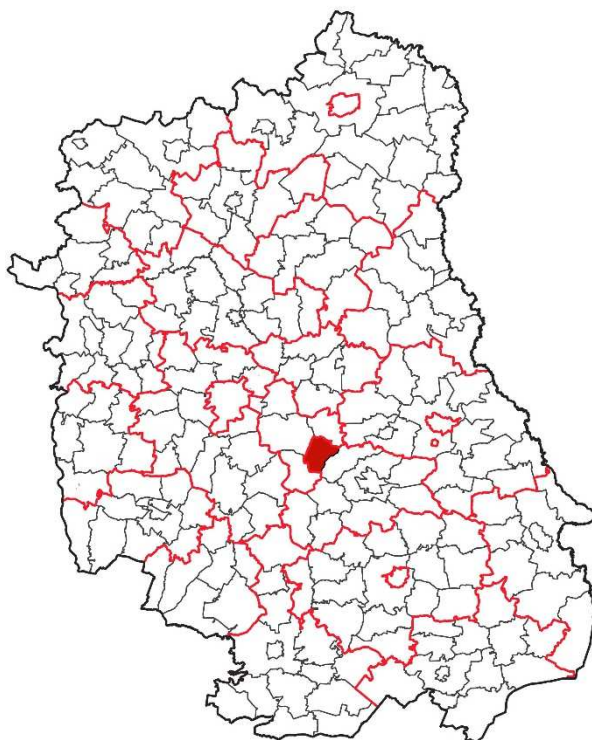
2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY FAJSŁAWICE

2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY FAJSŁAWICE

2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy

Gmina Fajslawice położona jest w środkowej części województwa lubelskiego, w północno-zachodniej części powiatu krasnostawskiego. Sąsiaduje z czterema gminami: Łopiennik Górny, Rybczewice, Piaski oraz Trawniki. Powierzchnia gminy Fajslawice wynosi 7068 ha, co stanowi około 7% powierzchni powiatu krasnostawskiego i składa się z 12 sołectw i 13 obrębów: Bielecha, Boniewo, Fajslawice, Ignasin, Kosnowiec, Marysin Kolonia, Ksawerówka, Siedliska I, Siedliska II, Siedliska II Las, Suchodoły, Wola Idzikowska, Zosin Dziecinin. Gmina zlokalizowana jest przy drodze S17 Lublin-Zamość w odległości 35 km od Lublina, oraz 20 km od Krasnegostawu.

Rysunek nr 1 Położenie gminy na tle województwa lubelskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Powierzchnia gminy Fajslawice wynosi 7067,8067 ha. Suchodoły czyli największy obręb gminy o powierzchni 1500,3927 ha, co stanowi 21% powierzchni całej gminy. Najmniejszym obrębem jest obręb Siedliska II Las o powierzchni 112,6700 ha, który zajmuje zaledwie 2% powierzchni całej gminy. Powierzchnie i nazwy poszczególnych obrębów wchodzących w skład gminy zamieszczono w Tabeli 1

Tabela 1 Nazwa i powierzchnie obrębów Gminy Fajslawice

Lp	Obręb	Powierzchnia obróbu	Procentowy udział powierzchni obróbu na tle gminy
1.	2.	3.	4.
1	Bielecha	162,0813	2%
2	Boniewo	340,8848	5%
3	Fajslawice	808,1820	11%
4	Ignasin	446,6484	6%
5	Kosnowiec	238,2766	3%
6	Ksawerówka	429,7940	6%
7	Marysin Kolonia	467,3840	7%
8	Siedliska I	828,9548	12%
9	Siedliska II	695,1950	10%
10	Siedliska II Las	112,6700	2%
11	Suchodoły	1500,3927	21%
12	Wola Idzikowska	551,1981	8%
13	Zosin Dziecinin	486,1450	7%
	Ogółem	7067,8067	100%

(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024r.)

Rysunek nr 2 Podział administracyjny gminy na obręby

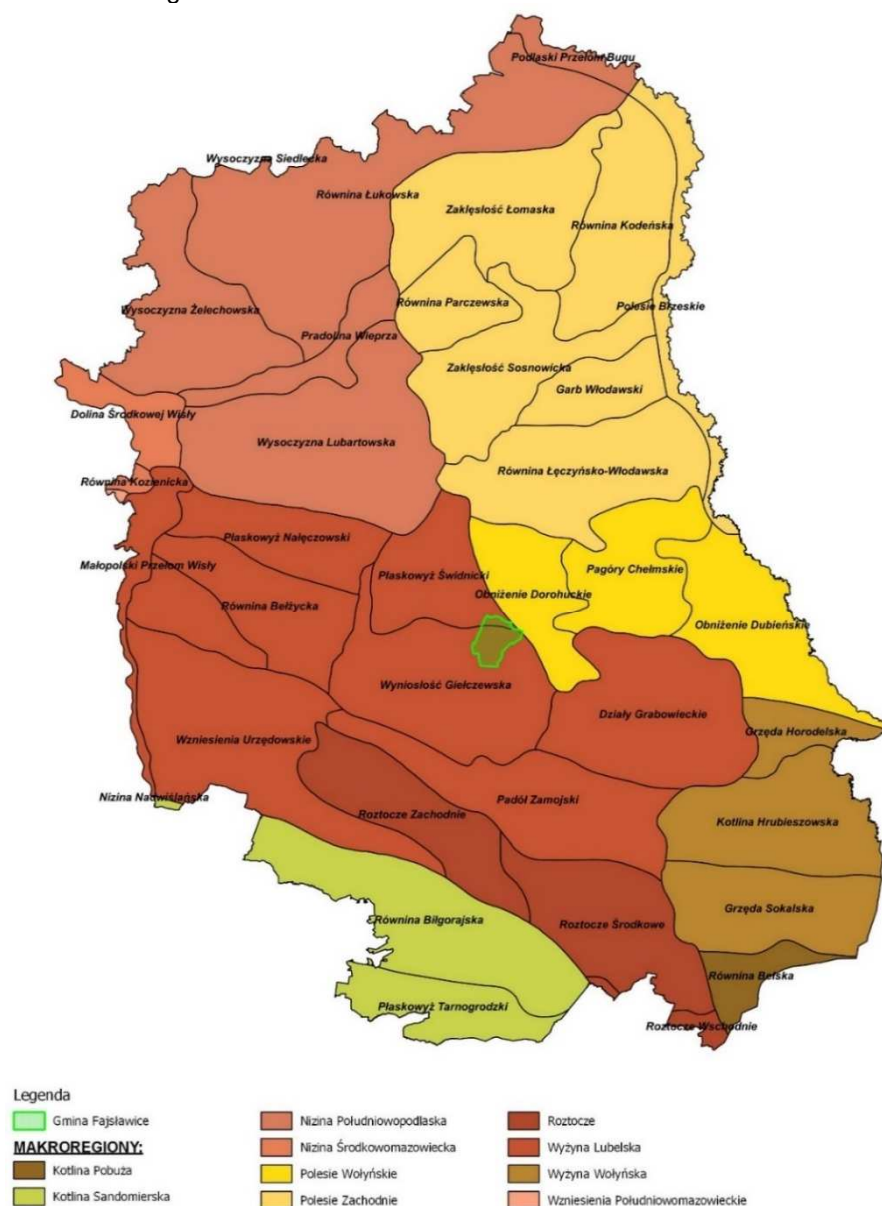

Źródło opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu

Gmina Fajslawice leży na terenie makroregionu Wyżyny Lubelskiej, w większości na terenie mezoregionu Wzniosłości Giełczewskiej oraz w małej części mezoregionu Płaskowyżu Świdnickiego. Położenie gminy na tle podziału na jednostki fizycznogeograficzne Polski opracowanego przez J. Kondrackiego umieszczono na Rysunek nr 3. Obszar gminy charakteryzuje się średnio urozmaiconą rzeźbą terenu obejmującą następujące formy: wzgórza, pagórki, wąwozy i doliny rzeczne. Szczególną rolę w kształtowaniu terenu odegrała dolina rzeki Marianki od obrębu Ksawerówka do obrębu Siedliska, charakteryzująca się typowymi cechami erozyjnej doliny denudacyjnej. Poniżej obrębu Siedliska, dolina rzeki przyjmuje cechy płaskodennej doliny rzecznej, z obszarami łąk.

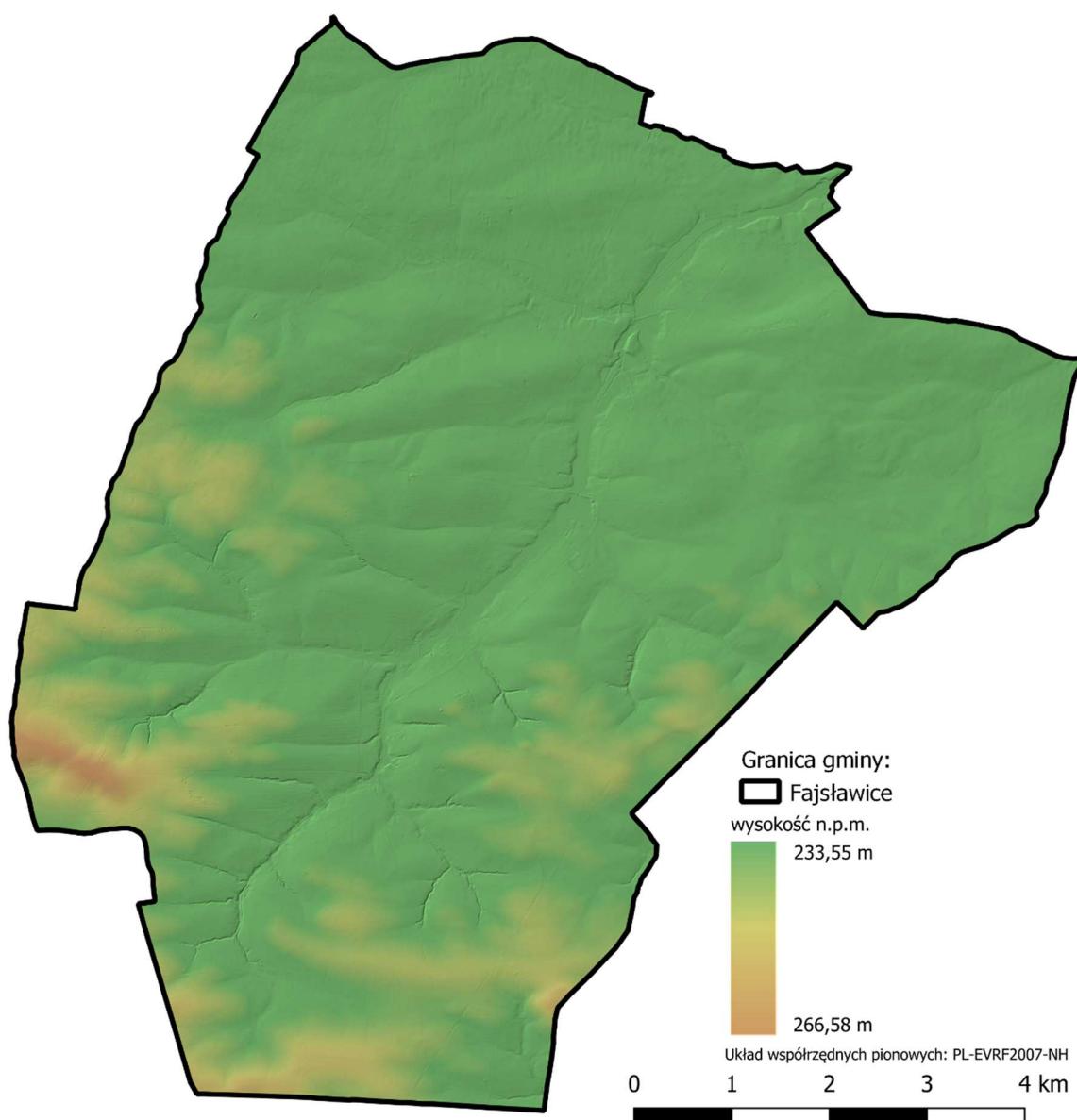
Rysunek nr 3 Położenie gminy na tle podziału na jednostki fizycznogeograficzne Polski według J. Kondrackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Różnica deniwelacji terenu wynikająca z mapy hipsometrycznej zamieszczonej na Rysunek nr 4 uwidacznia przewyższenia terenu sięgające zaledwie 33 metrów, wysokości bezwzględne zawiera się w przedziale między 266,58 m a 233,55 m. Szczególnie północna część gminy leżąca na granicy mezoregionu Wzniosłości Gielczewskiej charakteryzują się niskimi przewyższeniami, natomiast południową jej część można opisać jako obszar o zwiększonej intensywności względnych deniwelacji terenu głównie na obszarze obrębów: Siedliska I, Siedliska II, Siedliska II Las, Bielecha, Ksawerówka i Marysin Kolonia

Rysunek nr 4 Mapa hipsometryczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.geoportal.gov.pl.

2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne

We wschodniej części gminy występują osady górnokredowe, które przybierają formę opok lub ich zwietrzeliny, zwykle gliniastej z dużą ilością okruchów opok. Wzdłuż stromych stoków osady kredowe pokryte są osadami deluwialnymi, takimi jak piaski, gliny lub pyły. Natomiast w zachodniej części teren składa się głównie z utworów czwartorzędowych, takich jak lessy i osady lessopodobne, w tym gliny i pyły. Na stokach występują głównie piaski lessopodobne, oraz torfy i namuły torfiaste wypełniające dolinę Marianki. Obszary, gdzie przeważają lessy, gliny lessopodobne, oraz zwietrzelina gliniasta, pylasta lub piaszczysta, narażone są na erozję wodną. Doliny rzeczne wypełnione są głównie piaskami rzecznyymi z okresu plejstocenckiego oraz namułami torfiastymi z epoki holocenckiej. W tych dolinach, a także w obniżeniach powytopiskowych i zagłębieniach bezodpływowych, znajdziemy również holocenckie namuły, a także piaski, żwiry i mułki rzeczne. Te materiały zazwyczaj charakteryzują się niską wytrzymałością, brakiem konsolidacji.

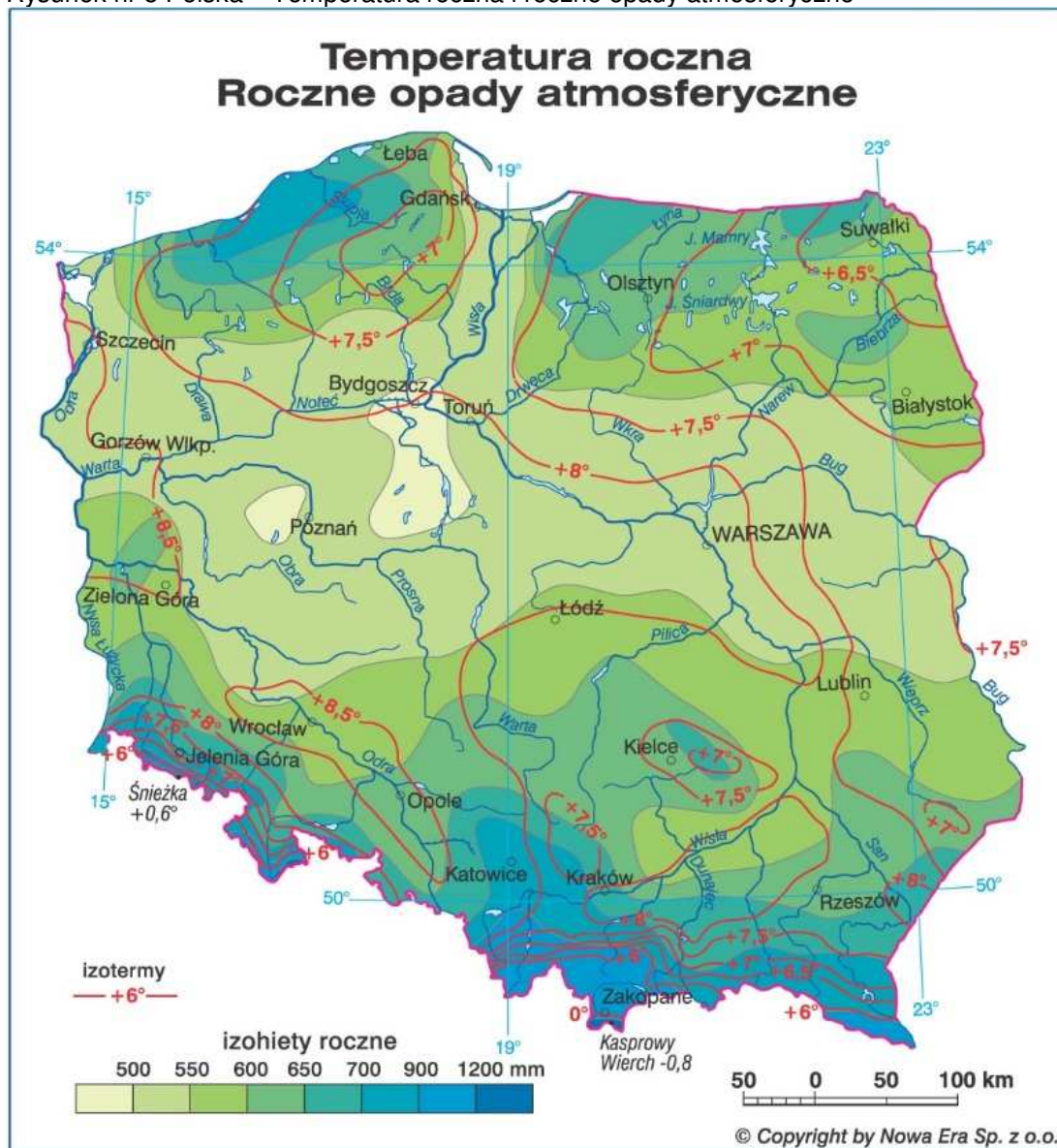
Na terenie gminy Fajslawice brak jest udokumentowanych złóż surowców naturalnych o większym znaczeniu gospodarczym.

2.1.4 Warunki klimatyczne

Obszar gminy Fajslawice leży w lubelsko-chełmskim rejonie klimatycznym, zajmując jego środkową część. Klimat tego obszaru kształtowany jest przez napływające z Atlantyku masy powietrza polarno-morskiego oraz masy powietrza polarno-kontynentalnego z obszaru Euroazji. Cechy obszaru na którym położona jest gmina Fajslawice to:

- średnie ciśnienie atmosferyczne utrzymuje się na poziomie 1 015 – 1 016 hPa, co wpływa na rozmieszczenie kierunków wiatrów i ich prędkości,
- średnie roczne prędkości wiatru oscylują między 2,6 m/s a 3,8 m/s,
- zachmurzenie średnio w ciągu roku wynosi 64%, przy czym można wyróżnić dwa okresy: zimowy, charakteryzujący się wysokim zachmurzeniem (75%), oraz ciepły, gdzie zachmurzenie jest znacznie niższe (57%),
- natężenie nasłonecznienia waha się od 35,4% do 38,1%,
- charakterystyczną cechą klimatu tego obszaru są znaczne różnice temperatury między sezonami. Miesiącem najcieplejszym jest lipiec, gdzie temperatura średnia wynosi do 18,5°C, natomiast najzimniejszym jest styczeń, gdzie średnie temperatury wynoszą od -3,5°C do -4,5°C. Średnia roczna temperatura powietrza to 7,2°C,
- sumy opadów atmosferycznych są relatywnie niskie, utrzymując się w granicach 550-600 mm rocznie.

Rysunek nr 5 Polska – Temperatura roczna i roczne opady atmosferyczne

Źródło: <http://wlpolske.pl/index.php>

2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza

Obszar gminy zamieszkuje 4452 osoby, z czego najwięcej mieszkańców zamieszkuje w Fajslawicach (1326 osoby). Najmniejszą liczbę ludności posiada miejscowość Bielecha, którą zamieszkuje 51 osób. Gęstość zaludnienia dla gminy wynosi 63 osoby na 1 km².

Tabela 2 Struktura demograficzna gminy Fajslawice

Lp	Obręb	Liczba ludności ogółem	Procent ludności na tle Gminy	Kobiety	Mężczyźni	Osoby w wieku przedprodukcyjnym 0–17 lat		Osoby w wieku produkcyjnym 18–59/64 lata		Osoby w wieku poprodukcyjnym 60/65 i więcej	
						Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1	Bielecha	51	1%	25	26	3	3	13	20	9	3
2	Boniewo	225	5%	110	115	12	20	74	87	24	8
3	Fajslawice	1326	30%	658	668	100	114	362	457	196	97
4	Ignasin	260	6%	131	129	23	30	79	81	29	18
5	Kosnowiec	101	2%	49	52	4	7	32	40	13	5
6	Ksawerówka	197	4%	111	86	18	17	54	50	39	19
7	Marysin Kolonia	168	4%	78	90	16	20	37	55	25	15
8	Siedliska I	352	8%	169	183	25	32	80	111	64	40
9	Siedliska II	408	9%	213	195	31	29	116	134	66	32
10	Siedliska II Las										
11	Suchodół	703	16%	377	326	64	46	184	223	129	57
12	Wola Idzikowska	586	13%	303	283	47	63	168	176	88	44
13	Zosin Dziecinin	75	2%	34	41	4	4	13	22	17	15
		4452	100%	2258	2194	347	385	1212	1456	699	353

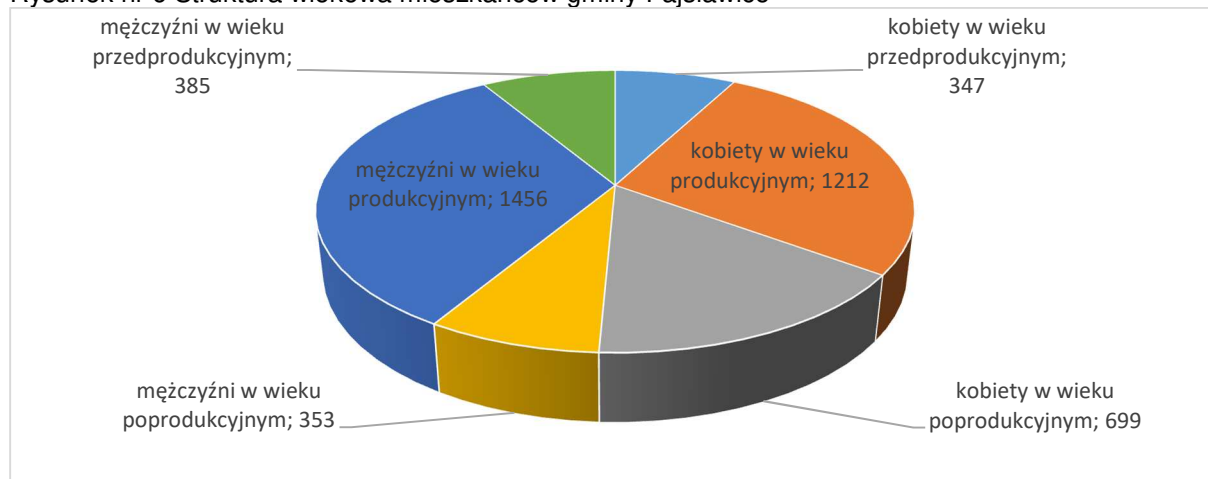
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Fajslawice - stan na dzień 08.05.2024r.

Jednym z kluczowych czynników rozwoju gminy jest struktura wiekowa jej mieszkańców. Większość populacji gminy znajduje się w wieku produkcyjnym (2 668 osób), czyli mężczyźni w wieku 18-64 lat oraz kobiety w wieku 18-59 lat. Ta grupa ekonomiczna generuje dochód, który wspiera pozostałe grupy wiekowe. Istotna jest również liczba osób w wieku przedprodukcyjnym do 18 roku życia (732 osoby), ponieważ większa liczba młodych mieszkańców zapewnia przyszłą stabilność ekonomiczną gminy. Jednak aktualnie występujący ujemny przyrost naturalny wskazuje negatywne aspekty starzenia się społeczeństwa. Osoby w wieku poprodukcyjnym (1052 osoby) stanowią aż 23,7% ogółu mieszkańców. Różnica liczby osób w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym wynosząca 320 osób na niekorzyść osób młodszych świadczy o starzeniu się lokalnych społeczności. Strukturę wiekową zaprezentowano na Rysunek nr 6.

Wszystkie obręby gminy są zamieszkałe oprócz jak sama nazwa wskazuje niewielkiego obrębu Siedliska II Las niemal w całości zalesionego.

Gmina Fajslawice to obszar typowo rolniczy. Gospodarstwa rolne, które stanowią główne źródło dochodu (ok. 684 gospodarstw) to 60% ogółu. Pozostali mieszkańcy znajdują pracę w pobliskich ośrodkach miejskich takich jak Krasnystaw, Świdnik i Lublin.

Rysunek nr 6 Struktura wiekowa mieszkańców gminy Fajslawice

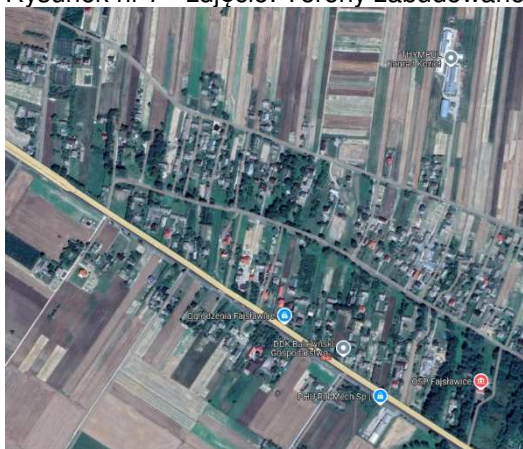

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Fajslawice - stan na dzień 08.05.2024r.

2.1.6 Tereny zabudowane

Układ zabudowy w gminie nawiązuje do doliny rzeki Marianki. Na zboczach doliny powstały najstarsze wsie: Fajslawice, Suchodoły, Wola Idzikowska, Siedliska tworząc zwartą zabudowę po obu jej brzegach. Na obszarze gminy przeważają współczesne budynki murowane mieszkalne i gospodarcze. Na terenie wsi Ignasin, Ksawerówka oraz Siedliska za chowało się drewniane budownictwo o walorach zabytkowych. Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych stanowi jednocześnie osie do zabudowy zagrodowej. Najbardziej zróżnicowane pod względem zabudowy jest ośrodek gminny Fajslawice. Możemy tutaj wyróżnić oprócz zabudowy zagrodowej zabudowę wielorodzinną, jednorodziną oraz obiekty produkcyjno-handlowe. Jedną z firm mieszczących się na terenie Fajslawic jest Herbapol, który specjalizuje się w skupie i przygotowaniu surowców zielarskich. Herbimar Spółka Jawna- Fajslawice to kolejna firma zajmująca się skupem ziół. W Fajslawicach mieszczą się również: SUR Fajslawice - Spółdzielnia Usług Rolniczych, która sprzedaje między innymi: środki ochrony roślin, nawozy sztuczne, paliwa. W miejscowości Suchodoły natomiast ma swoją siedzibę SCF Natural Spółka z.o.o., która zajmuje się przetwórstwem chmielu.

Rysunek nr 7 - zdjęcie: Tereny zabudowane – Fajslawice przy drodze S17

Źródło: <https://www.google.com/maps>

2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne

Na obszarze gminy Fajslawice obowiązują następujące opracowania planistyczne:

- I etap miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęty uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku (Dz.Urz. Woj. Lubelskiego Nr 54, poz. 637 z dnia 21 wrzesień 2000 r. obowiązuje od 06 października 2000 r.),
- II etap miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęty uchwałą Nr XXII/104/2000 Rady Gminy Fajslawice z dnia 26 maja 2000 roku (Dz.Urz. Woj. Lubelskiego Nr 54, poz. 638 z dnia 21 wrzesień 2000 r. obowiązuje od 06 października 2000 r.),
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęta uchwałą Nr XXXIX/141/2006 Rady Gminy Fajslawice z dnia 30 lipca 2006 roku (Dz.Urz. Woj. Lubelskiego Nr 170, poz. 2702 z dnia 26 październik 2006 r. obowiązuje od 26 listopada 2006 r.),
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęta uchwałą Nr XXXIX/179/2018 Rady Gminy Fajslawice z dnia 03 kwiecień 2018 roku (Dz.Urz. Woj. Lubelskiego, poz. 2494 z dnia 16 maja 2018 r. obowiązuje od 31 maja 2018 r).
- zamiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęta uchwałą Nr X/27/2015 Rady Gminy Fajslawice z dnia 24 lipca 2015 roku

Plan zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem, który określa przeznaczenie oraz warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, jako podstawowy instrument polityki przestrzennej, który reguluje rozwój przestrzenny na obszarze objętym jego ustaleniami. Jest kluczowym narzędziem w zarządzaniu rozwojem przestrzennym gminy, zapewniającym zrównoważony rozwój oraz ochronę interesów społecznych, ekonomicznych i środowiskowych. I etap planu z zagospodarowania przestrzennego obejmuje zasięgiem teren całej gminy Fajslawice z podziałem na jednostki strukturalne planu oznaczone dużymi literami, alfabetu przedstawiony na Rysunek nr 8 , pozostałe uchwały dotyczą zmian dotyczą jedynie części obszaru gminy.

Drugim rodzajem opracowania planistycznego jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest to dokument, który określa politykę przestrzenną danej gminy. Jest podstawą do sporządzaniu planów miejscowych. W studium uwzględnia się przede wszystkim: dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego, stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Rysunek nr 8 - Rysunek planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice uchwała Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku

Źródło: <https://fajslawice.e-mapa.net/>

2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI

2.2.1 Struktura użytkowania gruntów

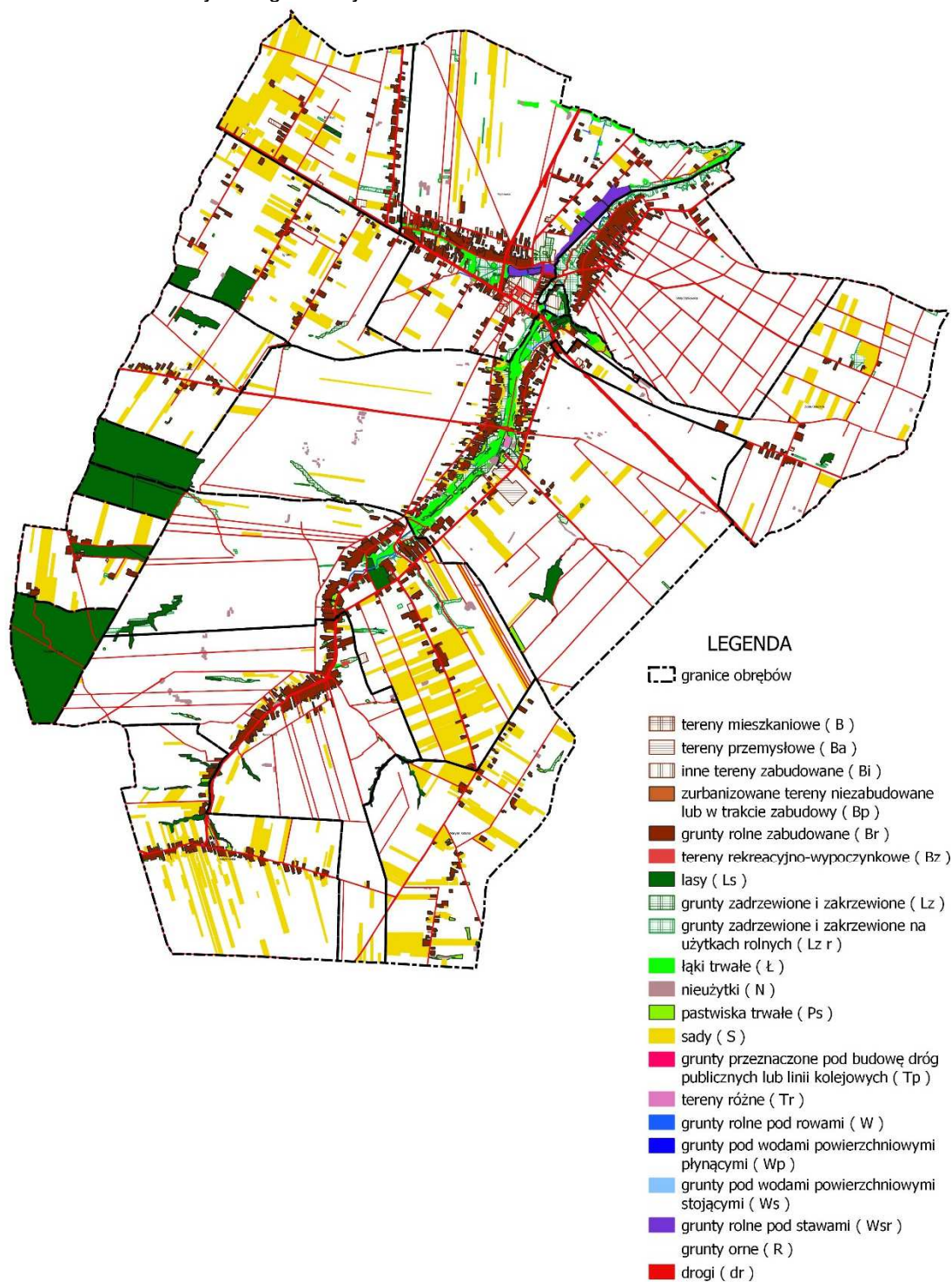
W gminie Fajslawice grunty rolne zajmują powierzchnię 6542,1183 ha, co stanowi 92,56% jej całkowitej powierzchni. Grunty leśne to niewielka powierzchnia 294,5764 ha, co stanowi 4,17% ogólnej powierzchni gminy. Tylko w obrębie Siedliska II Las, jak sama nazwa wskazuje występuje typ leśny użytkowania ziemi, pozostałe obręby są wykorzystywane typowo rolniczo. Duży udział użytków rolnych określa charakter i typ gminy jako ukierunkowanej głównie na rozwój produkcji rolniczej.

Tabela 3 Zestawienie użytków

l.p.	Obręb	jedn.	powierzchnia ogólna obrębu	Grunty rolne										Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (Ls, Lz)	Grunty pod wodami (Wm, Wp, Ws)	Grunty zabudowane i zurbanizowane			Tereny różne Tr
				ogółem	użytki rolne								nieużytki (N)			tereny zabudowane (B, Ba, Bi, Bp, Bz)	drogi (dr)	pozostałe (K, Tk, Ti, Tp)	
					grunty orne R	sady (S)	(Ł)	pastwiska trwałe (Ps)	grunty rolne zabudowane (Br)	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (Lzr)	grunty pod stawami (Wsr)	grunty pod rowami (w)							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Bielecha	ha	162,0813	146,5402	112,6792	27,1800			6,2810	0,4000				12,8033		0,1180	2,6198		
		%	100,00%	90,41%	69,52%	16,77%			3,88%	0,25%				7,90%		0,07%	1,62%		
2	Boniewo	ha	340,8848	323,8979	224,7042	78,2695			17,4260	3,2192			0,2790	1,1531		2,9759	11,3978	1,4601	
		%	100,00%	95,02%	65,92%	22,96%			5,11%	0,94%			0,08%	0,34%		0,87%	3,34%	0,43%	
3	Fajstławice	ha	808,1820	746,5784	589,2632	36,3498	19,6547	2,0691	54,5900	24,5906	16,0946	1,4429	2,5235	6,7681	0,2060	25,8129	28,7436	0,0730	
		%	100,00%	92,38%	72,91%	4,50%	2,43%	0,26%	6,75%	3,04%	1,99%	0,18%	0,31%	0,84%	0,03%	3,19%	3,56%	0,01%	
4	Ignasin	ha	446,6484	421,4143	385,2556	17,6550		0,8400	15,5637	1,5500			0,5500	20,1900		0,1929	4,8512		
		%	100,00%	94,35%	86,25%	3,95%		0,19%	3,48%	0,35%			0,12%	4,52%		0,04%	1,09%		
5	Kosnowiec	ha	238,2766	228,7066	213,7023	7,8900		0,0700	6,8542	0,1001			0,0900	5,9400			3,6300		
		%	100,00%	95,98%	89,69%	3,31%		0,03%	2,88%	0,04%			0,04%	2,49%			1,52%		
6	Ksawerówka	ha	429,7940	417,9768	372,9436	27,8492		3,7400	12,7514				0,6926	2,9705		0,1567	8,6900		
		%	100,00%	97,25%	86,77%	6,48%		0,87%	2,97%				0,16%	0,69%		0,04%	2,02%		
7	Marysin Kolonia	ha	467,3840	454,4862	423,4311	12,1679		2,4395	16,2177				0,2300	5,8171		0,5507	6,5300		
		%	100,00%	97,24%	90,60%	2,60%		0,52%	3,47%				0,05%	1,24%		0,12%	1,40%		
8	Siedliska I	ha	828,9548	751,1645	580,0502	108,2150	3,0400	2,2715	42,1242	12,4917		0,3487	2,6232	55,2447	0,3300	1,7200	20,4956		
		%	100,00%	90,62%	69,97%	13,05%	0,37%	0,27%	5,08%	1,51%		0,04%	0,32%	6,66%	0,04%	0,21%	2,47%		
9	Siedliska II	ha	695,1950	668,5992	627,1758	4,9300	0,2700	0,8900	32,1234	0,5600			2,6500	3,8200		2,0658	20,7100		
		%	100,00%	96,17%	90,22%	0,71%	0,04%	0,13%	4,62%	0,08%			0,38%	0,55%		0,30%	2,98%		
10	Siedliska II Las	ha	112,6700											110,6900			1,9800		
		%	100,00%											98,24%			1,76%		
11	Suchodoły	ha	1500,3927	1386,0245	1245,4801	18,0397	37,9661	18,7821	43,1500	16,7917		1,2084	4,6064	67,9709	1,3800	9,5902	34,5271		0,9000
		%	100,00%	92,38%	83,01%	1,20%	2,53%	1,25%	2,88%	1,12%		0,08%	0,31%	4,53%	0,09%	0,64%	2,30%		0,06%
12	Wola Idzikowska	ha	551,1981	524,2395	450,6484	0,3973	10,1244	7,1043	36,7369	17,2488		0,0937	1,8857		1,5952	0,2882	25,0752		
		%	100,00%	95,11%	81,76%	0,07%	1,84%	1,29%	6,66%	3,13%		0,02%	0,34%		0,29%	0,05%	4,55%		
13	Zosin Dziecinin	ha	486,1450	472,4902	422,1650	34,4174			11,3062	3,6548			0,9468	1,2087		0,9435	11,5026		
		%	100,00%	97,19%	86,84%	7,08%			2,33%	0,75%			0,19%	0,25%		0,19%	2,37%		
Gmina ogółem:		ha	7067,8067	6542,1183	5647,4987	373,3608	71,0552	38,2065	295,1247	80,6069	16,0946	3,0937	17,0772	294,5764	3,5112	44,4148	180,7529	1,5331	0,9000
		%	100,00%	92,56%	79,90%	5,28%	1,01%	0,54%	4,18%	1,14%	0,23%	0,04%	0,24%	4,17%	0,05%	0,63%	2,56%	0,02%	0,01%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Rysunek nr 9 Studium użytków gruntowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych

Zgodnie z danymi z EGiB uzyskanymi ze Starostwa Powiatowego w Krasnymstawie na obszarze gminy przeważają grunty orne 5647,4987 ha, co stanowi 86,55% powierzchni użytków rolnych. Użytki zielone zajmują 109,2617 ha, czyli 1,67 % powierzchni użytków rolnych (z czego łąki zajmują: 71,0552 ha, pastwiska: 38,2065 ha).

Inne grunty zaliczane do użytków rolnych to:

- sady: 373,3608 ha – 5,72% powierzchni użytków rolnych,
- grunty rolne zabudowane: 295,1247 ha – 4,52% powierzchni użytków rolnych,
- grunty pod stawami: 16,0946 ha – 0,25% powierzchni użytków rolnych,
- grunty pod rowami: 3,0937 ha – 0,05% powierzchni użytków rolnych,
- grunty zadrzewione i zakrzewione (Lzr): 80,6069 ha – 1,24% powierzchni użytków rolnych.

Grunty orne przeważają na wszystkich obrębach, poza jednym – Siedliska II Las, który jak sama nazwa wskazuje jest gruntem leśnym oraz zadrzewionym i zakrzewionym. Największy powierzchniowo obszar na terenie gminy zajmują grunty orne w obrębie Suchodoły 1245,4801 ha. Najwięcej powierzchniowo użytków zielonych występuje w obrębie Suchodoły – 56,7482 ha. Najwięcej sadów występuje w obrębie Siedliska I (108,2150 ha – 14,46 %). Obręb Fajslawice odznacza się dużym udziałem gruntów rolnych zabudowanych – 54,59 ha co daje 7,34 % powierzchni użytków rolnych, jak również gruntów pod stawami – 16,0946 ha.

Z zestawionych w Tabeli 4 danych liczbowych można wysnuć wniosek, że we wszystkich obrębach gminy z wyłączeniem obrębu Siedliska II Las który ma typowy charakter leśny, dominuje produkcja roślinna.

Tabela 4 Zestawienie użytków rolnych w obrębach

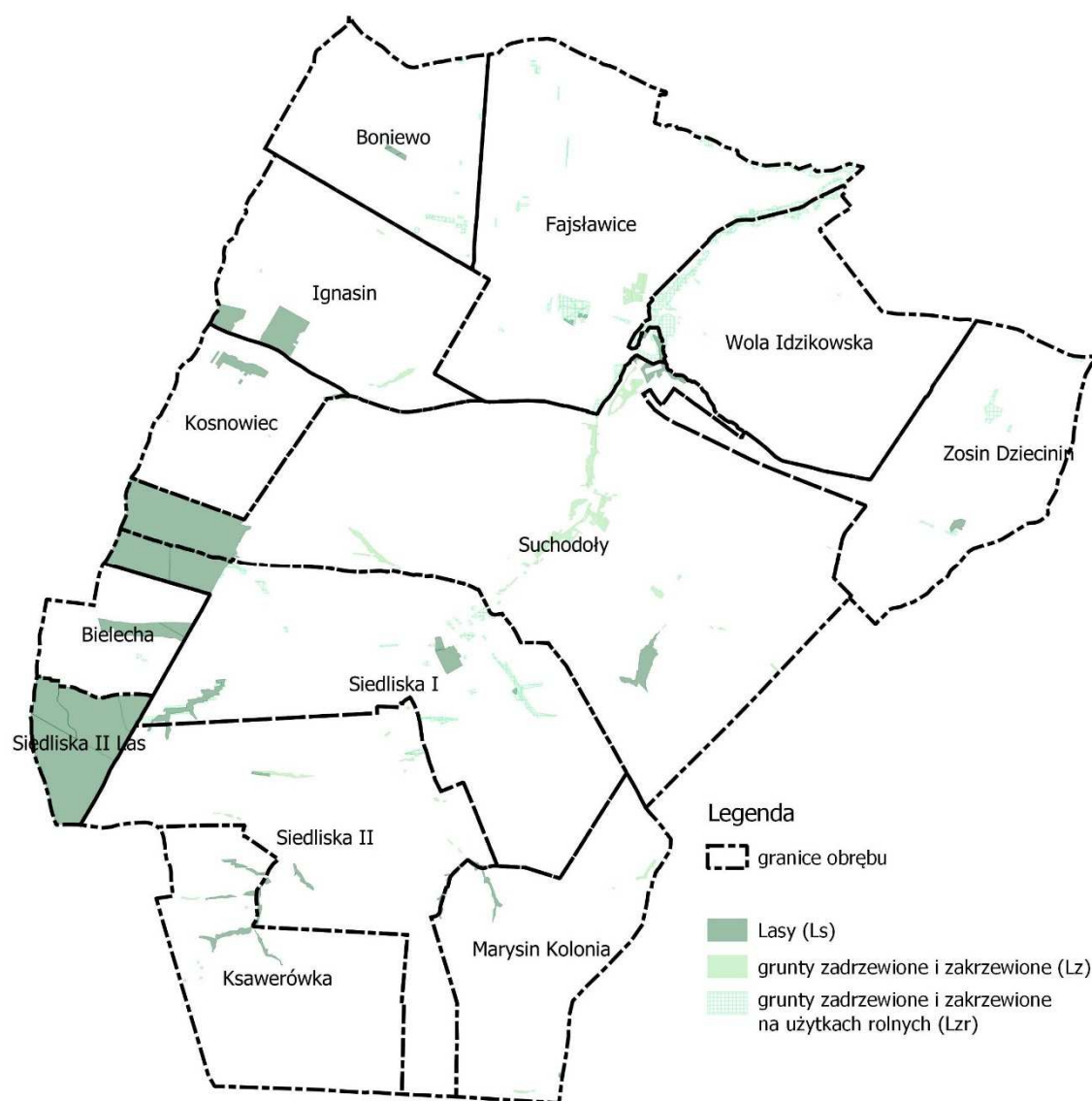
l.p.	Obręb	Użytki rolne							Razem	Główne kierunki produkcji rolnej
		grunty orne	użytki zielone	sady	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami	grunty pod rowami	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Bielecha	112,6792		27,1800	6,2810			0,4000	146,5402	roślinna
		76,89%		18,55%	4,29%			0,27%	100,00%	
2	Boniewo	224,7042		78,2695	17,4260			3,2192	323,6189	roślinna
		69,43%		24,19%	5,38%			0,99%	100,00%	
3	Fajslawice	589,2632	21,7238	36,3498	54,5900	16,0946	1,4429	24,5906	744,0549	roślinna
		79,20%	2,92%	4,89%	7,34%	2,16%	0,19%	3,30%	100,00%	
4	Ignasin	385,2556	0,8400	17,6550	15,5637			1,5500	420,8643	roślinna
		91,54%	0,20%	4,19%	3,70%			0,37%	100,00%	
5	Kosnowiec	213,7023	0,0700	7,8900	6,8542			0,1001	228,6166	roślinna
		93,48%	0,03%	3,45%	3,00%			0,04%	100,00%	
6	Ksawerówka	372,9436	3,7400	27,8492	12,7514				417,2842	roślinna
		89,37%	0,90%	6,67%	3,06%				100,00%	
7	Marysin Kolonia	423,4311	2,4395	12,1679	16,2177				454,2562	roślinna
		93,21%	0,54%	2,68%	3,57%				100,00%	
8	Siedliska I	580,0502	5,3115	108,2150	42,1242		0,3487	12,4917	748,5413	roślinna
		77,49%	0,71%	14,46%	5,63%		0,05%	1,67%	100,00%	
9	Siedliska II	627,1758	1,1600	4,9300	32,1234			0,5600	665,9492	roślinna
		94,18%	0,17%	0,74%	4,82%			0,08%	100,00%	
10	Siedliska II Las									leśna
11	Suchodoły	1245,4801	56,7482	18,0397	43,1500		1,2084	16,7917	1381,4181	roślinna
		90,16%	4,11%	1,31%	3,12%		0,09%	1,22%	100,00%	
12	Wola Idzikowska	450,6484	17,2287	0,3973	36,7369		0,0937	17,2488	522,3538	roślinna
		86,27%	3,30%	0,08%	7,03%		0,02%	3,30%	100,00%	
13	Zosin Dziecinin	422,1650		34,4174	11,3062			3,6548	471,5434	roślinna
		89,53%		7,30%	2,40%			0,78%	100,00%	
	Razem Gmina	5647,4987	109,2617	373,3608	295,1247	16,0946	3,0937	80,6069	6525,0411	
		86,55%	1,67%	5,72%	4,52%	0,25%	0,05%	1,24%	100,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione

Grunty zalesione i zadrzewione są ważnym elementem mającym znaczenie dla ochrony środowiska oraz kształtowania krajobrazu. Typowo rolniczy sposób użytkowania terenu w gminie wskazuje na niewielki stopień lesistości - 4,5%, co stanowi powierzchnię 317,7553 ha. Występują dwa duże kompleksy leśne: jeden zajmujący cały obręb Siedliska II Las – 110,6900 ha, drugi położony w dwóch obrębach Siedliska I - 55,2447 ha oraz Suchodoły - 67,9709 ha. W obrębie doliny rzeki Marianki występują liczne zakrzewienia i zadrzewienia.

Rysunek nr 10 Mapka występowania lasów, gruntów zadrzewione, zakrzaczone

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Tabela 5 Zestawienie gruntów zalesionych i zadrzewionych

l.p.	Obręb	Powierzchnia		Grunty zalesione i zadrzewione			Stopień lesistości
		obrębu	użytków rolnych	grunty leśne	grunty zadrzewione i zakrzewione	razem	
		ha	ha	ha	ha	ha	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Bielecha	162,0813	146,5402	12,8033		12,8033	7,90%
2	Boniewo	340,8848	323,6189	1,1531		1,1531	0,34%
3	Fajslawice	808,1820	744,0549	2,6900	4,0781	6,7681	0,84%
4	Ignasin	446,6484	440,2143	20,1900		20,1900	4,52%
5	Kosnowiec	238,2766	228,6166	5,9400		5,9400	2,49%
6	Ksawerówka	429,7940	417,2842	2,9705		2,9705	0,69%
7	Marysin Kolonia	467,3840	454,2562	5,8171		5,8171	1,24%
8	Siedliska I	828,9548	748,5413	55,2447		55,2447	6,66%
9	Siedliska II	695,1950	665,9492	3,8200		3,8200	0,55%
10	Siedliska II Las	112,6700		110,6900		110,6900	98,24%
11	Suchodoły	1500,3927	1381,4181	67,9709		67,9709	4,53%
12	Wola Idzikowska	551,1981	522,3538	23,1789		23,1789	4,21%
13	Zosin Dziecinin	486,1450	471,5434	1,2087		1,2087	0,25%
	Ogółem	7067,8067	6544,3911	313,6772	4,0781	317,7553	4,50%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane

Grunty odłogowane, zdegradowane i zdewastowane to tereny o obniżonej wartości użytkowej, które wymagają podjęcia działań naprawczych w celu przywrócenia ich do odpowiedniego stanu. Grunty odłogowane to grunty, które przez dłuższy czas nie były użytkowane rolniczo. Najczęściej znajdują się w stanie zaniedbania, co prowadzi do degradacji ich struktury oraz spadku produktywności. Brak regularnej uprawy powoduje rozrost niepożądanego roślinności, a także obniżenie jakości gleby. Grunty zdegradowane to tereny, których potencjał rolniczy lub ekologiczny uległ znacznemu pogorszeniu w wyniku działalności człowieka, np. nadmiernej eksploatacji, zanieczyszczeń chemicznych czy niewłaściwego użytkowania. Degradacja obejmuje obniżenie jakości gleby, zmniejszenie zasobów wodnych oraz niszczenie struktury gleby. Grunty zdewastowane to obszary, które uległy całkowitemu zniszczeniu lub znacznemu uszkodzeniu na skutek działalności przemysłowej, budowlanej lub wydobywczej. Przykłady takich terenów to nieużytki powstałe po eksploatacji kopalń, hałdy, tereny przemysłowe. Na terenie gminy Fajslawice występują odłogi, głównie wzdłuż prawego brzegu rzeki Marianki o powierzchni 28,27 ha. Natomiast ugory są rozproszone na terenie całej gminy i stanowią powierzchnię 24,59 ha. W stosunku do ogólnej powierzchni całej gminy odłogi i ugory stanowią zaledwie 0,75% powierzchni gminy.

2.2.5 Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej

Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej to proces, w którym tereny rolnicze zostają przekształcone na inne cele, takie jak budownictwo mieszkaniowe, infrastruktura, przemysł, usługi czy inne formy użytkowania. Procedura ta jest regulowana przez prawo i wymaga odpowiednich decyzji administracyjnych, mających na celu zapewnienie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego oraz ochronę interesów rolnictwa i środowiska. W latach 2020-2023 wydano 31 decyzji o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej. Poniżej przedstawiono tabelę z zestawieniem powierzchni wyłączonych z produkcji rolnej z podziałem na obręby.

Tabela 6 Zestawienie włączeń z produkcji rolnej z ostatnich 4 lat z terenu gminy Fajslawice

Lp.	Obręb	Nr działki	Powierzchnia wyłączenia w m ²	Rok wyłączenia
1	Boniewo	507/3	500	2021
2	Boniewo	522/2	400	2022
3	Boniewo	556/2	500	2022
4	Boniewo	502/2	440	2022
5	Boniewo	502/4	228	2022
6	Boniewo	529/6	500	2020
7	Fajslawice	2138/1	144	2021
8	Fajslawice	2260/34	396	2023
9	Fajslawice	725, 679/5, 696/2, 706/2, 724, 739/1, 739/2, 740	6235	2023
10	Fajslawice	2138/1	czasowe	2023
11	Fajslawice	2342/2	110	2023
12	Fajslawice	105	500	2020
13	Kosnowiec	157	500	2020
14	Ksawerówka	80/3	500	2020
15	Marysin Kolonia	219/4	500	2020
16	Siedliska I	1843/2	584	2021
17	Siedliska I	1357/1	500	2020
18	Siedliska I	1360	436	2023
19	Siedliska I	2239	459	2020
20	Siedliska II	702	500	2020
21	Siedliska II	1283	268	2023
22	Siedliska II	2255/2, 2255/3	452	2021
23	Suchodoły	1782/2, 1783	472	2021
24	Suchodoły	2167/2	684	2021
25	Suchodoły	1276	500	2022
26	Wola Idzikowska	335	300	2021
27	Wola Idzikowska	552	127	2021
28	Wola Idzikowska	1112, 1114	500	2021
29	Wola Idzikowska	420, 412	500	2021

30	Wola Idzikowska	606/2,607	500	2022
31	Wola Idzikowska	1220	500	2023

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krasnymstawie Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska - stan na dzień 19.06.2024

2.2.6 Charakterystyka gleb

Na obszarze gminy Fajstławice największy obszar pokrywają gleby typu: brunatne właściwe i brunatne wyługowane (odpowiednio 10,5% i 41,4% powierzchni gminy). Gleby bielcowe i pseudobielcowe występują na 45,6% opisywanego obszaru. Wspomniane gleby pokrywają prawie całą powierzchnię gminy.

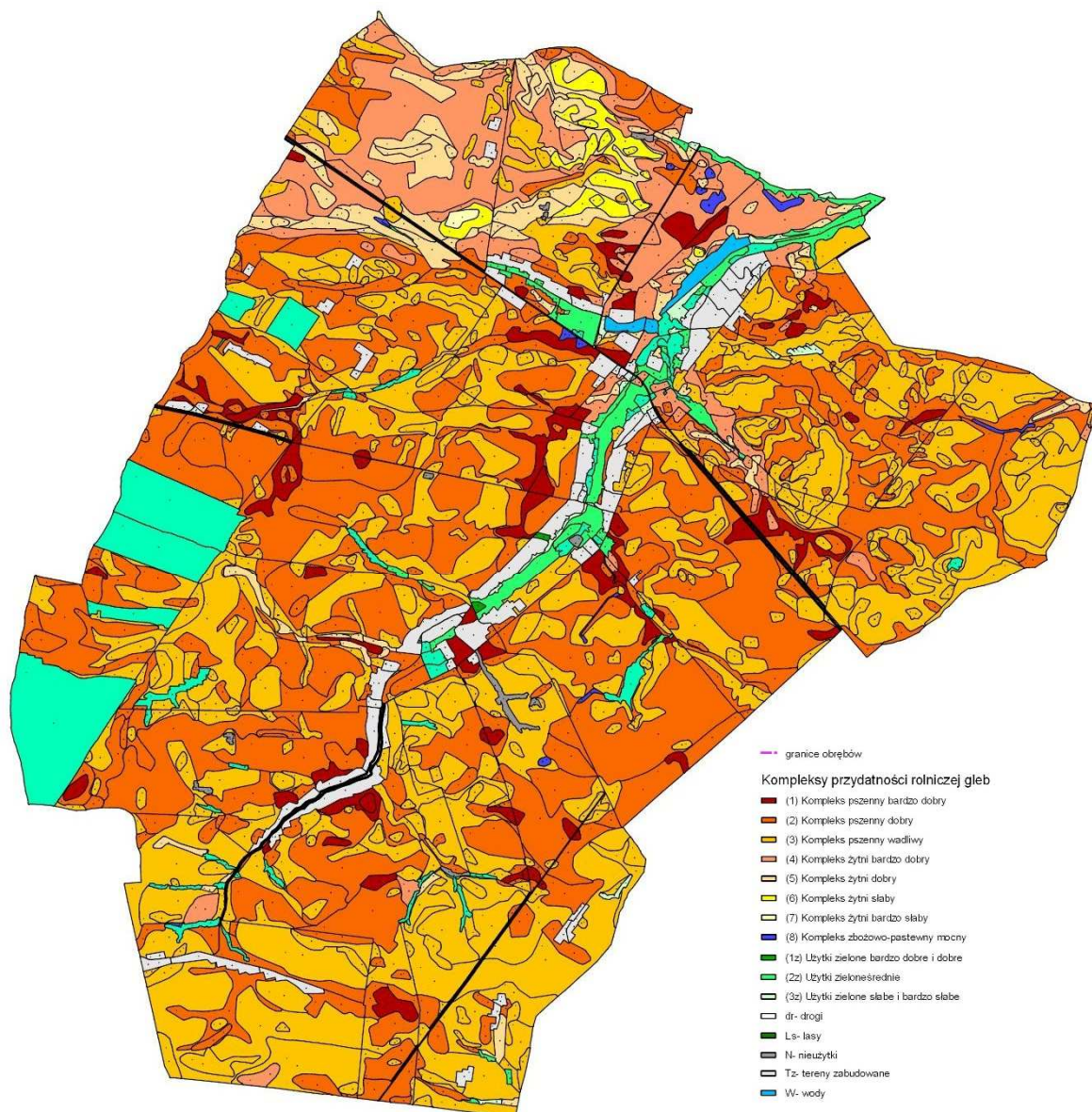
Tabela 7 Zestawienie typów gleb

L.p.	Obręb	Jedn.	typy gleb									RAZEM
			Gleby bielcowe i pseudobielcowe	Gleby brunatne właściwe	Gleby brunatne wyługowane	Czarne ziemie właściwe	Mady	Gleby glejowe	Mursze	Rędziny słabo wykształcone	Rędziny brunatne	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1	Bielecha	ha	116,61	4,84	40,21							161,66
		%	72,13	2,99	24,87							100,00
2	Boniewo	ha	294,55	5,51	31,29							331,35
		%	88,89	1,66	9,44							100,00
3	Fajstławice	ha	389,51	25,61	277,21	0,66	25,09	13,56	3,89			735,53
		%	52,96	3,48	37,69	0,09	3,41	1,84	0,53			100,00
4	Ignasin	ha	208,22	7,40	223,36							438,98
		%	47,43	1,69	50,88							100,00
5	Kosnowiec	ha	102,98	20,34	103,17							226,49
		%	45,47	8,98	45,55							100,00
6	Ksawerówka	ha	105,62	52,66	257,49							415,77
		%	25,40	12,67	61,93							100,00
7	Marysin Kolonia	ha	164,49	2,03	286,03							452,55
		%	36,35	0,45	63,20							100,00
8	Siedliska I	ha	239,10	162,98	371,46			3,51		6,51		783,56
		%	30,51	20,80	47,41			0,45		0,83		100,00
9	Siedliska II	ha	266,57	55,28	327,39					1,14		650,38
		%	40,99	8,50	50,34					0,18		100,00
10	Siedliska II Las	ha	112,42									112,42
		%	100,00									100,00
11	Suchodoły	ha	658,41	169,80	532,57		56,51	3,13				1420,42
		%	46,35	11,95	37,49		3,98	0,22				100,00
12	Wola Idzikowska	ha	223,53	66,44	179,50		33,84				0,59	503,90
		%	44,36	13,19	35,62		6,72				0,12	100,00
13	Zosin Dziecinin	ha	183,20	133,13	154,76					4,52	8,33	483,94
		%	37,86	27,51	31,98					0,93	1,72	100,00
14	GMINA	ha	3065,21	706,02	2784,44	0,66	115,44	20,20	3,89	12,17	8,92	6716,95
		%	45,63	10,51	41,45	0,01	1,72	0,30	0,06	0,18	0,13	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej

W miejscowości Siedliska ma swoje źródło rzeka Marianka i biegnie środkową częścią gminy przez obręby Suchodoły i Fajslawice, otaczająca rzekę dolina pokryta glebami typu mady (1,7% powierzchni gminy) i w małym stopniu glebami typu murszowe (0,06% obszaru gminy) oraz gleby glejowe (0,30% obszaru) Mniejszą części obszaru gminy zajmują rędziny (0,31% powierzchni gminy).

Rysunek nr 11 Kompleksy przydatności rolniczej gleb

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl.

Gmina Fajslawice posiada pokrywę glebową dobrej i średniej jakości. Przeważa kompleks przydatności rolniczej pszeniczny dobry, który obejmuje ponad 2500 ha co odpowiada 39% powierzchni gminy i kompleks pszeniczny wadliwy 41% o powierzchni 2600 ha. W mniejszym stopniu występują także kompleks pszeniczny bardzo dobry 228 ha 3,60% powierzchni, żytni bardzo dobry 532 ha (8,40% powierzchni) i żytni dobry 269 ha (4,20% obszaru), w znikomym stopniu występuje także kompleks żytni słaby, żytni bardzo

słaby i zbożowo-pastewny mocny. Kompleksy użytków zielonych zajmują łącznie 2,1% powierzchni gminy z czego największy obszar zajmuje kompleks użytki zielone średnie 110,75 ha który zajmuje 1,7% obszaru gminy i umiejscowiony jest w dolinie rzeki Marianki.

Najlepszą jakością gleb dla użytków ornych odznaczają się obręby Kosnowiec, Siedliska II i Suchodoły gdzie udział powierzchni kompleksów: pszennego bardzo dobrego i pszennego dobrego przekracza 65% powierzchni obrębu. Użytki zielone z punktu widzenia produkcji rolniczej stanowią znikomy procent i koncentrują się w dolinie rzeki Marianki.

Tabela 8 Zestawienie kompleksów przydatności rolniczej gleb

L.p.	Obręb	Jedn.	kompleksy przydatności rolniczej											RAZEM
			kompleks pszeniczny bardzo dobry	kompleks pszeniczny dobry	kompleks pszeniczny wadliwy	kompleks żytni bardzo dobry	kompleks żytni dobry	kompleks żytni słaby	kompleks żytni bardzo słaby	kompleks zbożowo-pastewny mocny	użytki zielone bardzo dobre i dobre	użytki zielone średnie	użytki zielone słabe i bardzo słabe	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1	Bielecha	ha	1,18	94,79	50,57									146,54
		%	0,81	64,69	34,51									100,00
2	Boniewo	ha			31,10	190,02	66,83	9,65	3,55					301,15
		%			10,33	63,09	22,19	3,21	1,18					100,00
3	Fajstawice	ha	44,69	116,54	123,73	226,27	117,54	55,74		8,22		35,14	5,95	733,82
		%	6,09	15,88	16,86	30,83	16,02	7,60		1,12		4,79	0,81	100,00
4	Ignasin	ha	1,03	151,89	168,03	49,45	44,33			0,83		0,55		416,11
		%	0,25	36,50	40,38	11,88	10,65			0,20		0,14		100,00
5	Kosnowiec	ha	21,82	159,91	42,69		1,18							225,60
		%	9,67	70,89	18,92		0,52							100,00
6	Ksawerówka	ha	0,99	64,46	337,40		6,68					1,29	2,04	412,86
		%	0,24	15,61	81,73		1,62					0,31	0,49	100,00
7	Marysin Kolonia	ha		88,77	342,26	11,86	3,60			0,49				446,98
		%		19,86	76,57	2,65	0,81			0,11				100,00
8	Siedliska I	ha	26,28	324,09	357,57		14,12			0,73		2,92		725,71
		%	3,62	44,66	49,27		1,95			0,10		0,40		100,00
9	Siedliska II	ha	34,03	406,48	202,12	3,87								646,50
		%	5,26	62,87	31,27	0,60								100,00
10	Siedliska II Las	ha												
		%												
11	Suchodoły	ha	88,84	777,67	392,40	13,68	1,05			2,23	1,34	56,78	4,42	1338,41
		%	6,64	58,10	29,32	1,02	0,08			0,17	0,10	4,24	0,33	100,00
12	Wola Idzikowska	ha	9,75	182,70	244,70	22,19	6,48					14,07	7,78	487,67
		%	2,00	37,46	50,17	4,55	1,33					2,89	1,60	100,00
13	Zosin Dziecinin	ha		140,36	307,76	14,83	7,41			1,18				471,54
		%		29,76	65,27	3,15	1,57			0,25				100,00
	GMINA	ha	228,61	2507,66	2600,33	532,17	269,22	65,39	3,55	13,68	1,34	110,75	20,19	6352,89
		%	3,60	39,47	40,93	8,38	4,24	1,03	0,06	0,22	0,02	1,74	0,32	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Mapy Glebowo-Rolniczej (czerwiec 2024)

Gmina Fajstławice odznacza się dobrymi warunkami glebowymi, czego potwierdzeniem jest występowanie dobrych klas bonitacyjnych gruntów ornych. Klasy IIIa i IIIb mają największy udział procentowy, wynoszący odpowiednio 39,5% i 43,9% powierzchni gruntów ornych w gminie. Grunty najlepszych klas bonitacyjnych występują w obrębach Bielecha, Kosnowiec, Siedliska II gdzie występuje największy procentowy udział gruntów klas II i IIIa w stosunku do wszystkich gruntów ornych przekraczający 65% obszaru. Najslabiej pod względem jakości klas gruntów wypada obręb Boniewo gdzie udział powierzchniowy klasy IVa, IVb, V i VI wynosi łącznie 35,9% powierzchni co i tak jest bardzo dobrym wynikiem odnosząc do jakości gleb w Polsce. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powierzchni poszczególnych klas bonitacyjnych gruntu zawarto w Tabeli 10

Łączna powierzchnia użytków zielonych według danych z ewidencji gruntów i budynków wynosi 185,4594 ha. Najwięcej bo ponad 50 hektarów przypada na klasy III, IV i V. Największą powierzchnię użytki zielone zajmują w obrębie Suchodoły ponad 71 ha, obrębie Fajstławice 60 ha oraz Wola Idzikowska 35 ha, w pozostałych udział użytków zielonych jest nieznaczący.

Wskaźnik bonitacji gleb zamieszczony w Tabeli 9 został obliczony dla każdego obrębu w gminie. Gdy jego wartość wynosi powyżej 1, to w obrębie występują gleby stosunkowo dobre, natomiast wskaźnik poniżej 1 charakteryzuje obręby o gorszej jakości gleb. Z zestawienia tabelarycznego wynika, iż dla gruntów ornych w poszczególnych obrębach jak i całej gminie współczynnik bonitacji wynosi więcej niż 1, co oznacza, że cała gmina charakteryzuje się glebami dobrej jakości.

Tabela 9 Wskaźnik bonitacji gleb

L.p.	Obręb	Wskaźnik bonitacji gleb		
		dla GO	dla UZ	Razem dla GO i UZ
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Bielecha	1,42		1,42
2.	Boniewo	1,15		1,15
3.	Fajstławice	1,25	0,67	1,2
4.	Ignasin	1,28	1,11	1,28
5.	Kosnowiec	1,45	1,15	1,45
6.	Ksawerówka	1,21	0,75	1,21
7.	Marysin Kolonia	1,27	0,89	1,26
8.	Siedliska I	1,38	0,76	1,37
9.	Siedliska II	1,43	0,89	1,43
10.	Siedliska II Las			
11.	Suchodoły	1,38	0,73	1,34
12.	Wola Idzikowska	1,32	0,37	1,26
13.	Zosin Dziecinin	1,29		1,29
14.	Razem	1,32	0,65	1,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Tabela 10 Zestawienie klas gruntów ornych i użytków zielonych

l.p.	obręb	jedn.	grunty orne								GO	użytki zielone						UZ
			I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI		I	II	III	IV	V	VI	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Bielecha	ha		2,4837	95,1240	48,9325					146,5402							
		%		1,69%	64,91%	33,39%					100,00%							
2	Boniewo	ha			18,0303	189,2820	90,5444	21,2815	4,2550	0,2257	323,6189							
		%			5,57%	58,49%	27,98%	6,58%	1,31%	0,07%	100,00%							
3	Fajslawice	ha		42,7123	205,7447	237,5083	122,6820	73,3962	1,8743		683,9178		0,0546	20,9480	16,2808	22,8537		60,1371
		%		6,25%	30,08%	34,73%	17,94%	10,73%	0,27%		100,00%		0,09%	34,83%	27,07%	38,00%		100,00%
4	Ignasin	ha			141,0847	198,8400	73,4387	6,4509	0,2100		420,0243			0,7700	0,0700			0,8400
		%			33,59%	47,34%	17,48%	1,54%	0,05%		100,00%			91,67%	8,33%			100,00%
5	Kosnowiec	ha		17,9529	158,8631	48,0806	3,5800				228,4766			0,1400				0,1400
		%		7,86%	69,53%	21,04%	1,57%				100,00%			100,00%				100,00%
6	Ksawerówka	ha			40,6922	292,3352	57,9085	22,4383			413,3742			0,4300	3,4800			3,9100
		%			9,84%	70,72%	14,01%	5,43%			100,00%			11,00%	89,00%			100,00%
7	Marysin Kolonia	ha			65,4790	352,0794	34,1155				451,6739			1,0746	1,5077			2,5823
		%			14,50%	77,95%	7,55%				100,00%			41,61%	58,39%			100,00%
8	Siedliska I	ha		55,6126	349,6293	282,3183	46,6605	1,1000	3,0654		738,3861		3,8535	1,5231		0,1814	4,5972	10,1552
		%		7,53%	47,35%	38,23%	6,32%	0,15%	0,42%		100,00%		37,95%	15,00%		1,79%	45,27%	100,00%
9	Siedliska II	ha		51,9638	415,5891	173,4430	22,6933	0,3600	0,6300		664,6792			0,5400	0,7300			1,2700
		%		7,82%	62,52%	26,09%	3,41%	0,05%	0,09%		100,00%			42,52%	57,48%			100,00%
10	Siedliska II Las	ha																
		%																
11	Suchodoły	ha		67,1356	643,2644	510,5529	84,2773	4,8184			1310,0486		2,7951	25,7647	22,0130	9,7952	11,0015	71,3695
		%		5,12%	49,10%	38,97%	6,43%	0,37%			100,00%		3,92%	36,10%	30,84%	13,72%	15,41%	100,00%
12	Wola Idzikowska	ha			216,7211	205,1089	60,6537	4,3722	0,4426		487,2985			2,5322	7,0908	23,4481	1,9842	35,0553
		%			44,47%	42,09%	12,45%	0,90%	0,09%		100,00%			7,22%	20,23%	66,89%	5,66%	100,00%
13	Zosin Dziecinin	ha			151,9431	245,3345	71,1841	3,0817			471,5434							
		%			32,22%	52,03%	15,10%	0,65%			100,00%							
Razem:		ha	0,0000	237,8609	2502,1650	2783,8156	667,7380	137,2992	10,4773	0,2257	6339,5817	0,0000	6,7032	53,7226	51,1723	56,2784	17,5829	185,4594
		%	0,00%	3,75%	39,47%	43,91%	10,53%	2,17%	0,17%	0,00%	100,00%	0,00%	3,61%	28,97%	27,59%	30,35%	9,48%	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją

Nieużytki to grunty, które z różnych powodów nie są wykorzystywane do celów rolniczych. Mogą one obejmować tereny, które są zbyt trudne do uprawy, zbyt mokre lub w inny sposób nieprzydatne do produkcji rolniczej. Nieużytki mogą powstawać w wyniku naturalnych procesów, takich jak erozja gleby, zalewanie, ale także w wyniku działalności człowieka, np. przez zanieczyszczenie, eksploatację surowców mineralnych. Proces rekultywacji nieużytków przez poprawę ich struktury, właściwości fizykochemicznych i biologicznych może obejmować meliorację, użyźnianie gleby, zalesianie, czy tworzenie terenów rekreacyjnych. Na terenie gminy Fajslawice nieużytki obejmują bardzo mały obszar 17,0772 ha, co stanowi zaledwie 0,24% powierzchni gminy.

Tabela 11 Zestawienie nieużytków w gminie Fajslawice

L.p.	Obręb	Powierzchnia nieużytków [ha]	Procent w skali powierzchni obrębu [%]
1.	2.	3.	4.
1	Bielecha	-	-
2	Boniewo	0,2790	0,08
3	Fajslawice	2,5235	0,31
4	Ignasin	0,5500	0,12
5	Kosnowiec	0,0900	0,04
6	Ksawerówka	0,6926	0,16
7	Marysin Kolonia	0,2300	0,05
8	Siedliska I	2,6232	0,32
9	Siedliska II	2,6500	0,38
10	Siedliska II Las	-	-
11	Suchodoły	4,6064	0,31
12	Wola Idzikowska	1,8857	0,34
13	Zosin Dziecinin	0,9468	0,19
Gmina ogółem:		17,0772	0,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.3 FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW

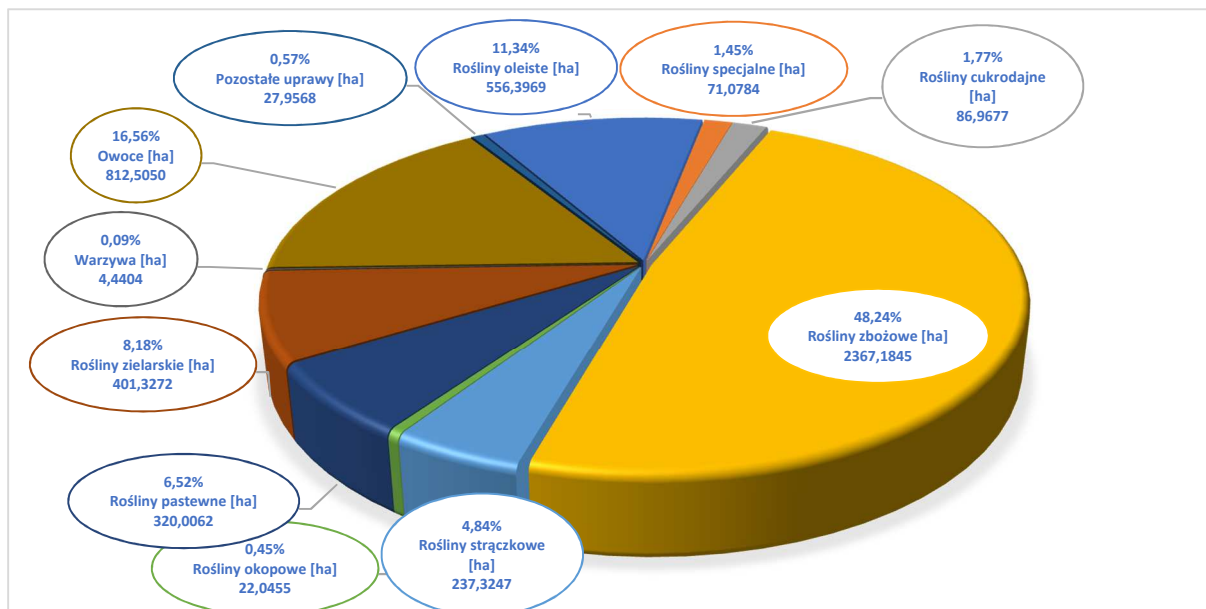
2.3.1 Produkcja rolnicza

Gmina Fajslawice to teren typowo rolniczy. Niezwykle korzystne warunki naturalne - bardzo żyzne gleby, ciepły klimat oraz niskie uprzemysłowienie umożliwiają uzyskiwanie wysokich plonów upraw. Gmina Fajslawice nazywana 'zagłębem zielarskim', jest liderem uprawy ziół w województwie lubelskim. Największe powierzchnie zajmują tymianek, melisa, cząber, oregano i szalwia (łącznie 401,33 ha). Dużą część powierzchni upraw stanowią również zboża – 2367,18 ha. Ziemniak uprawiany jest na powierzchni 22,04 ha, burak cukrowy – 86,98 ha, a rośliny strączkowe jadalne – 237,32 ha. Ponadto, na mniejszej powierzchni uprawiane są: jęczmień, pszenżyto, żyto, owies, kukurydza, chmiel, gorczyca, rośliny

pastewne, uprawy ogrodnicze. Powierzchnia upraw owocowych wynosi 812,50 ha, w tym: porzeczka 311,79 ha, orzech laskowy 248,93 ha, jabłoń 100,4529 ha, wiśnia 41,51 ha.

Szczegółowe zestawienie upraw rolnych zawarto w Tabeli 12 ze szczególnym uwzględnieniem roślin zielarskich i owoców w Tabeli 13 oraz przedstawiono w formie graficznej na Rysunek nr 12

Rysunek nr 12 Procentowy udział upraw rolnych w powierzchni gminy Fajslawice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ARiMR (rok 2023 r).

Rysunek nr 13 uprawa Facelii

Źródło: fotografia własna

Tabela 12 Powierzchnie upraw. Dane z wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich

Obręb			Bielecha	Boniewo	Fajslawice	Ignasin	Kosnowiec	Ksawerówka	Marysin Kolonia	Siedliska I	Siedliska II	Siedliska II Las	Suchodoły	Wola Idzikowska	Zosin Dziecinin	Gmina ogółem
Rośliny przemysłowe	Rośliny oleiste [ha]	gorczyca		0,3041	3,6220	1,7799	2,7027	0,2858	0,9696	2,4145	0,2560		1,6414	0,1705	3,8754	18,0219
		rzepak	31,4075	6,4543	50,0851	38,1690	27,3931	47,9837	18,1533	84,0094	43,7505		104,1118	31,4064	41,3283	524,2524
		rzepik			1,8489									0,9329		2,7818
		słonecznik		0,1580	1,1778	0,2533	0,3684	0,4462	0,4798	2,7389	2,4822		2,8683		0,3679	11,3408
	Powierzchnia upraw [ha]		31,4075	6,9164	56,7338	40,2022	30,4642	48,7157	19,6027	89,1628	46,4887		108,6215	32,5098	45,5716	556,3969
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		23,49%	2,89%	0,00%	12,02%	15,01%	12,53%	5,46%	15,61%	9,56%		10,77%	9,35%	12,73%	11,34%
	Rośliny specjalne [ha]	chmiel		0,7372	0,4684	6,8696			3,2786	10,0856						21,4394
		konopie				0,5558										0,5558
		len						0,3071								0,3071
		trawy		2,5854	13,2744	0,3967		1,4621	0,8411	2,6863	0,8743		11,0692	1,4727	14,1139	48,7761
	Powierzchnia upraw [ha]			3,3226	13,7428	7,8221		1,7692	4,1197	12,7719	0,8743		11,0692	1,4727	14,1139	71,0784
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]			1,39%	2,88%	2,34%		0,46%	1,15%	2,24%	0,18%		1,10%	0,42%	3,94%	1,45%
	Rośliny cukrodajne [ha]	burak cukrowy	3,5178	5,1493	1,5328	2,1638	5,0862	2,9542	4,9102	34,2908	7,1872		20,1754			86,9677
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		2,63%	2,15%	0,32%	0,65%	2,51%	0,76%	1,37%	6,00%	1,48%		2,00%	0,00%	0,00%	1,77%
Rośliny spożywcze	Rośliny zbożowe [ha]	gryka		1,2041	4,1014	1,4156	0,4040		0,7096	2,9614			5,7505	1,3336	2,2046	20,0848
		jęczmień	2,7599	0,5520	6,0074			4,2463	8,3749	1,7053	3,8444		7,2461	1,4045	6,7802	42,9210
		owies		8,3281	15,0516	6,7895	1,5844	1,0037			1,5555		1,4323	7,5492	5,2988	48,5931
		proso		0,2701		2,0155										2,2856
		pszenica	59,8813	96,1214	265,0687	128,8378	100,8980	129,0055	78,9852	225,7449	273,0922		506,5580	194,6199	156,8698	2215,6827
		pszenżyto		5,7549	15,6866	7,5978	0,6471	2,0530		1,1043	1,3348		1,0694	1,3341	0,2311	36,8131
		żyto		0,8042												0,8042
	Powierzchnia upraw [ha]		62,6412	113,0348	305,9157	146,6562	103,5335	136,3085	88,0697	231,5159	279,8269		522,0563	206,2413	171,3845	2367,1845
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		46,85%	47,17%	64,18%	43,84%	51,01%	35,06%	24,51%	40,52%	57,54%		51,79%	59,29%	47,87%	48,24%
	Rośliny strączkowe [ha]	fasola		2,3939		2,7107										5,1046
		groch	0,9898	10,9336	13,4367	11,3169	9,1255	9,3148	11,9469	15,4478	21,8060		42,7456	30,4046	13,4586	190,9268
		groszek													0,5966	0,5966
		soja		3,8885	0,6256		1,1500		0,0007	7,7328	2,0936		25,2055			40,6967
	Powierzchnia upraw [ha]		0,9898	17,2160	14,0623	14,0276	10,2755	9,3148	11,9476	23,1806	23,8996		67,9511	30,4046	14,0552	237,3247
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,74%	7,18%	2,95%	4,19%	5,06%	2,40%	3,32%	4,06%	4,91%		6,74%	8,74%	3,93%	4,84%
	Rośliny okopowe [ha]	ziemniak		1,5991	2,2327	1,2571	1,4492	2,4204	0,7133	1,4842	1,7538		5,1091	2,5467	1,4799	22,0455
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]			0,67%	0,47%	0,38%	0,71%	0,62%	0,20%	0,26%	0,36%		0,51%	0,73%	0,41%	0,45%
	Rośliny pastewne [ha]	bobik							0,8590	2,1149	0,7146				2,1953	5,8838
		koniczyna	0,4062	0,2635	2,5932	0,7410	0,3667	0,6111		3,8616			4,5519	0,8428		14,2380
		kukurydza	0,0282	6,0395	7,4337	36,1587	18,9682	24,7965	5,2000	20,5172	23,0797		50,9686	1,7804	20,6826	215,6533
		łubin		0,1378	1,5863			4,3438	1,0561	0,2742	10,2476		0,4718	13,8535	6,0721	38,0432
		mieszanka	0,8658	2,8394	2,1104	1,9439	0,3937	2,3751	3,9971	1,5671	3,8474		6,3973	3,5253	0,7058	30,5683
		pozostałe pastewne		0,4527	0,7703	1,6948		0,0639	1,2373	0,6927	1,6081		3,6877	3,9728	1,4393	15,6196
	Powierzchnia upraw [ha]		1,3002	9,7329	14,4939	40,5384	19,7286	32,1904	12,3495	29,0277	39,4974		66,0773	23,9748	31,0951	320,0062
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,97%	4,06%	3,04%	12,12%	9,72%	8,28%	3,44%	5,08%	8,12%		6,55%	6,89%	8,68%	6,52%
	Rośliny zielarskie [ha]		6,1500	24,5515	35,5234	20,6535	12,5016	18,8238	7,6953	35,9737	43,0409		109,6744	31,4974	55,2417	401,3272
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		4,60%	10,25%	7,45%	6,17%	6,16%	4,84%	2,14%	6,30%	8,85%		10,88%	9,05%	15,43%	8,18%
	Owoce [ha]		27,4924	55,4006	20,9316	59,8925	19,3761	134,8783	209,5548	111,1357	43,7208		87,6070	18,0182	24,4970	812,5050
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		20,56%	23,12%	4,39%	17,90%	9,55%	34,69%	58,32%	19,45%	8,99%		8,69%	5,18%	6,84%	16,56%
	Warzywa [ha]			1,2280	0,4283		0,5356			1,4735			0,4777		0,2973	4,4404
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,00%	0,51%	0,09%		0,26%	0,00%	0,00%	0,26%	0,00%		0,05%		0,08%	0,09%
	Pozostałe uprawy [ha]		0,2092	1,4744	11,0755	1,2958		1,4416	0,3811	1,2789	0,0225		9,2697	1,2092	0,2989	27,9568
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,16%	0,62%	2,32%	0,39%		0,37%	0,11%	0,22%	0,00%		0,92%	0,35%	0,08%	0,57%
	Ogółem powierzchnia upraw w obrębie		133,7081	239,6256	476,6728	334,5092	202,9505	388,8169	359,3439	571,2957	486,3121		1008,0887	347,8747	358,0351	4907,2333

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ARIMR 2023r

Tabela 13 Powierzchnie upraw ze szczególnym uwzględnieniem roślin zielarskich i owoców. Dane z wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich

Obręb		Bielecha	Boniewo	Fajslawice	Ignasin	Kosnowiec	Ksawerówka	Marysin Kolonia	Siedliska I	Siedliska II	Siedliska II Las	Suchodoły	Wola Idzikowska	Zosin Dziecinin	Gmina ogółem
Rośliny owocowe i sadownicze	agrest	6,8101	2,4213	2,2264		5,5581	5,2242	7,4180	4,6087	2,4582		5,3891			42,1141
	aronia		5,9554	2,4056	1,3523	1,0487	0,8430	0,1775	0,4044			1,0744	0,2879	2,0066	15,5558
	bez			0,1846	0,7722		0,0326			0,1182		0,2927			1,4003
	borówka			0,0180											0,0180
	czereśnia							0,5699	0,5548						1,1247
	grusza							0,4536							0,4536
	jabłoń	14,1068	5,5642		3,2696		2,9153	43,0895	31,5075						
	jagoda			1,4300			0,3958	0,3113	0,1006	1,4271		0,2448			3,9096
	jeżyna											0,1220			0,1220
	malina			0,9080	0,0864		1,4757	1,7352	0,6579	1,2234		1,2705	0,1023		7,4594
	orzech laskowy	0,6545	5,1606	1,4680	14,0902	3,6937	79,8598	73,5193	30,8277	18,3315		18,2306	2,0770	1,0182	248,9311
	orzech włoski				0,9415							0,0759			1,0174
	porzeczka	5,5324	25,6426	7,2662	24,1370	7,5213	35,4609	68,3202	29,3113	15,6881		59,2684	15,2765	18,3666	311,7915
	sad	0,3886	7,4435	4,9266	7,6253	0,2475	0,3535	7,0523	2,3783	0,1179		0,4186	0,2745	3,1056	34,3322
	śliwa							0,2406							0,2406
	truskawka		0,0091	0,0982	0,1428		0,4326	0,9675	0,2683	0,1525					2,0710
	wiśnia		3,2039		7,4752	1,3068	7,8849	5,6999	10,5162	4,2039		1,2200			41,5108
	Powierzchnia upraw owocowych	27,4924	55,4006	20,9316	59,8925	19,3761	134,8783	209,5548	111,1357	43,7208		87,6070	18,0182	24,4970	812,5050
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]	20,56%	23,12%	4,39%	17,90%	9,55%	34,69%	58,32%	19,45%	8,99%		8,69%	5,18%	6,84%	16,56%
Rośliny zielarskie	anyż											1,4273		0,3989	1,8262
	babka			0,7434				0,7026				4,7574	2,6321	1,0115	9,8470
	bylica											1,6726			1,6726
	chaber								0,9890						0,9890
	cząber	0,7945	5,7634	8,7341	4,3102	1,8055	0,5980		4,9978	2,2732		16,5854	5,3445	2,5620	53,7686
	dziurawiec		2,0699	1,5054						1,7533		1,9968	2,0351	0,1210	9,4815
	hyzop								1,7600			0,6709			2,4309
	jeżówka			0,1105									0,4129		0,5234
	kolendra								2,4879	0,0039					2,4918
	lawenda			0,1120											0,1120
	lebidka		2,0913						2,2155			5,8513	0,4840	1,1163	11,7584
	lubczyk											0,5116			0,5116
	macierzanka	5,3555	11,1246	19,8906	12,1917	9,3197	7,7501	5,4016	19,9106	33,2794		41,3697	10,8491	35,3206	211,7632
	melisa		0,5104	2,3388			0,7831	0,4320	1,2706	2,9774		6,0656	3,9242	6,8187	25,1208
	mięta				1,9945	1,3764						0,7487		0,6648	4,7844
	mniszek													0,2668	0,2668
	nostrzyk											0,6349			0,6349
	orlik											0,1552			0,1552
	ostropest						4,0599					4,4459			8,5058
	prawoślaz											0,6212			0,6212
	ruta												0,2993		0,2993
	szałwia		2,9919	2,0886	2,1571		5,6327	1,1591	2,3423	2,7537		22,1599	5,5162	6,9611	53,7626
	Powierzchnia upraw zielarskich	6,1500	24,5515	35,5234	20,6535	12,5016	18,8238	7,6953	35,9737	43,0409		109,6744	31,4974	55,2417	401,3272
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]	4,60%	10,25%	7,45%	6,17%	6,16%	4,84%	2,14%	6,30%	8,85%		10,88%	9,05%	15,43%	8,18%
Ogółem powierzchnia upraw w obrębie		133,7081	239,6256	476,6728	334,5092	202,9505	388,8169	359,3439	571,2957	486,3121		1008,0887	347,8747	358,0351	4907,2333

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ARIMR 2023r

Rysunek nr 14 zdjęcie uprawa mięty

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 15 zdjęcie uprawy chmielu

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 16 zdjęcie sadu owocowego

Źródło: fotografia własna

Na terenie gminy przeważa produkcja roślinna, produkcja zwierzęca jest słabo rozwinięta. Chów trzody chlewnej według danych ARIMR nie występuje, a hodowla bydła w liczbie 32 sztuk na terenie całej gminy.

Tabela 14 Produkcja zwierzęca

L p.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych (ha)	Pogłowie zwierząt (w szt. fizycznych)					Obsada na 100 ha użytków rolnych (w szt. fizycznych)				
			Bydło	Trzoda	Owce	Konie	Drób (kury)	Bydło	Trzoda	Owce	Konie	Drób (kury)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1	Bielecha	146,5402	1					0,7				
2	Boniewo	323,8979	14					4,3				
3	Fajslawice	746,5784	6					0,8				
4	Ignasin	421,4143	-					-				
5	Kosnowiec	228,7066	1					0,4				
6	Ksawerówka	417,9768	1					0,2				
7	Marysin Kolonia	454,4862	1					0,2				
8	Siedliska I	751,1645	-					-				
9	Siedliska II	668,5992	6					0,9				
10	Siedliska II Las	-	-					-				
11	Suchodoły	1386,0245	1					0,1				
12	Wola Idzikowska	524,2395	1					0,2				
13	Zosin Dziecinin	472,4902	-					-				
Gmina ogółem (obszar wiejski)		6542,1183	32					0,5				

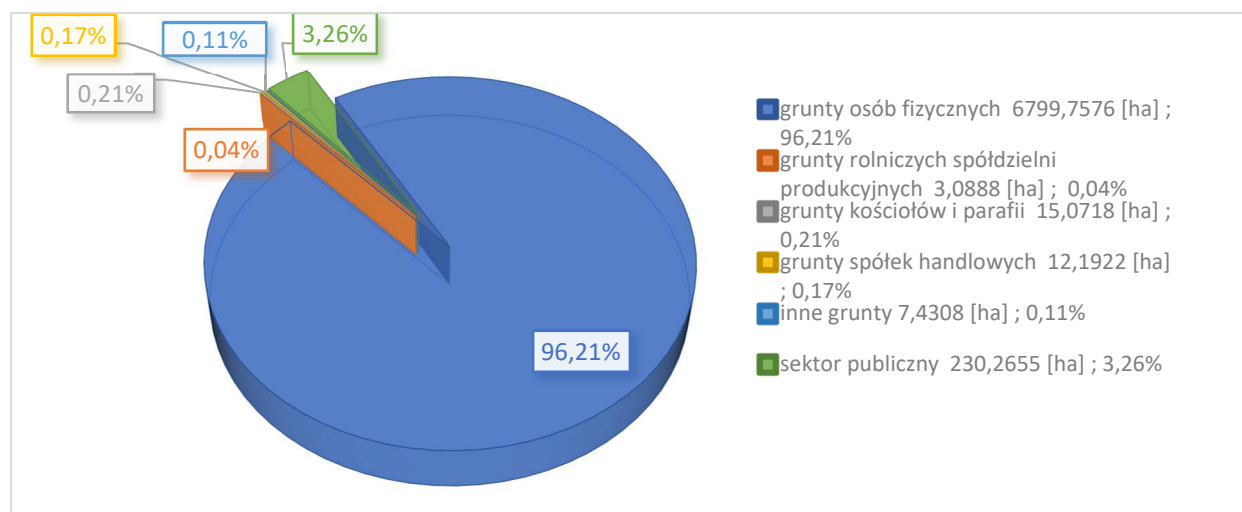
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ARiMR (rok 2023 r).

2.3.2 Struktura władania gruntami

W strukturze własności gruntów na terenie gminy Fajslawice dominuje sektor prywatny, który zajmuje powierzchnię 6 837,5400 ha, co stanowi 96,72 % powierzchni gminy. Na sektor składają się między innymi grunty:

- osób fizycznych o powierzchni 6799,7576 ha (96,21 % powierzchni gminy);
- grunty spółdzielni o powierzchni 3,0888 ha (0,04 % powierzchni gminy);
- grunty kościołów i związków wyznaniowych o powierzchni 15,0718 ha (0,21 % powierzchni gminy);
- grunty spółek handlowych o powierzchni 12,1922 ha (0,17 % powierzchni gminy);

Rysunek nr 17 Wykres struktury władania gruntami w gminie Fajslawice

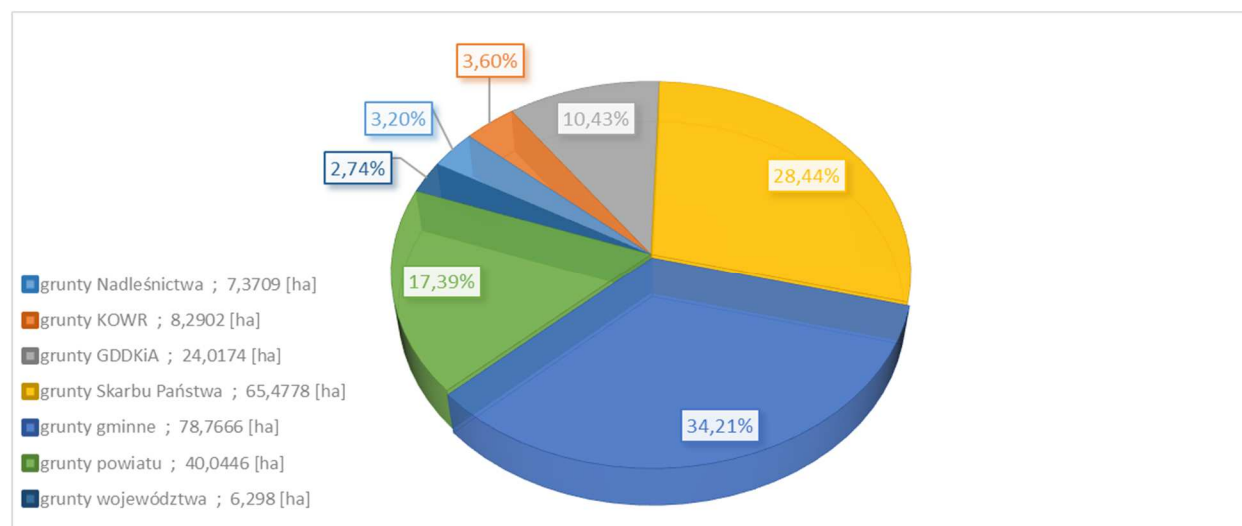

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Sektor publiczny dysponuje 230,2667 ha, co stanowi jedynie 3,28 % całkowitej powierzchni gruntów w gminie. Zasoby tego sektora obejmują między innymi grunty:

- skarbu państwa o łącznej powierzchni 105,1563 ha (1,49 % powierzchni gminy);
- powiatu o łącznej powierzchni 40,0446 ha (0,75 % powierzchni gminy);
- województwa o łącznej powierzchni 6,2980 ha (0,09 % powierzchni gminy);
- gminy o łącznej powierzchni 78,7666 ha (1,11 % powierzchni gminy).

Rysunek nr 18 wykres struktura władania – sektor publiczny

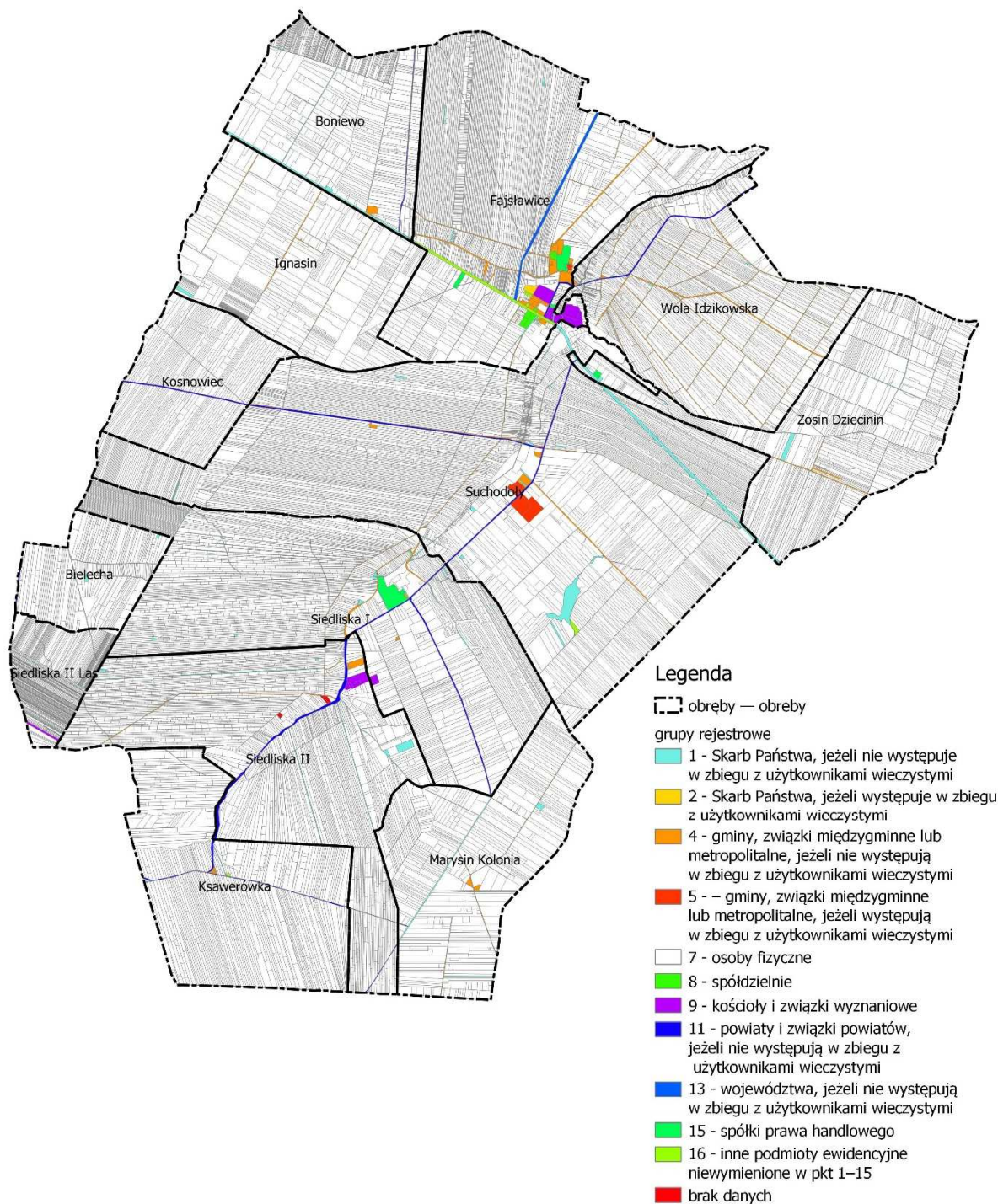
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Tabela 15 Zestawienie struktury władania gruntami wg grup rejestrowych w gminie Fajslawice

Lp.	Właściciel	Jedn.	Bielecha	Boniewo	Fajslawice	Ignasin	Kosnowiec	Ksawerówka	Marysin Kolonia	Siedliska I	Siedliska II	Siedliska II Las	Suchodoły	Wola Idzikowska	Zosin Dziecinin	Razem Gmina
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1.	Skarb Państwa (1,2,3)	ha	2,2300	10,5703	10,5382	1,9968	1,3500	4,5300	2,1900	11,9801	15,2700	3,1800	29,2122	1,8646	10,2441	105,1563
2.		%	1,38	3,10	1,30	0,45	0,57	1,05	0,47	1,45	2,20	2,82	1,95	0,34	2,11	1,49
3.	Gmina (4,5,6)	ha	0,2453	1,1283	16,7560	3,6444	0,1700	3,4400	0,7200	4,7600	4,4396	-	18,1602	21,7259	3,5769	78,7666
4.		%	0,15	0,33	2,07	0,82	0,07	0,80	0,15	0,57	0,64	-	1,21	3,94	0,74	1,11
5.	Osoby fizyczne (7)	ha	159,0694	326,6105	750,2262	440,5452	234,6466	419,2740	460,3133	798,9026	663,6354	108,6100	1442,3044	523,9614	471,6586	6799,7576
6.		%	98,14	95,81	92,83	98,63	98,48	97,55	98,49	96,37	95,46	96,40	96,13	95,06	97,02	96,21
7.	Rolnicze spółdzielnie produkcyjne (8)	ha	-	-	3,0888	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0888
8.		%	-	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,04
9.	Kościoły i związki wyznaniowe (9)	ha	-	-	9,9418	-	-	-	-	0,9400	3,3100	0,8800	-	-	-	15,0718
10.		%	-	-	1,23	-	-	-	-	0,11	0,48	0,78	-	-	-	0,21
11.	Wspólnoty gruntowe (10)	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	Powiat (11, 12.)	ha	0,5366	2,5560	0,8600	-	2,1100	2,5500	4,0300	5,0172	8,5400	-	10,0986	3,6462	0,1000	40,0446
14.		%	0,33	0,75	0,11	-	0,89	0,59	0,86	0,61	1,23	-	0,67	0,66	0,02	0,57
15.	Województwo (13, 14)	ha	-	-	6,2980	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,2980
16.		%	-	-	0,78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,09
17.	Spółki handlowe (15)-	ha	-	0,0197	4,5931	0,4620	-	-	-	6,5447	-	-	0,0073	-	0,5654	12,1922
18.		%	-	0,01	0,57	0,10	-	-	-	0,79	-	-	0,00	-	0,12	0,17
19.	Grunty inne (16)	ha	-	-	5,8799	-	-	-	0,1307	0,8102	-	-	0,6100	-	-	7,4308
20.		%	-	-	0,73	-	-	-	0,03	0,10	-	-	0,04	-	-	0,11
21.	Ogółem	-	162,0813	340,8848	808,1820	446,6484	238,2766	429,7940	467,3840	828,9548	695,1950	112,6700	1500,3927	551,1981	486,1450	7067,8067

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Rysunek nr 19 Grupy rejestrowe na terenie gminy Fajslawice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIŁ- stan na dzień 18.04.2024

2.3.3 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych

Na potrzeby charakterystyki gospodarstw rolnych przyjęto definicję gospodarstwa rolnego na podstawie art. 2 pkt. 1 ustawy o podatku rolnym, tj. obszar gruntów o łącznej powierzchni powyżej 1 ha. Na terenie gminy Fajslawice funkcjonuje 1604 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 6112,6031 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 3,81 ha. Są to gospodarstwa indywidualne obejmujące grunty własne. Najwięcej gospodarstw, bo 1244 należy do grupy obszarowej 1 - 5 ha, gdzie średnia powierzchnia gospodarstwa to 2,37 ha co stanowi 47,49% powierzchni wszystkich gospodarstw i 77,11% ogólnej ich liczby. Do następnego najbardziej liczego przedziału 5 – 10 ha należy 276 gospodarstw (18,26% liczby wszystkich gospodarstw) o średniej powierzchni 6,79 ha i zajętości 31,67% całej powierzchni należących do wszystkich gospodarstw. Kolejny przedział 10 - 15 ha to już tylko 55 gospodarstw co stanowi odpowiednio 3,74% ogólnej liczby gospodarstw, średnia powierzchnia wynosi 11,88 ha i odpowiada to 10,77% ogólnej powierzchni. Ostatni i najmniej liczny przedział 15 – 50 ha to już tylko 29 gospodarstw co stanowi 2,05% wszystkich gospodarstw, średnia powierzchnia gospodarstw to 21,93 ha co stanowi 10,91% ogólnej powierzchni.

Gospodarstwa należące do największego obręb Suchodoły zajmują powierzchnie 1388,6806 ha i dla poszczególnych przedziałów liczba gospodarstw, procent z ogólnej liczby gospodarstw, średnia powierzchnia i procent tej powierzchni w stosunku do ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych przedstawia się następująco:

- przedział 1 - 5 ha: 254 gospodarstw .; 77,50%; 2,30 ha, 43,57%
- przedział 5 - 10 ha: 53 gospodarstw .; 16,11%; 7,09 ha, 28,08%
- przedział 10 - 15 ha: 11 gospodarstw .; 3,34%; 12,57 ha, 10,33%
- przedział 15 - 50 ha: 11 gospodarstw .; 3,34%; 21,93 ha, 18,02%

W pozostałych obrębach sytuacja wygląda podobnie, szczegółowe dane zostały zawarte w Tabeli 16.

Ogólnie można stwierdzić że struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych jest podobna do struktury dla całego kraju, w większości grunty są we własności małych posiadaczy ziemskich, każdy kolejny przedział obszarowy charakteryzuje się dużym spadkiem liczby gospodarstw, co świadczy o rozrośniętej strukturze ilościowej gospodarstw na terenie gminy Fajslawice.

Tabela 16 Struktura gospodarstw indywidualnych w grupach obszarowych - grunty własne gospodarstw

Lp	Obręb	Pow. ogólna gospodarstw (ha)	Liczba gospodarstw ogółem	Średnia pow. gospodarstwa (ha)	1 – 5 ha				5 – 10 ha				10 – 15 ha				15 – 50 ha				≥ 50 ha			
					ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)	ilość gospod.		średnia pow. gospodarstwa (ha)	Udział w powierzchni ogólnej (w %)
					liczba	%			liczba	%			liczba	%			liczba	%			liczba	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1	BIELECHA	157,2002	36	4,37	28	77,78	2,42	43,04	4	11,11	6,06	15,43	2	5,56	11,72	14,91	2	5,56	20,92	26,62	0	0	0	0
2	BONIEWO	309,7784	100	3,10	85	85,00	2,22	60,84	13	13,00	6,81	28,58	1	1,00	10,09	3,26	1	1,00	22,69	7,32	0	0	0	0
3	FAJSŁAWICE	592,7477	202	2,93	180	89,11	2,25	68,26	17	8,42	6,89	19,76	3	1,49	11,90	6,02	2	0,99	17,66	5,96	0	0	0	0
4	IGNASIN	373,5944	107	3,49	83	77,57	2,31	51,37	21	19,63	6,70	37,64	2	1,87	12,00	6,42	1	0,93	17,06	4,57	0	0	0	0
5	KOSNOWIEC	272,5991	53	5,14	34	64,15	2,22	27,71	13	24,53	6,84	32,62	4	7,55	12,82	18,81	2	3,77	28,43	20,86	0	0	0	0
6	MARYSIN KOLONIA	361,0144	79	4,57	58	73,42	2,91	46,73	15	18,99	6,89	28,61	4	5,06	12,18	13,50	2	2,53	20,14	11,16	0	0	0	0
7	KSAWERÓWKA	418,1311	105	3,98	80	76,19	2,61	49,90	20	19,05	7,02	33,58	3	2,86	11,72	8,41	2	1,90	16,96	8,11	0	0	0	0
8	SIEDLIKA I	701,4828	156	4,50	106	67,95	2,66	40,19	36	23,08	6,96	35,71	13	8,33	11,79	21,85	1	0,64	15,77	2,25	0	0	0	0
9	SIEDLIKA II	491,3565	118	4,16	81	68,64	2,57	42,34	32	27,12	6,73	43,85	4	3,39	12,46	10,14	1	0,85	17,98	3,66	0	0	0	0
10	SIEDLIKA II LAS	207,4619	55	3,77	37	67,27	2,00	35,70	16	29,09	6,96	53,71	2	3,64	10,98	10,59	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
11	SUCHODOŁY	1338,6806	329	4,07	254	77,20	2,30	43,57	53	16,11	7,09	28,08	11	3,34	12,57	10,33	11	3,34	21,93	18,02	0	0	0	0
12	WOLA IDZIKOWSKA	471,8012	135	3,49	110	81,48	2,16	50,46	19	14,07	6,66	26,83	5	3,70	12,21	12,94	1	0,74	46,10	9,77	0	0	0	0
13	ZOSIN DZIECININ	416,7548	129	3,23	108	83,72	2,21	57,20	17	13,18	6,71	27,36	1	0,78	11,96	2,87	3	2,33	17,46	12,57	0	0	0	0
14	Gmina ogółem	6112,6031	1604	3,81	1244	77,11	2,37	47,49	276	18,26	6,79	31,67	55	3,74	11,88	10,77	29	2,05	21,93	10,91	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych

Rozdrobnienie gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych na terenie gminy obliczono na podstawie ewidencji gruntów i budynków. Rozdrobnienie gruntów w poszczególnych gospodarstwach wyrażone jest średnią powierzchnią działki i średnią ilością działek. Czynniki te wpływają na efektywność gospodarowania i określa stopień organizacji gospodarstw. Średnia powierzchnia gospodarstwa na terenie gminy wynosi 3,81 ha, a średnia liczba działek przypadająca na to typowe gospodarstwo wynosi 7,86. Szczegółowe zastawienie dotyczące poszczególnych obrębów przedstawiono w Tabeli 17.

Średnia liczba działek przypadająca na jedno gospodarstwo w poszczególnych przedziałach obszarowych przedstawia się następująco:

- 4,38 działki dla przedziału 1 – 5 ha;
- 13,23 działki dla przedziału 5 – 10 ha;
- 19,54 działki dla przedziału 10 – 15 ha;
- 52,17 działki dla przedziału 15 – 50 ha

Na podstawie przedstawionych danych można wyliczyć że średnia powierzchnia działki w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Fajstławice nie przekracza 0,5 ha i wynosi 0,4847 ha. Świadczy to dużym rozdrobnieniu działek które negatywnie wpływa na gospodarowanie gdyż wiąże się z koniecznością częstych przejazdów pomiędzy polami obniżając ekonomicznie opłacalność upraw oraz wymusza prowadzenie skomplikowanej ewidencji w kontaktach z instytucjami typu Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa.

Tabela 17 Rozdrobnienie gruntów własnych gospodarstw indywidualnych wg grup obszarowych.

Lp	Obręb	Ilość działek	Liczba gospodarstw ogółem	Średnia liczba działek	1 – 5 ha				5 – 10 ha				10 – 15 ha				15 – 50 ha				≥50 ha			
					ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek	ilość gospod.		Średnia liczba działek	Udział w liczbie działek
					liczba	%			liczba	%			liczba	%			liczba	%			liczba	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1	BIELECHA	339	36	9,40	28	77,78	4,00	0,33	4	11,11	14,00	0,17	2	5,56	34,00	0,20	2	5,56	51,00	0,30	0	0,00	0,00	0,00
2	BONIEWO	686	100	6,90	85	85,00	5,00	0,69	13	13,00	9,00	0,19	1	1,00	9,00	0,01	1	1,00	76,00	0,11	0	0,00	0,00	0,00
3	FAJSŁAWICE	1624	202	8,00	180	89,11	5,00	0,66	17	8,42	21,00	0,23	3	1,49	28,00	0,05	2	0,99	51,00	0,06	0	0,00	0,00	0,00
4	IGNASIN	420	107	3,90	83	77,57	3,00	0,66	21	19,63	4,00	0,21	2	1,87	5,00	0,03	1	0,93	42,00	0,10	0	0,00	0,00	0,00
5	KOSNOWIEC	430	53	8,10	34	64,15	3,00	0,30	13	24,53	9,00	0,29	4	7,55	17,00	0,16	2	3,77	54,00	0,25	0	0,00	0,00	0,00
6	MARYSIN KOLONIA	446	79	5,60	58	73,42	3,00	0,43	15	18,99	10,00	0,35	4	5,06	15,00	0,14	2	2,53	18,00	0,08	0	0,00	0,00	0,00
7	KSAWERÓWKA	618	105	5,90	80	76,19	3,00	0,49	20	19,05	9,00	0,31	3	2,86	14,00	0,07	2	1,90	39,00	0,13	0	0,00	0,00	0,00
8	SIEDLIŚKA I	1840	156	11,80	106	67,95	7,00	0,40	36	23,08	19,00	0,38	13	8,33	25,00	0,18	1	0,64	72,00	0,04	0	0,00	0,00	0,00
9	SIEDLIŚKA II	1408	118	11,90	81	68,64	7,00	0,44	32	27,12	18,00	0,42	4	3,39	32,00	0,09	1	0,85	57,00	0,04	0	0,00	0,00	0,00
10	SIEDLIŚKA II LAS	530	55	9,60	37	67,27	4,00	0,33	16	29,09	19,00	0,58	2	3,64	23,00	0,09	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
11	SUCHODOŁY	2799	329	8,50	254	77,20	5,00	0,50	53	16,11	14,00	0,28	11	3,34	22,00	0,09	11	3,34	32,00	0,13	0	0,00	0,00	0,00
12	WOLA IDZIKOWSKA	1012	135	7,50	110	81,48	5,00	0,55	19	14,07	14,00	0,26	5	3,70	16,00	0,08	1	0,74	106,00	0,10	0	0,00	0,00	0,00
13	ZOSIN DZIECININ	653	129	5,10	108	83,72	3,00	0,53	17	13,18	12,00	0,32	1	0,78	14,00	0,02	3	2,33	28,00	0,13	0	0,00	0,00	0,00
14	Gmina ogółem (obszar wiejski)	12805	1604	7,86	1244	76,11	4,38	0,49	276	13,23	13,23	0,31	55	3,74	19,54	0,09	29	2,05	52,17	0,11	0	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej

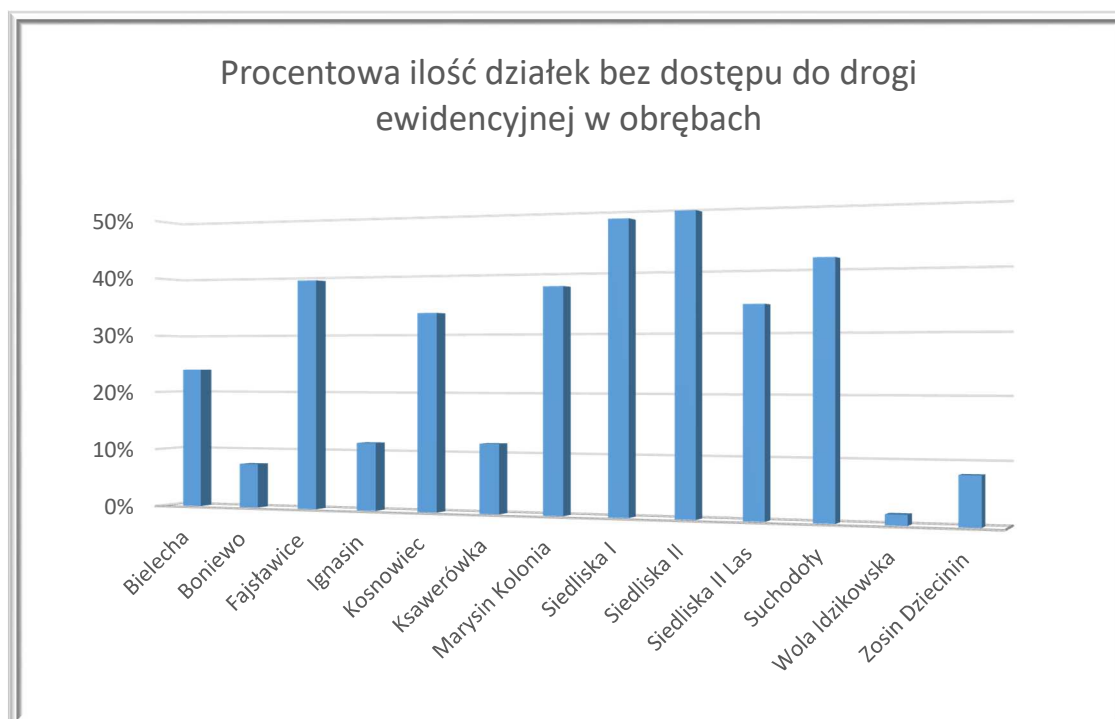
System komunikacji stanowi jeden z podstawowych elementów zagospodarowania przestrzennego gminy. Spełnia on funkcję usługową, która polega na zaspokojeniu podstawowych potrzeb w zakresie przewozu ludzi i towarów. Ponadto dostępność komunikacyjna stanowi jeden z głównych czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej gminy, będąc ważnym wyznacznikiem jakości życia jej mieszkańców. W Gminie Fajslawice występuje duża liczba działek ewidencyjnych bez dostępu do dróg publicznych, co utrudnia gospodarowanie oraz wpływa na wzrost kosztów produkcji. Wyjątkiem jest miejscowość Wola Idzikowska, w której odsetek działek bez dostępu do drogi publicznej jest minimalny i wynosi zaledwie 1,70%. Jest to wynik scalenia gruntów przeprowadzonego w 2004 roku, które poprawiło warunki gospodarowania w rolnictwie i dostosowało granice nieruchomości do układu dróg. W całej gminie 34,18% działek nie posiada dojazdu. Najgorsza sytuacja z dostępem do dróg jest w miejscowościach Siedliska I (48,49% działek bez dostępu), Siedliska II (49,51% działek bez dostępu) oraz Suchodoły (41,66% działek bez dostępu). Duży odsetek działek bez dostępu do dróg publicznych występuje także w ośrodku gminnym Fajslawice (39,34%). Poniżej przedstawiono Tabela 18 z zestawieniem działek bez dostępu do dróg publicznych w poszczególnych obrębach.

Tabela 18 Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej

I.p.	Obręb	Liczba działek w obrębie	Powierzchnia obrębu [ha]	Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej	Pow. działek bez dostępu do drogi publicznej [ha]	% liczby działek bez dostępu do drogi publicznej do ogólnej liczby działek	% powierzchni działek bez dostępu do drogi publicznej do powierzchni ogólnej obrębu
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Bielecha	341	162,0813	82	36,4218	24,05%	22,47%
2	Boniewo	743	340,8848	56	21,1555	7,54%	6,21%
3	Fajslawice	2598	808,1820	1022	239,1924	39,34%	29,60%
4	Ignasin	452	446,6484	52	33,1709	11,50%	7,43%
5	Kosnowiec	408	238,2766	137	62,2402	33,58%	26,12%
6	Ksawerówka	497	429,7940	58	36,4087	11,67%	8,47%
7	Marysin Kolonia	649	467,3840	245	120,1853	37,75%	25,71%
8	Siedliska I	2425	828,9548	1176	292,2116	48,49%	35,25%
9	Siedliska II	2145	695,1950	1062	262,3611	49,51%	37,74%
10	Siedliska II Las	623	112,6700	215	17,2641	34,51%	15,32%
11	Suchodoły	3764	1500,3927	1568	389,8551	41,66%	25,98%
12	Wola Idzikowska	1467	551,1981	25	2,0685	1,70%	0,38%
13	Zosin Dziecinin	726	486,1450	58	25,1303	7,99%	5,17%
Ogółem		16838	7067,8067	5756	1537,6655	34,18%	21,76%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Rysunek nr 20 wykres Udział procentowy działek bez dostępu do drogi publicznej na terenie gminy Fajslawice

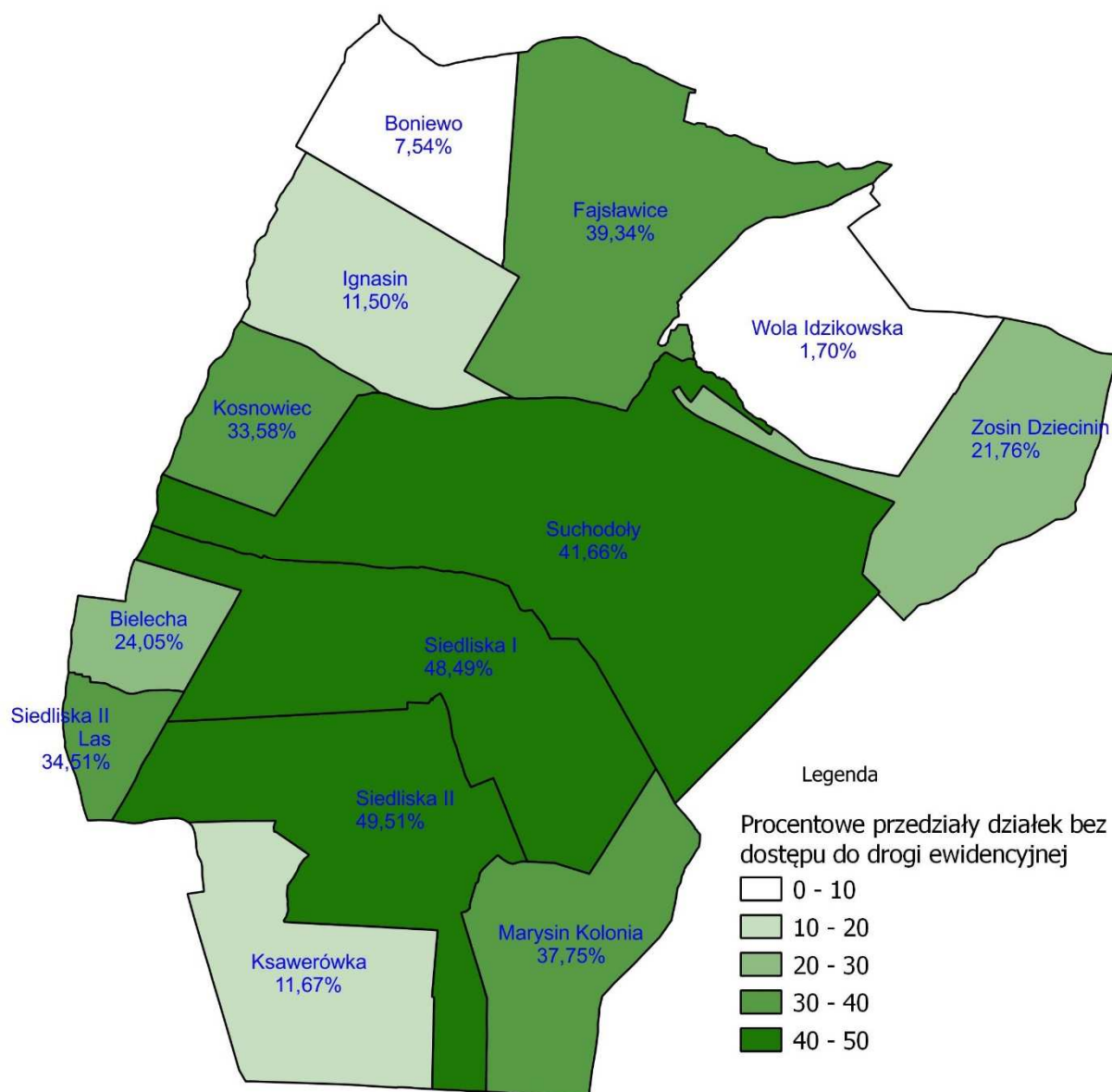
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Rysunek nr 21 Działki bez dojazdu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

Rysunek nr 22 Procent działek bez dostępu do dróg publicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGIB- stan na dzień 18.04.2024

2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa

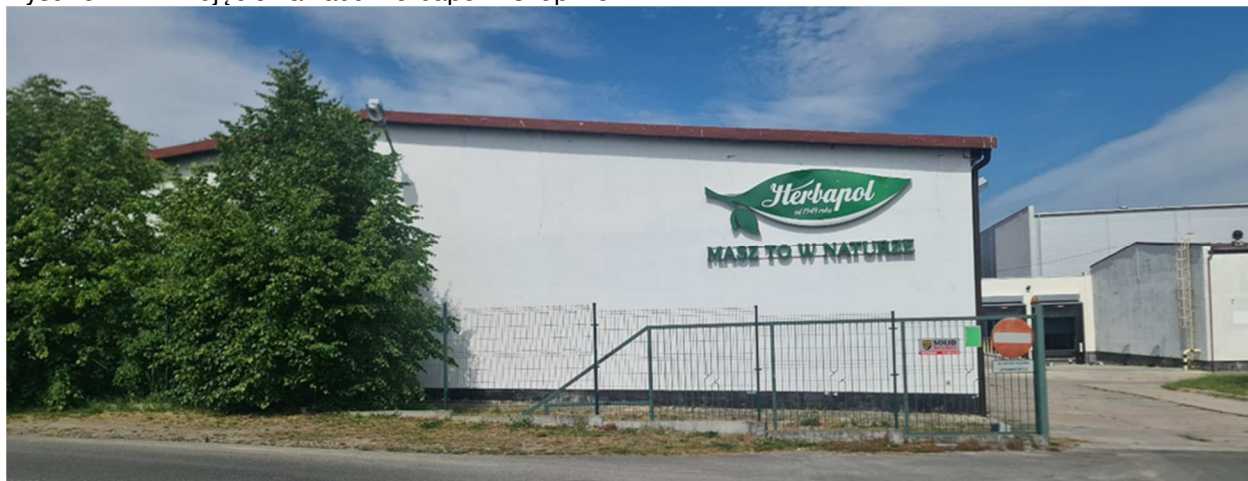
Na terenie gminy znajdują się obiekty związane z obsługą rolnictwa, które pełnią istotną rolę w lokalnej gospodarce. W skład tych obiektów wchodzi m.in. magazyny, punkty skupu płodów rolnych, ziół a także zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego. Są one kluczowe dla przechowywania, przetwarzania i dystrybucji produktów rolnych, co wspiera lokalnych rolników w efektywnym zarządzaniu ich działalnością oraz wprowadzaniu produktów na rynek. Ponadto, obecność tych obiektów sprzyja rozwojowi lokalnej gospodarki poprzez tworzenie miejsc pracy i umożliwianie współpracy między rolnikami a przedsiębiorstwami związanymi z przemysłem rolno-spożywczym. Na terenie gminy funkcjonują 2 skupy zbóż, 5 przetwórni, 1 masarnia, 1 tartak.

Rysunek nr 23 Wykaz większych firm na terenie gm. Fajslawice

L.p.	Nazwa	Rodzaj działalności
1	Herbapol - Fajslawice	Skup ziół
2	SRH Fajslawice	Handel, spoż., środki ochrony roślin
3	SUR Fajslawice	Handel budowlany, środki do produkcji rolniczej
4	SCF Natural Spółka z.o.o.	Przetwórstwo chmielu
5	Herbimar Spółka Jawna-Fajslawice	Skup ziół

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych REGON

Rysunek nr 24 zdjęcie zakładu Herbapol – skup ziół

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 25 zdjęcie zakładu SCF NATURAL – przetwórstwo chmielu

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 26 zdjęcie tablicy informacyjnej zakładu Herbimar - skup ziół

Źródło: Materiały własne

2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gminę Fajslawice charakteryzują wysokie walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wartość ogólnego wskaźnika, wyrażona zgodnie z punktacją IUNG, lokuje ją wśród najwyższych w województwie. Analizy porównawcze pokazują, że gmina przewyższa przeciętne wskaźniki w większości elementów decydujących o przydatności przestrzeni do produkcji rolniczej. Jedynie warunki związane z dostępnością do pól, takie jak rzeźba terenu i zasoby wodne, są nieco słabsze. Pozostałe czynniki, które mają kluczowe znaczenie dla rolnictwa, są bardzo sprzyjające. Głównie źródło wysokiego wskaźnika stanowią gleby – zarówno pod względem klasyfikacji bonitacyjnej, jak i rolniczej przydatności gruntów ornych oraz trwałych użytków zielonych. Największą powierzchnię zajmują gleby w kompleksie pszennym wadliwym - ok. 41% areалу oraz pszennym dobrym - ok. 40 %. Z oceny wynika, że na jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej rzutuje położenie gminy oraz ukształtowanie terenu charakterystyczne dla Wyżyny Lubelskiej. Najlepsze warunki glebowe mają wsie: Suchodoły, Siedliska, Ksawerówka, zaś najwyższy udział gleb w klasach IV i V występuje w obrębach geodezyjnych: Boniewo, Fajslawice i Kol. Ignasin. Powierzchnia gruntów ornych wynosi 6339,58 ha, z czego poszczególne klasy gleb zajmują: – I klasa nie występuje; – II klasa 237,86 ha-3,75%; – III klasa 5285,98 ha-83,4%; – IV klasa 805,04 ha – 12,7%; – V klasa 10,48 ha -0,2%; – VI klasa 0,2 ha -0,004%. Udział gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa jest marginalny.

W celach związanych z rozwojem ekonomicznym gminy należy poważnie zastanowić się nad możliwością przeznaczenia gruntów odznaczających się dobrą pokrywą glebową oraz terenów atrakcyjnych krajobrazowo na inne cele. Przykładem inwestycji, która w niedalekiej przyszłości może wymagać wszczęcia procedury związanej z wyłączeniem gruntów z produkcji rolniczej jest budowa fermy wiatrowej, której wstępna lokalizacja przewidywana jest na terenie obrębu Suchodoły. Kolejną inwestycją jest budowa drogi szybkiego ruchu S17, której przebieg zlokalizowany jest przez obręby: Ignasin, Fajslawice, Suchodoły i fragmentarycznie Zosin Dziecinin.

2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej

Gmina Fajslawice prowadzi usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w oparciu o majątek będący własnością komunalną Gminy.

Gmina Fajslawice posiada jedno ujęcie wód podziemnych w miejscowości Siedliska Pierwsze, składające się z dwóch studni głębinowych: studni podstawowej zlokalizowanej na działce nr 1892/3 (Siedliska I) oraz studni awaryjnej na działce nr 1230/5 (Siedliska II). W celu uzupełnienia zaopatrzenia w wodę, Gmina Fajslawice kupuje wodę z ujęć komunalnych należących do sąsiednich gmin: Gminy Łopiennik Górny (dla miejscowości Dziecinin i Zosin) oraz Zakładu Gospodarki Komunalnej w Piaskach (dla miejscowości Bielecha, Kosnowiec, Boniewo i Ignasin). Gmina Fajslawice jest w pełni zwodociągowana, obejmując swoją siecią 12 sołectw. Z sieci wodociągowej korzysta 98% mieszkańców, natomiast pozostałe 2% stanowi rozproszone siedliska, które znajdują się w dużych odległościach od sieci wodociągowej. Z sieci kanalizacyjnej korzystają 3 sołectwa : Fajslawice, Wola Idzikowska i Suchodoły. Ponadto gmina posiada oczyszczalnię ścieków w Fajslawicach, która przyjmuje ścieki z terenów skanalizowanych gminy Fajslawice oraz ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi z terenów nieskanalizowanych. Możliwości przerobowe oczyszczalni wynoszą 225 m³/dobę, z czego wykorzystywane jest 60 % - co daje ok. 130 m³/dobę. Mieszkańcy gminy posiadają również szamba i oczyszczalnie przydomowe.

Tabela 19 Zestawienie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej i przynależnych im przyłączy

Długość sieci wodociągowej	ok. 75,6 km
Liczba przyłączy wodociągowych	1380
Długość sieci kanalizacyjnej	ok. 38,8 km
Liczba przyłączy kanalizacyjnych	520

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu o stanie gminy - stan na dzień 31.12.2023

W związku z koniecznością modernizacji i rozbudowy istniejących systemów Gmina w 2023 roku podjęła działania w celu usprawnienia funkcjonowania sieci wodno-kanalizacyjnej takie jak: przebudowa przestarzałej gminnej oczyszczalni ścieków w Fajslawicach, budowa kanalizacji w Fajslawicach oraz rozbudowa i modernizacja stacji podciśnieniowej w Fajslawicach. Na rok 2024 zaplanowano budowę kanalizacji w miejscowości Suchodoły oraz rozbudowę kanalizacji w Woli Idzikowskiej.

Na terenie Gminy Fajslawice obowiązuje system odbioru odpadów komunalnych z podziałem na 5 frakcji: szkło, metale i tworzywa sztuczne, papier i tektura, bioodpady, odpady zmieszane. Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczy firma EKO – KRAS Sp. z o. o., ul. M. Konopnickiej 27D, 23-204 Kraśnik. Odpady zmieszane i bioodpady z terenu Gminy Fajslawice przekazywane są do Międzygminnego Składowiska Odpadów Komunalnych „KRAS-EKO” Spółka z o.o. Wincentów, 22-302 Siennica Nadolna, oraz Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Dębowcu. Odbiór odpadów z zabudowy jednorodzinnej odbywa się raz w miesiącu. Z zabudowy wielorodzinnej odpady zmieszane oraz bioodpady odbierane są raz na dwa tygodnie natomiast odpady segregowane raz na miesiąc. Na terenie Gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany na terenie przy oczyszczalni ścieków w Fajslawicach. Odpady dostarczane są tutaj przez mieszkańców we własnym zakresie. W PSZOK-u odbierane są następujące frakcje: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe

wielomateriałowe, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady tekstyliów i odzieży, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, odpady niebezpieczne, meble i inne odpady wielkogabarytowe oraz popiół.

Do zadań własnych gminy należy między innymi planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg oraz finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych. W Gminie Fajslawice zainstalowano 299 lamp sodowych o mocy 150 W każdy, co daje łączną moc 44,9 kW.. Źródłem zasilania gminy w energię elektryczną jest Główny Punkt Zasilający Biskupie 110/kV, zlokalizowany na terenie sąsiedniej gminy Trawniki. Sieć energetyczna średniego napięcia jest napowietrzna i charakteryzuje się długimi odcinkami linii, co powoduje straty mocy i energii. Bezpośredni odbiorcy zasilani są ze stacji transformatorowych 15/04 kV. Na terenie gminy znajdują się słupowe stacje transformatorowe o mocy od 20 kVA do 250 kVA. Sieć energetyczna niskiego napięcia jest głównie napowietrzna, z częściowo skablowanymi liniami NN w miejscowości Fajslawice.

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokoprężny DN 500 relacji Świdnik–Krasnystaw, jednak na terenie gminy nie ma przyłączy gazociągowych.

Gmina Fajslawice dysponuje znacznym potencjałem do rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Ze względu na swoje położenie, jest uprzywilejowanym obszarem do rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej. Położenie gminy w obrębie tzw. rowu lubelskiego, w pobliżu którego stwierdzono znaczne zasoby wód geotermalnych, stanowi solidną podstawę do rozwoju energetyki geotermalnej. Dodatkowym źródłem energii odnawialnej może być biomasa odpadowa, powstająca w ramach prowadzonej na terenie gminy gospodarki rolnej i leśnej.

Na terenie gminy znajdują się dwie szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi w Fajslawicach oraz Siedliskach Drugich. W Szkole Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Fajslawicach uczyło się 222 uczniów w 12 oddziałach, natomiast w przedszkolu 102 dzieci w 6 oddziałach. W szkole podstawowej zatrudnionych było 31 nauczycieli, w przedszkolu 8 nauczycieli. W Szkole Podstawowej im. Bł. Jana Pawła II w Siedliskach Drugich uczyło się 84 uczniów w 8 oddziałach, natomiast w przedszkolu 20 dzieci w 2 oddziałach. W szkole podstawowej zatrudnionych było 16 nauczycieli, w przedszkolu 3 nauczycieli. W szkołach odbywają się dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, sportowe i wyrównawcze, działa również świetlica szkolna i przedszkolna. Budynki szkół zostały poddane pełnej termomodernizacji, zainstalowano także instalacje fotowoltaiczne.

Rysunek nr 27 zdjęcie Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

Na terenie Gminy znajdują się 4 boiska oraz 2 siłownie zewnętrzne, które zaspokajają podstawowe potrzeby w zakresie rekreacji i sportu:

- ogólnodostępne boisko piłkarskie w Fajslawicach,
- boisko piłkarskie w Suchodołach dostępne dla klubów sportowych i gminy,
- ogólnodostępne boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią przy Szkole Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Fajslawicach,
- ogólnodostępne boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową przy Szkole Podstawowej im. bł. Jana Pawła II w Siedliskach Drugich.
- ogólnodostępna siłownia zewnętrzna w Siedliskach Drugich,
- ogólnodostępna siłownia zewnętrzna w Fajslawicach,

Rysunek nr 28 zdjęcie Boisko przy Szkole Podstawowej w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 29 zdjęcie Boisko piłkarskie w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 30 zdjęcie Siłownia zewnętrzna w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 31 zdjęcie Ścieżka edukacyjno-sensoryczna przy Szkole Podstawowej w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

W obrębie gminy znajdują się place zabaw dla dzieci, między innymi przy szkole podstawowej w Fajslawicach, przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Fajslawicach oraz przy Gminnym Ośrodku Kultury w Fajslawicach.

W gminie zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Fajslawicach.

Rysunek nr 32 zdjęcie Ośrodek Pomocy Społecznej w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

Na infrastrukturę związaną z ochroną zdrowia składają się:

- Filia Ośrodka Medycznego Dobra Medycyna Praktyczna Sp. z o.o. zlokalizowana w Fajslawicach, który realizuje takie świadczenia jak: podstawowa opieka zdrowotna, ambulatoryjna opieka oraz fizjoterapia.
- Filia Ośrodka Medycznego Dobra Medycyna Praktyczna Sp. z o.o. zlokalizowana w Siedliskach, który realizuje świadczenia z zakresu fizjoterapii,
- apteki.

Na terenie Gminy Fajslawice działają Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna, które wspierają rozwój kultury lokalnej i ludowej, organizują różnorodne zajęcia oraz umożliwiają rozwijanie pasji i zainteresowań lokalnej społeczności. Gminna Biblioteka Publiczna w Fajslawicach rozwija i zaspokaja potrzeby czytelnicze, edukacyjne i informacyjne użytkowników. Promuje wiedzę, naukę oraz wspiera rozwój czytelnictwa.

Rysunek nr 33 zdjęcie Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, OSP w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

W gminie funkcjonuje 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: w Fajslawicach, Woli Idzikowskiej, Suchodołach, Siedliskach Drugich, Marysinie i Ksawerówce. Jednostki straży posiadają 9 samochodów (w tym 2 samochody bojowe). Każda jednostka posiada remizę.

W Fajslawicach zlokalizowany jest również Posterunek Policji, w którym zatrudnionych jest 7 funkcjonariuszy. Bezpieczeństwo na terenie nie odbiega od poziomu bezpieczeństwa innych gmin powiatu krasnostawskiego.

W ośrodku gminnym zlokalizowany jest Urząd Gminy Fajslawice, Poczta Polska (w tym samym budynku) w niedalekiej odległości apteka.

Rysunek nr 34 zdjęcie Urząd Gminy Fajslawice

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 35 zdjęcie Urząd Pocztowy w Fajslawicach

Zródło: Materiały własne

2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA

2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych

Prawie cała gmina (96% powierzchni) leży w dorzeczu Marianki, zlewni III rzędu, będącej częścią dorzecza Wieprza. Tylko skrajnie wschodnia i południowo-wschodnia część gminy znajduje się w zlewni Łopy, a południowo - zachodnia część w zlewni Giełczwi (zlewnie III rzędu).

Rzeka Marianka to jedyny większy ciek w gminie. Jej dolina rozciąga się na szerokość do ok. 125 m, a koryto jest głównie nieuregulowane. Rzeka ma niewielkie dopływy – dopływ spod Kol. Oleśniki, dopływ z Fajslawic oraz dopływ spod Kol. Dziecinin. Na wysokości miejscowości Oleśniki wpada do Wieprza. W dolinie Marianki, znajdują się zbiorniki wodne: w okolicach Woli Idzikowskiej oraz znacznie mniejsze w Fajslawicach oraz w pobliżu dworu w Suchodołach.

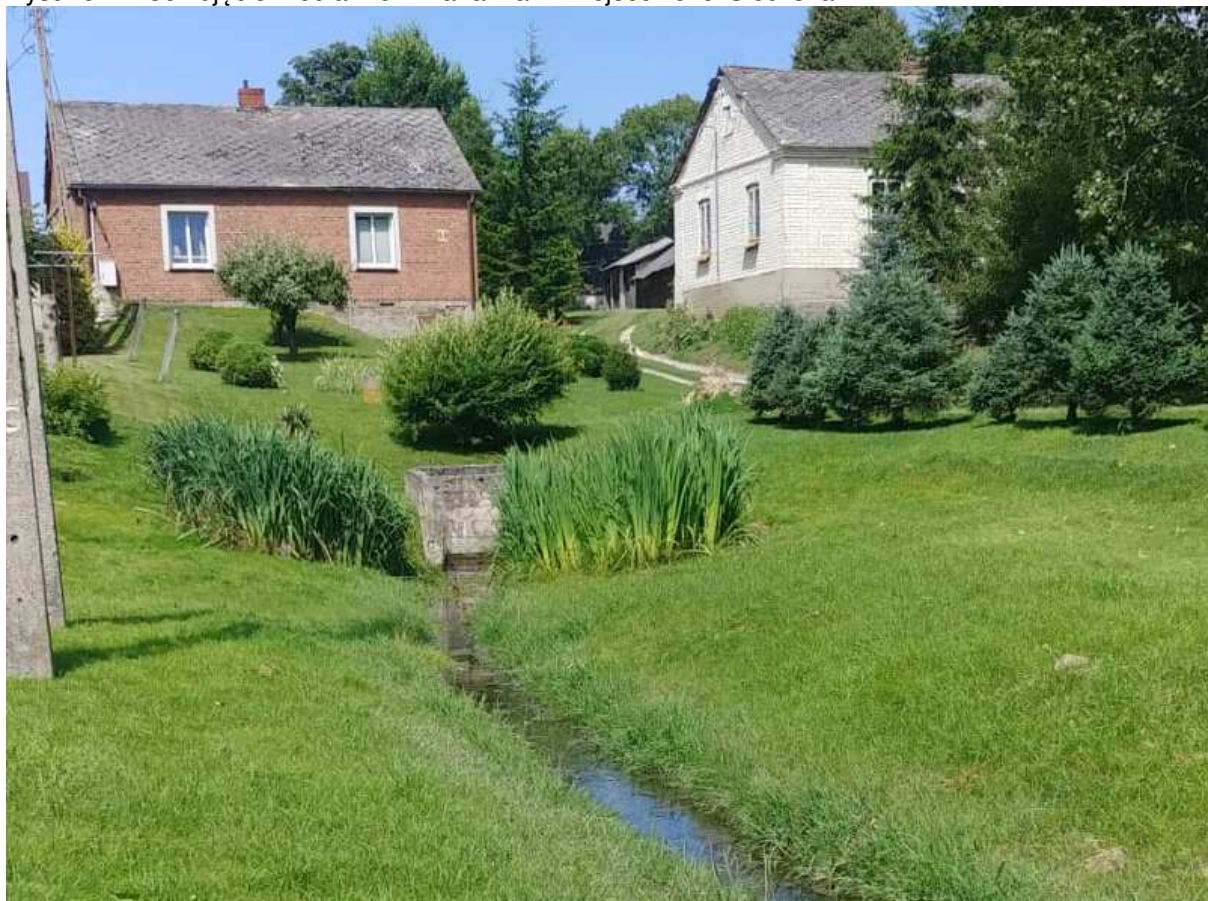
Wody podziemne na terenie gminy występują głównie w utworach czwartorzędowych i kredowych. Wody czwartorzędowe, z wyjątkiem doliny Marianki, są zanieczyszczone. Znaczenie gospodarcze mają wody kredowe, które są ujmowane studniami. Średnia głębokość tych studni wynosi około 30 metrów, a maksymalnie sięgają one 70 metrów. Jakość wód kredowych jest bardzo dobra i nie wymagają one uzdatniania. Na obszarze gminy występują także wody mineralne o znaczeniu leczniczym, które są chlorkowe oraz częściowo chlorkowo-siarczane.

Na terenie gminy Łopiennik Górny oraz gmin ościennych (Trawniki, Rejowiec Fabryczny, Krasnystaw i m. Krasnystaw) projektuje się realizację zbiornika wodnego „Oleśniki” o funkcji retencyjnej i rekreacyjnej

2.4.2 Wody płynące i ciek naturalne

Główny ciek wodnym przepływający przez gminę jest rzeka Marianka, która ma znaczący wpływ na lokalny ekosystem oraz gospodarkę wodną gminy. Obecnie Marianka jest jedynym większym ciekim na terenie gminy jej źródło wypływa z obrębu Siedliska I. Jej koryto jest nieuregulowane, a jego szerokość mieści się w przedziale od 2 do 3 metrów. Rzeka przepływa następnie do gminy Trawniki gdzie w miejscowości Oleśniki staje się dopływem rzeki Wieprz. Długość rzeki od źródła do granicy gminy wynosi ponad 7400 metrów.

Rysunek nr 36 zdjęcie źródła rzeki Marianka w miejscowości Siedliska I

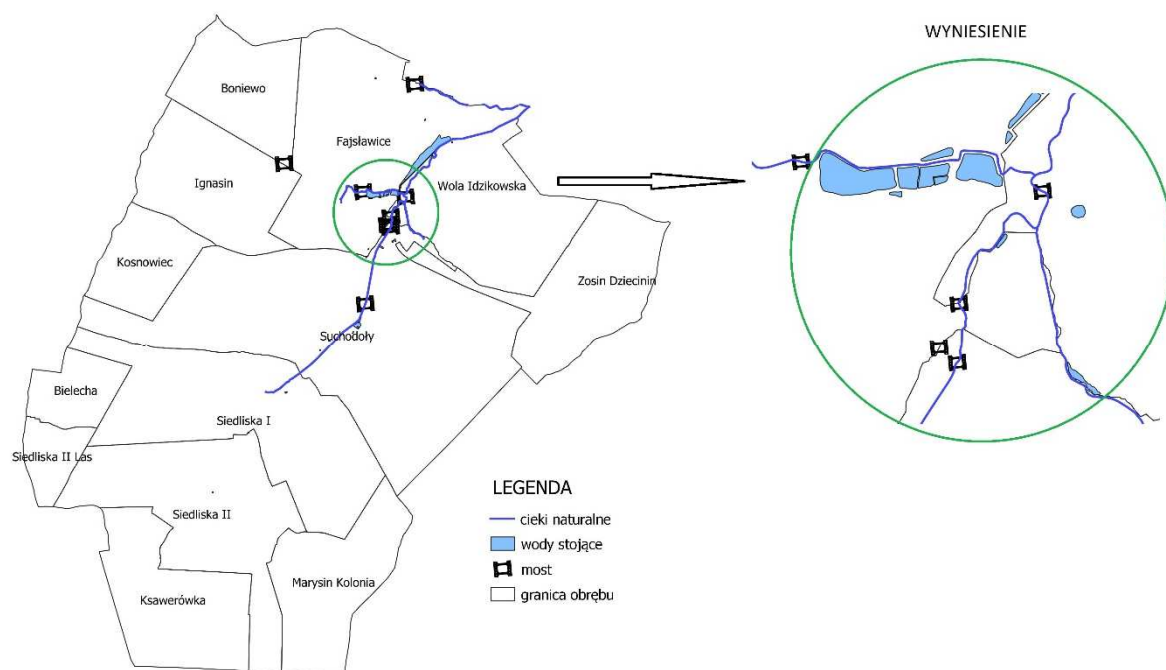
Źródło: Materiały własne

Marianka posiada kilka niewielkich dopływów, takich jak dopływ spod Kolonii Oleśniki, dopływ z Fajslawic oraz dopływ spod Kolonii Dziecinin, szerokość dopływów mieści się w przedziale od 1 do 2 metrów. Długości poszczególnych dopływów wynoszą odpowiednio:

- dopływ spod Kolonii Dziecinin 750m;
- dopływ z Fajslawic ponad 1400m;
- dopływ spod Kolonii Oleśniki 2000m.

Przebieg rzeki Marianka razem z dopływami na terenie gminy Fajslawice zamieszczono na rysunku poniżej.

Rysunek nr 37 Wody płynące i cieki naturalne z mostami na terenie gminy Fajslawice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie i wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

Rysunek nr 38 Rzeka Marianka

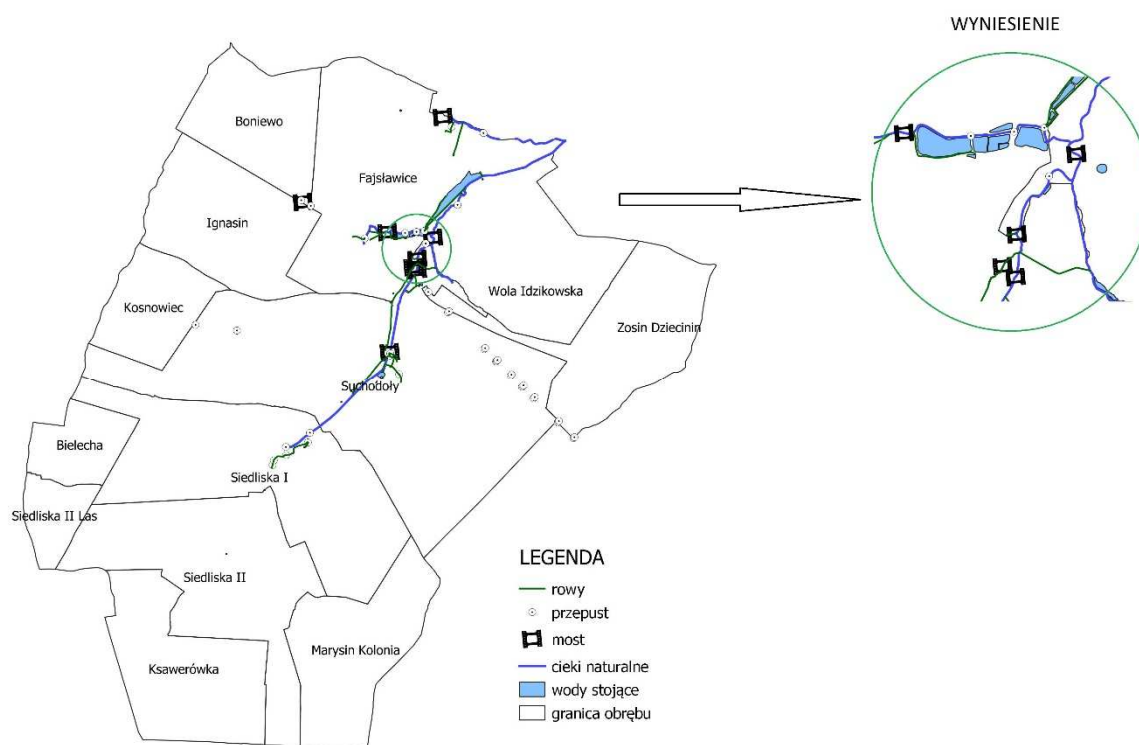
Źródło: Materiały własne

2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych

System melioracji wodnych i urządzeń wodnych w gminie Fajstławice jest bardzo ważnym elementem zapewniającym odpowiednie warunki do prowadzenia działalności rolniczej. Główne cele systemu melioracyjnego to regulacja stosunków wodnych w glebie, ochrona przed powodzią oraz suszą, a także poprawa warunków do produkcji rolniczej. System melioracji wodnych obejmuje:

- sieć kanałów i rowów melioracyjnych pełniących funkcję odprowadzania nadmiaru wody z terenów rolniczych, zapobiegając tym samym ich podtopieniu,
- zbiorniki retencyjne, które gromadzą wodę w okresach nadmiaru opadów i umożliwiają jej wykorzystanie w okresach suszy. Zbiorniki te również pomagają w regulacji przepływu wód w kanałach melioracyjnych.

Rysunek nr 39 System melioracji i urządzeń wodnych

Źródło: Materiały własne

System rowów melioracyjnych w gminie Fajstławice jest słabo rozbudowany obejmuje łącznie 25 mniejszych i większych rowów melioracyjnych znajdujących się głównie w okolicach doliny rzeki Marianka, w większości przypadków stan techniczny rowów jest zły i wymagają one regularnych prac związanych polegających na oczyszczaniu dna, karczowaniu zarośli oraz innych czynności, które doprowadza do drożności i swobodnego przepływu wód.

W granicach gminy znajduje się 8 mostów wznoszących się nad ciekami wodnymi zarówno naturalnymi jak i rowami przydrożnymi.

Rysunek nr 40 Rów - Suchodoły

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 41 Przepust – Siedliska I

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 42 Most - Fajslawice

Źródło: Materiały własne

2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej

W dolinie rzeki Marianki, znajdują się zbiorniki wodne, lewobrzeżne: trzy w okolicach Woli Idzikowskiej (o powierzchni 16 ha) oraz pięć znacznie mniejszych w Fajslawicach oraz prawobrzeżny w pobliżu dworu w Suchodołach. Pełnią one funkcje retencyjne, rekreacyjne raz wpływają na lokalne warunki hydrologiczne.

Rysunek nr 43 Staw - Fajslawice

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 44 Staw pełniący funkcję rekreacyjną – Fajslawice

Źródło: Materiały własne

2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska

W gminie Fajslawice oczka wodne występują rzadko. Te niewielkie zbiorniki wodne odgrywają ważną rolę w lokalnym ekosystemie przyczyniając się do retencji wody. Dodatkowo, na terenie gminy znajdują się niewielkie rozlewiska, głównie w dolinie rzeki Marianki. Tereny te pełnią kluczowe funkcje ekologiczne, takie jak regulacja stosunków wodnych, ochrona bioróżnorodności oraz oczyszczanie wód. Obszary te są nie tylko cenne pod względem przyrodniczym, ale także pełnią ważną rolę w zapobieganiu powodziom, magazynując nadmiar wody podczas intensywnych opadów.

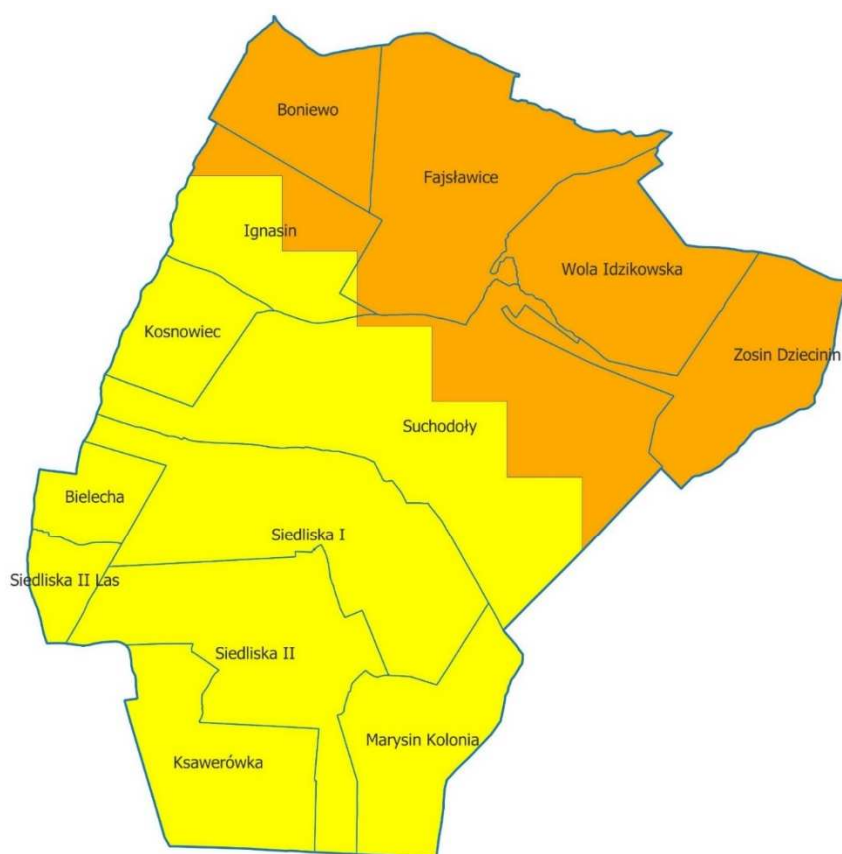
2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe

Susza jest poważnym problemem, który dotyka wiele obszarów na całym świecie. Jest to okres długotrwałego niedoboru wody, który może mieć druzgocący wpływ na rolnictwo, gospodarkę wodną, ekosystemy i społeczności lokalne. Skutki suszy mogą być różnorodne i dalekosiężne, wpływając na jakość życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy regionu. Susza zazwyczaj jest zjawiskiem naturalnym, lecz może być spowodowana ingerencją człowieka. Naturalnie wywołują ją długie okresy bez opadów deszczu lub śniegu. Konsekwencje braku opadów zaobserwować można w rzekach, zbiornikach, jeziorach oraz rowach poprzez obniżone lustro wody, a w studniach jako obniżenie poziomu wód podziemnych. Zjawisko suszy może mieć poważne konsekwencje prowadzące do ograniczeń w dostępie do wody w produkcji rolniczej, leśnej i przemysłowej.

Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna, która jest efektem długich okresów bez opadów atmosferycznych. Na terenie gminy Fajslawice przeważa umiarkowane zagrożenie suszą. W części północnej natomiast występuje silne zagrożenie suszą,

Rysunek nr 45 Zagrożenie suszą atmosferyczną

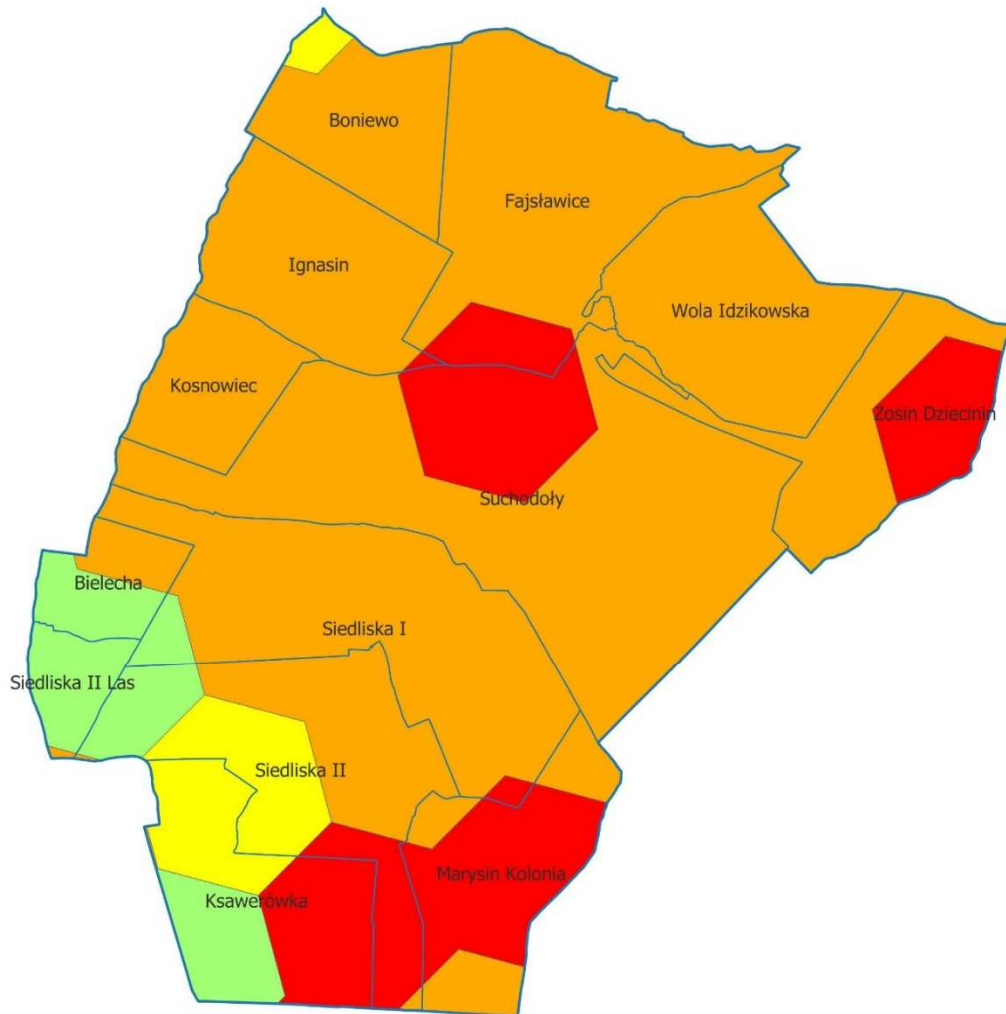
Zagrożenie suszą atmosferyczną

- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/gpservices/KZGW/ISOK_PPSS

- susza rolnicza, będąca skutkiem długotrwałej suszy atmosferycznej, powoduje obniżenie produkcji roślinnej z powodu niedostatecznej ilości wody niezbędnej do rozwoju roślin. Gmina Fajslawice w przeważającej części charakteryzuje się silnym zagrożeniem suszą rolniczą. W części środkowej, wschodniej oraz południowo-wschodniej występuje ekstremalne zagrożenie suszą. Istnieją również tereny o słabym i umiarkowanym zagrożeniu,

Rysunek nr 46 Zagrożenie suszą rolniczą

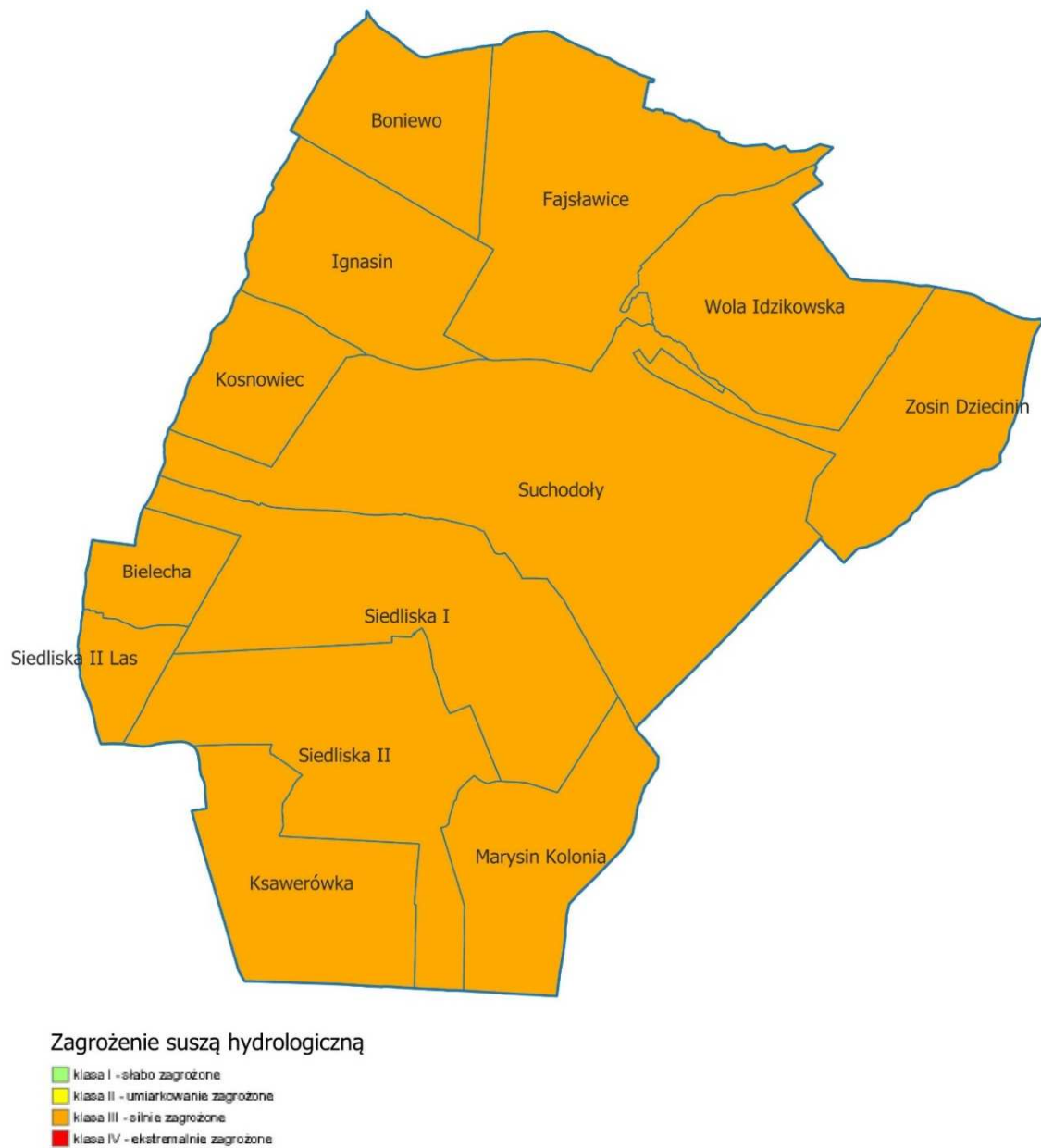
Zagrożenie suszą rolniczą

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/gpservices/KZGW/ISOK_PPSS

- susza hydrologiczna jest wynikiem suszy atmosferycznej i rolniczej, wynika ze znacznego obniżenia poziomu wód w rzekach (poniżej stanu średniego), a także poziomu wód w jeziorach, zbiornikach, stawach i rowach. Cała gmina jest silnie zagrożona tym typem suszy,

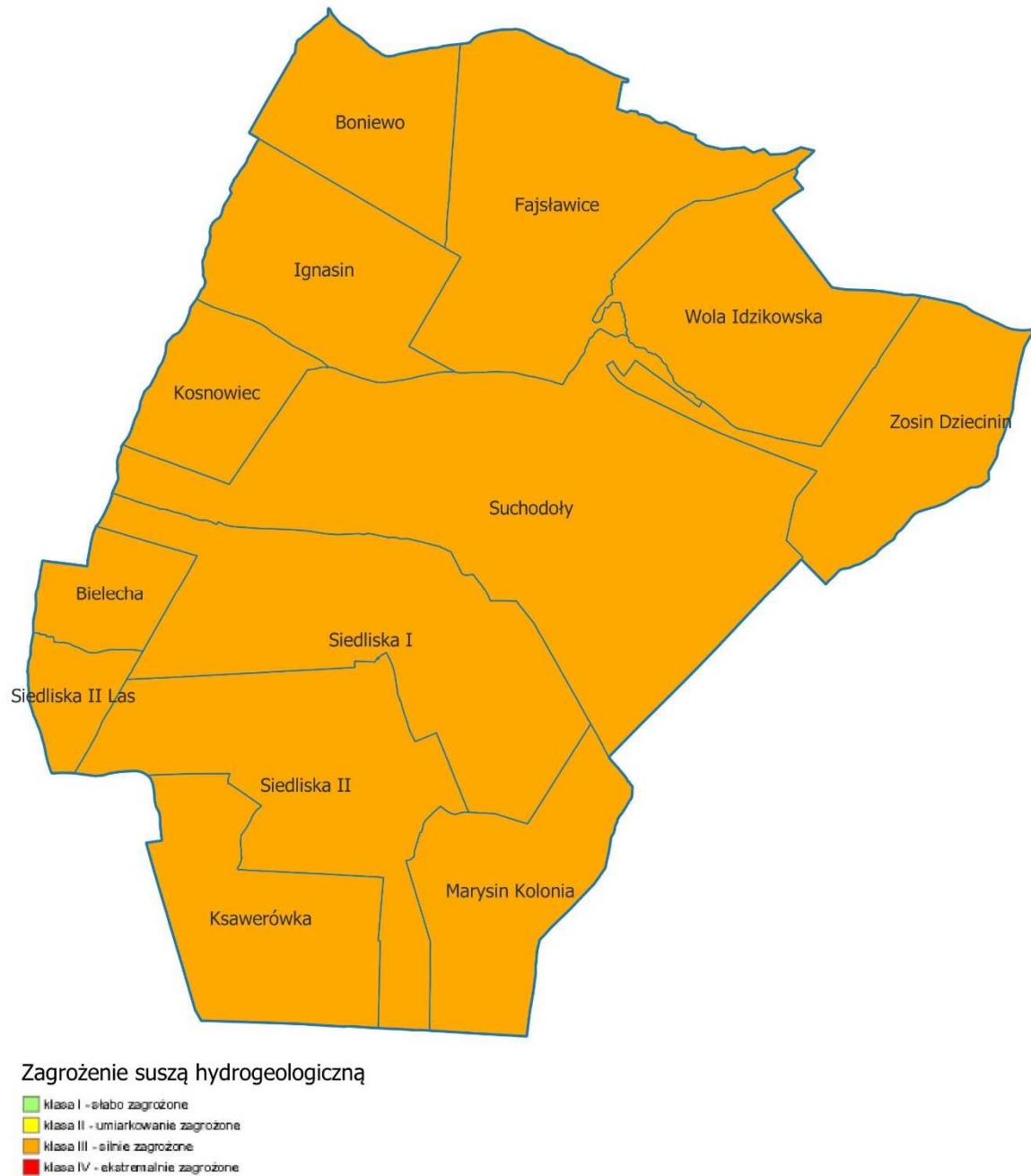
Rysunek nr 47 Zagrożenie suszą hydrologiczną

źródło: https://wody.isok.gov.pl/gpservices/KZGW/ISOK_PPSS

- susza hydrogeologiczna jest następstwem wszystkich poprzednich typów suszy. Polega na obniżeniu poziomu wód podziemnych poniżej stanu średniego. Na terenie gminy Fajslawice zagrożenie tym typem suszy określa się jako umiarkowane i silne.

Rysunek nr 48 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną

źródło: https://wody.isok.gov.pl/gpservices/KZGW/ISOK_PPSS

Na podstawie map zagrożenia powodziowego opracowanych w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju” (ISOK), wyodrębniono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które obejmują tereny położone w pobliżu rzek i większych cieków wodnych. Tereny te są narażone na zalania podczas intensywnych opadów deszczu oraz w okresach roztopów. Niezbędne jest prowadzenie działań prewencyjnych, takich jak modernizacja systemów melioracyjnych i budowa wałów przeciwpowodziowych, aby zmniejszyć ryzyko powodzi oraz jej negatywne skutki. Przez gminę Fajstławice przepływa rzeka Marianka, która jednak nie stanowi zagrożenia powodziowego.

Rysunek nr 49 Wstępna ocena ryzyka powodziowego

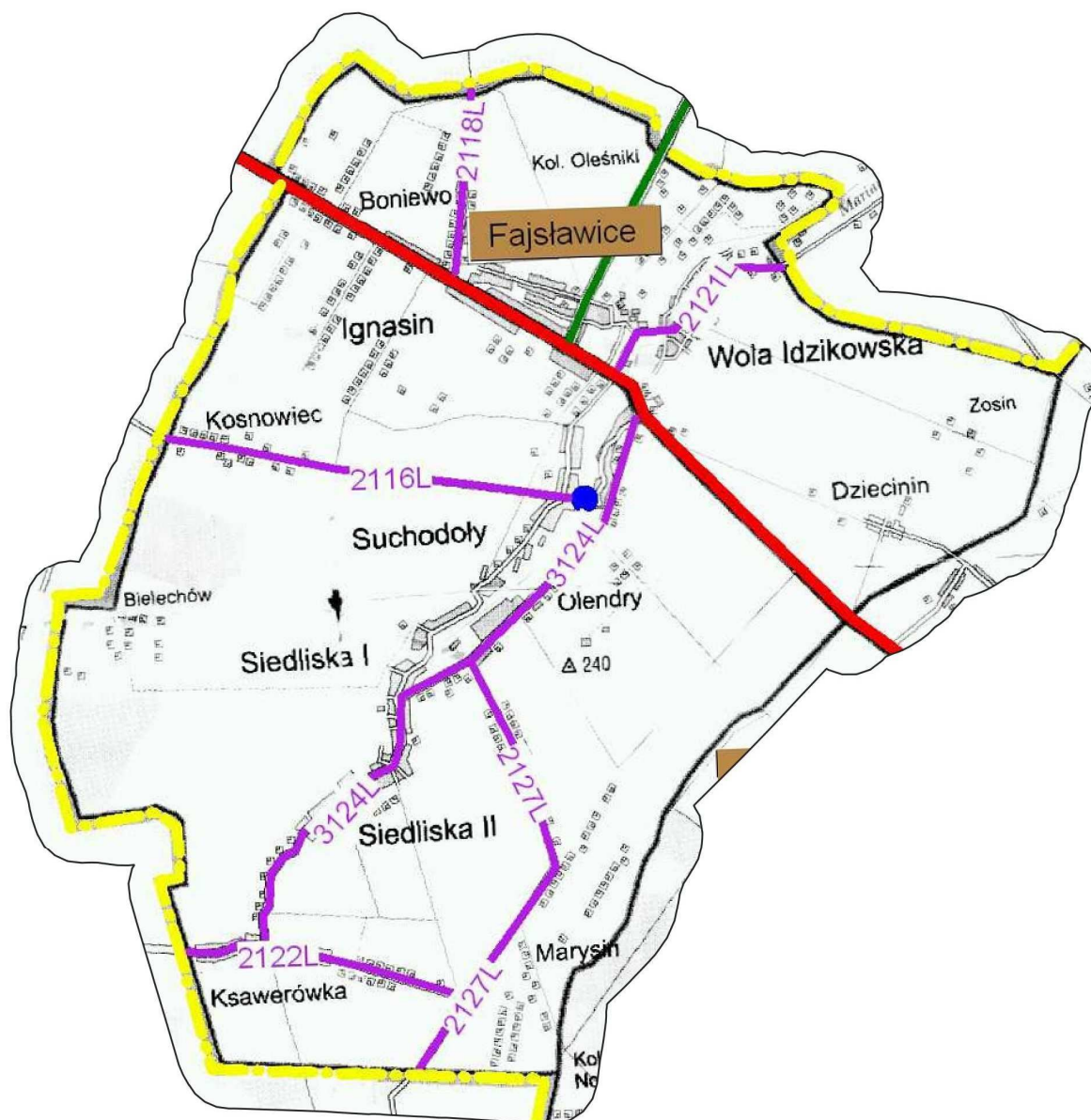
źródło: https://wody.isok.gov.pl/gpservices/KZGW/ISOK_PPSS

2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI

2.5.1 Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej

Gmina Fajslawice charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez ośrodek gminny przebiega droga krajowa nr 17, relacji Warszawa-Lublin-Zamość-Hrebenne. Jest ona jednym z głównych szlaków komunikacyjnych i transportowych o znaczeniu międzynarodowym. Dodatkowo przez teren gminy prowadzi droga wojewódzka nr 838 Głębokie-Fajslawice. Miejscowość gminna jest istotnym węzłem komunikacyjnym i jest usytuowana ok. 20 km na północny - zachód od miasta Krasnystaw oraz ok. 35 km od miasta Lublin. Gmina znajduje się również w niewielkiej odległości od portu lotniczego Świdnik.

Rysunek nr 50 Mapka dróg, krajowych, wojewódzkich i powiatowych

Źródło: <https://www.zdp-krasnystaw.pl/drogi>

2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg

Sieć dróg w gminie Fajslawice jest dobrze rozwinięta i obejmuje zarówno drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie jak i krajowe. Kluczowe elementy tej sieci to: droga krajowa S17, droga wojewódzka 838, sieć dróg powiatowych oraz gminnych.

Tabela 20 Zestawienie dróg wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy

Lp.	Nr drogi oraz przebieg	Długość drogi przebiegającej przez teren gminy (km)	Kategoria drogi
1.	838 Głębokie - Dorohucza-Trawniki-Fajslawice	2,357	wojewódzka
2.	2116 L Gardzienice – Suchodoły - Wola Idzikowska	5,943	powiatowa
3.	2118 L Biskupice – Fajslawice	2,115	powiatowa
4.	2121 L Fajslawice – Wola Idzikowska – Oleśniki	3,163	powiatowa
5.	2122 L Rybczewice – Ksawerówka - Marysin	3,112	powiatowa
6.	2127 L Siedliska – Marysin – Izdebno	5,090	powiatowa
7.	3124 L Suchodoły – Siedliska – Ksawerówka	6,534	powiatowa

Źródło: strategia rozwoju gminy Fajslawice

Tabela 21 Zestawienie dróg gminnych

Lp.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI (NAZWA MIEJSCOWOŚCI)
1.	105744 L	dr. pow.2120L - Oleśniki - Kol. Fajslawice - dr.pow.2121L
2.	105786 L	Rybczewice I - Siedliska - dr.pow.3124L
3.	109600 L	dr. kraj.17 - Ignasin - Suchodoły
4.	109601 L	dr. kraj.17 - Ignasin - Bielecha - dr.gm.109600L
5.	109602 L	Fajslawice - Suchodoły - dr.pow.3124
6.	109603 L	dr.gm.109602L - Siedliska - dr.pow.3124L
7.	109604 L	dr.pow.3124L - Suchodoły - dr.pow.3124L
8.	109605 L	dr. kraj.17 - Dziecinin - gr. gminy Łopiennik Górny - droga gruntowa utwardzona kruszywem położona w miejscowości Łopiennik Dolna Kolonia oznaczona numerami ewidencyjnymi działek 116 i 127 na odcinku od granicy z gminą Fajslawice do drogi powiatowej Nr 3122L
9.	109606 L	Dziecinin - Zosin
10.	109607 L	Wola Idzikowska - Zosin
11.	109608 L	droga we wsi Wola Idzikowska
12.	109609 L	dr. kraj.17 - Wola Idzikowska - dr.pow.3124L
13.	109610 L	dr.woj.838 - Fajslawice - dr.pow.2121L
14.	109611 L	dr.gm.109612L - Fajslawice - dr.gm.105744L
15.	109612 L	dr. kraj.17 - dr.gm.109613L
16.	109613 L	dr.pow.2118L - Fajslawice - dr.gm.105744L
17.	109614 L	dr.gm.105744L - Kolonia Fajslawice - dr.gm.105744L
18.	109615 L	dr.woj.838 - Kolonia Fajslawice - dr.gm.105744L
19.	109616 L	dr.gm.109614L - dojazd do oczyszczalni ścieków Wola Idzikowska
20.	109617 L	dr.gm.105744L - dr. we wsi Fajslawice
21.	109618 L	dr.gm.109602L - dojazd do ujęcia wody
22.	109619 L	dr. kraj.17 - Boniewo (gr. zabudowy wsi)
23.	109620 L	dr. kraj.17 - Ignasin III (gr. zabudowy wsi)
24.	109621 L	Suchodoły - gr. gminy Łopiennik Górny (Górny Łopiennik)
25.	109622 L	Suchodoły - Marysin
26.	109623 L	dr.gm.109622L - Marysin Nowy - dr.gm.109624L
27.	109624 L	dr.pow.2127L - Marysin - dr.gm.109622L
28.	109625 L	dr.pow.2127L - Marysin - gr. gminy Łopiennik Górny (Nowiny)
29.	109626 L	dr.pow.2127L - Marysin Stary - gr. gminy Rybczewice
30.	109627 L	Siedliska - Marysin
31.	109628 L	dr.gm.109627L - Siedliska II

32.	109629 L	dr.pow.3124L - dojazd do cmentarza Siedliska
33.	109630 L	dr.gm.109601L - Las Kępa
34.	109631 L	dr.gm.109613L - Fajslawice - gr. gminy Trawniki
35.	109632 L	dr.gm.109600L - dr. kraj.17
36.	109633 L	dr.pow.2127L - dr.gm.109627L
37.	109634 L	dr.pow.2116L - Bielecha - gr. gminy Piaski
38.	110014 L	dr. kraj. 17 - Boniewo
39.	110024 L	droga lokalna, położoną na działkach o numerach ewidencyjnych: 1206 i 2088, relacji: droga gminna nr 105786L Siedliska Drugie - Siedliska Pierwsze - droga gminna nr 109602L Suchodoły
40.	110025 L	drogę lokalną, położoną na działkach o numerach ewidencyjnych: 1341 i 1349, relacji droga gminna 109633L Siedliska Drugie – Siedliska Pierwsze (cmentarz)
41.	110026 L	drogę lokalną, położoną na działce o numerze ewidencyjnym 1447, relacji droga powiatowa 3124L Siedliska Pierwsze - droga gminna 109622LSiedliska Pierwsze
42.	110034 L	droga oznaczona nr ewidencyjnymi działek 1191/1, 1193/1, 1194/1, 2123/1 w miejscowości Siedliska Drugie na odcinku od drogi powiatowej Nr 3124L Fajslawice-Siedliska Drugie - Ksawerówka, od drogi publicznej numer 110024L Suchodoły - Siedliska Pierwsze - Siedliska drugie o dł.0,262 k
43.	110036 L	Wola Idzikowska, pomiędzy droga powiatową Nr 2121L a granicą Gminy Trawniki
44.	110037 L	Siedliska Pierwsze, pomiędzy droga powiatową Nr 3124L a drogą gminną nr 109622L
45.	110065 L	droga gminna 109608L - granica gminy Łopiennik Górny (droga na działce o nr ewidencyjnym 1335 w Woli Idzikowskiej)
46.	110066 L	droga gminna 109608L - granica gminy Łopiennik Górny (droga na działce o nr ewidencyjnym 1308 w Woli Idzikowskiej)
47.	110067 L	droga gminna 109608L - granica gminy Łopiennik Górny (droga na działce o nr ewidencyjnym 1216 w Woli Idzikowskiej)
48.	110068 L	droga gminna nr 109607L - droga powiatowa nr 2121L (droga na działce o nr ewidencyjnym 927 w Woli Idzikowskiej)
49.	110069 L	droga krajowa nr 17 - droga na działce o nr ewidencyjnym 2108 (droga na działce o nr ewidencyjnym 2103 w Fajslawicach)
50.	110070 L	droga powiatowa nr 3124L - granica gminy Łopiennik Górny (droga na działce o nr ewidencyjnym 2675 w Suchodołach)
51.	110071 L	droga krajowa nr 17 - droga krajowa nr 17 (droga na działce o nr ewidencyjnym 2158/2 w Suchodołach)
52.	126011 L	droga położona na działce o numerze ewidencyjnym 2107, w obrębie Fajslawice
53.	126012 L	droga położona na działkach o numerach ewidencyjnych: 989, 861 i 743, w obrębie Wola Idzikowska
54.	126013 L	droga położona na działce o numerze ewidencyjnym 824, w obrębie Wola Idzikowska
55.	126014 L	droga położona na działce o numerze ewidencyjnym 3110, w obrębie Suchodoły
56.	126015 L	droga położona na działce o numerze ewidencyjnym 3235, w obrębie Suchodoły

Źródło: strategia rozwoju gminy Fajslawice

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad planuje realizację inwestycji polegającą na budowie drogi ekspresowej S17 na odcinku Piaski – Hrebenne. W granicach gminy Fajslawice realizowany będzie odcinek S17 od węzła Piaski Wschód do węzła Łopiennik. W ramach budowy przewidziana jest realizacja węzła Fajslawice na skrzyżowaniu drogi ekspresowej S17 z drogą wojewódzką nr 838. Węzeł Fajslawice pozwoli na połączenie lokalnej sieci dróg publicznych na terenie gminy Fajslawice z drogą ekspresową S17.

Rysunek nr 51 Przebieg wariantów budowy trasy S17

Źródło : <https://www.gddkia.gov.pl>

2.5.3 Drogi transportu rolnego

Drogi transportu rolnego odgrywają ważną rolę w funkcjonowaniu gospodarstw rolnych. Jakość tych dróg bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo oraz efektywność pracy rolników, jak również na rozwój lokalnych społeczności. W gminie występuje duża liczba działek bez dostępu do dróg, co utrudnia gospodarowanie oraz wpływa na wzrost kosztów produkcji. Wyjątkiem jest miejscowość Wola Idzikowska, w której odsetek działek bez dostępu do drogi jest minimalny i wynosi zaledwie 1,70%, co jest wynikiem przeprowadzonego scalenia gruntów, które poprawiło warunki gospodarowania w rolnictwie i dostosowało granice nieruchomości do układu dróg.

Tabela 22 Gęstość sieci drogowej

	Obręb	Powierzchnia obrębu [ha]	Długość dróg ogółem [km]	Wskaźnik długości dróg na 100 ha gruntów ogółem [km/100ha]	Powierzchnia użytków rolnych [ha]	Wskaźnik długości dróg na 100 ha użytków rolnych [km/100ha]
1	Bielecha	162,0813	10,494	6,47	146,5402	7,16
2	Boniewo	340,8848	15,114	4,43	323,6189	4,67
3	Fajslawice	808,1820	36,050	4,46	744,0549	4,85
4	Ignasin	446,6484	12,812	2,87	440,2143	2,91
5	Kosnowiec	238,2766	9,799	4,11	228,6166	4,29
6	Ksawerówka	429,7940	16,379	3,81	417,2842	3,93
7	Marysin Kolonia	467,3840	12,021	2,57	454,2562	2,65
8	Siedliska I	828,9548	38,568	4,65	748,5413	5,15
9	Siedliska II	695,1950	38,919	5,60	665,9492	5,84
10	Siedliska II Las	112,6700	7,679	6,82	brak użytków rolnych	
11	Suchodoły	1500,3927	53,220	3,55	1381,4181	3,85
12	Wola Idzikowska	551,1981	36,016	6,53	522,3538	6,89
13	Zosin Dziecinin	486,1450	27,705	5,70	471,5434	5,88
	Ogółem	7067,8067	314,776	4,45	6544,3911	4,81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków

Średnia gęstość całej sieci drogowej w gminie w stosunku do powierzchni ogólnej obrębu wynosi 4,45 km. Najwyższe wartości tego wskaźnika występują w obrębach: Siedliska II Las, Wola Idzikowska oraz Bielecha. Dwa obręby przekraczają wskaźnik powyżej 5 km i są to Zosin Dziecinin i Siedliska II. Najniższy wskaźnik występuje w obrębie Marysin Kolonia i wynosi zaledwie 2,57 km. Gęstość sieci drogowej jest niewystarczająca, istnieje wiele działek bez dojazdu lub dojazd do działek odbywa się po działkach sąsiednich.

2.5.4 Stan dróg

Stan nawierzchni dróg w gminie Fajslawice określa się na zadawalający. Największa ilość dróg występujących na opracowywanym obszarze występuje w postaci dróg gruntowych, i wynosi 174226 m. Łączna powierzchnia dróg o nawierzchni z masy bitumicznej wynosi 88112 m, natomiast nawierzchnia z tłucznia stanowi 2700 m. Niewielką część dróg stanowią nawierzchnie z kostki prefabrykowanej (332 m), płyt betonowych (10336 m) oraz żwiru (1147 m). W gminie zaobserwowano również drogi ewidencyjne, które nie istnieją w terenie, a ich długość wynosi 37879 m. Wyżej opisane dane poprzedzone są wywiadem terenowym, którego wyniki przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 23 Zestawienie dróg ewidencyjnych wg. materiału nawierzchni

Miejscowość	Materiał nawierzchni [m]								Nie istnieje w terenie	Razem
	beton	grunt naturalny	kostka prefabr.	masa bitumiczna	płyta betonowa	tłuczeń	żwir	Razem		
1 Bielecha		5555		1865			220	7640	2854	10494
2 Boniewo		7628		6485	368	382		14863	251	15114
3 Fajslawice	44	12679	332	14225	1175	1697		30152	5898	36050
4 Ignasin		6100		4805	36		226	11167	1645	12812
5 Kosnowiec		7790		1461				9251	548	9799
6 Marysin Kolonia		6402		6681				13083	3296	16379
7 Ksawerówka		7822		2928				10750	1271	12021
8 Siedliska I		18971		7054	2594			28619	9949	38568
9 Siedliska II		25963		5432	3756			35151	3768	38919
10 Siedliska II Las		5221						5221	2458	7679
11 Suchodoły		27024		21790	684	106	116	49720	3500	53220
12 Wola Idzikowska		24652		7728	1723	515	237	34855	1161	36016
13 Zosin Dziecinin		18419		7658			348	26425	1280	27705
Razem	44	174226	332	88112	10336	2700	1147	276897	37879	314776

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego

Podczas wywiadu terenowego wykonano również inwentaryzację stanu dróg istniejących z podziałem na nawierzchnię i wyodrębnieniem w poszczególnych obrębach. W tabeli poniżej przedstawiono wyniki inwentaryzacji terenowej.

Tabela 24 Zestawienie dróg ewidencyjnych wg. stanu technicznego

Miejscowość		Beton	Grunt naturalny		Kostka prefabr.	Masa bitumiczna	Płyta betonowa	Tłuczeń	Żwir	Razem (drogi istniejące w terenie)	Drogi nie istniejące w terenie	Razem
		stan dobry	stan dobry	zły	stan dobry	stan dobry	stan dobry	stan dobry	stan dobry			
1	Bielecha		5555			1865			220	7640	2854	10494
2	Boniewo		7628			6485	368	382		14863	251	15114
3	Fajslawice	44	12679		332	14225	1175	1697		30152	5898	36050
4	Ignasin		6100			4805	36		226	11167	1645	12812
5	Kosnowiec		7790			1461				9251	548	9799
6	Marysin Kolonia		6402			6681				13083	3296	16379
7	Ksawerówka		7822			2928				10750	1271	12021
8	Siedliska I		16688	2283		7054	2594			28619	9949	38568
9	Siedliska II		25194	769		5432	3756			35151	3768	38919
10	Siedliska II Las		5221							5221	2458	7679
11	Suchodoły		26363	661		21790	684	106	116	49720	3500	53220
12	Wola Idzikowska		24652			7728	1723	515	237	34855	1161	36016
13	Zosin Dziecinin		18419			7658			348	26425	1280	27705
Razem		44	170513	3713	332	88112	10336	2700	1147	276897	37879	314776

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego

W gminie Fajslawice szerokość dróg jest zmienna. Poniżej przedstawiono tabelę, która przedstawia średnią szerokość nawierzchni dróg utwardzonych z wyszczególnieniem własności i materiału nawierzchni.

Tabela 25 Zestawienie średniej szerokości działki dla nawierzchni dróg utwardzonych

Rodzaj drogi	Rodzaj nawierzchni	Średnia szerokość pasa działki ewidencyjnej dla danej nawierzchni
1.	2.	3.
Droga krajowa	Masa bitumiczna	24,52
Droga powiatowa	Masa bitumiczna	12,56

Droga wojewódzka	Masa bitumiczna	26,76
Drogi gminne	Kostka prefabrykowana	5,77
	Masa bitumiczna	7,9
	Płyty betonowe	5,47
	Tłuczeń	3,5
	Żwir	3,93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego i danych z bazy EGiB

Dodatkowo przeprowadzono analizę szerokości dróg o nawierzchni gruntu naturalnego wykonaną na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków. Drogi gruntowe podczas faktycznego użytkowania przez maszyny rolnicze zmieniają swój przebieg w zależności od pory roku, dlatego analiza dotyczy średniej szerokości działki drogowej z wyszczególnieniem poszczególnych miejscowości.

Tabela 26 Zestawienie średniej szerokości działki dla dróg o nawierzchni grunt naturalny

Lp.	Miejscowość	Średnia szerokość działki
1.	2.	3.
1	Bielecha	2,78
2	Boniewo	3,49
3	Fajslawice	4,14
4	Ignasin	2,23
5	Kosnowiec	2,19
6	Marysin Kolonia	2,98
7	Ksawerówka	6,37
8	Siedliska I	4,35
9	Siedliska II	3,78
10	Siedliska II Las	3,11
11	Suchodoły	4,57
12	Wola Idzikowska	5,77
13	Zosin Dziecinin	2,86
Ogółem		4,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego i danych z bazy EGiB

2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE

2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Fajslawice znajduje się 21 pomników przyrody, które głównie występują w pobliżu parków dworskich w miejscowościach Fajslawice, Suchodoły i Siedliska Pierwsze:

- Lipa drobnolistna – Ø 192 cm, wys. 23 m, w parku podworskim w Fajslawicach.
- Buk zwyczajny czerwono listny - Ø 102 cm, wys. 26 m, w parku podworskim w Fajslawicach.
- Dąb szypułkowy – z kłody o obwodzie 420 cm na wysokości 1,5 m wyrastają dwa potężne pnie, wys. 25 m, w parku podworskim w Fajslawicach.
- Lipa drobnolistna - Ø 99 cm, wys. 26 m, w parku podworskim w Fajslawicach.
- Lipa drobnolistna - Ø 78 cm, wys. 27 m, w parku podworskim w Fajslawicach.
- Dąb czerwony - Ø 89 cm, wys. 23 m, w parku podworskim w Fajslawicach.
- Dąb szypułkowy - Ø 89 cm, wys. 26 m, w parku podworskim w Fajslawicach.
- Dąb szypułkowy - Ø 102 cm, wys. 24 m, na działce nr 1658/1, własność RSP w Fajslawicach.
- Dąb szypułkowy - Ø 90 cm, wys. 22 m, na działce nr 1658/1, własność RSP w Fajslawicach.
- Lipa drobnolistna - Ø 110 cm, wys. 31 m, na Starym Cmentarzu w Fajslawicach.
- Jesion wyniosły - Ø 106 cm, wys. 22 m, na Starym Cmentarzu w Fajslawicach.
- Grupa piętnastu lip drobnolistnych – przeciętna Ø 40 cm, wys. 20 m, na wyspie wśród stawu w zespole dworsko-parkowym w Suchodołach.
- Jesion wyniosły - Ø 84 cm, wys. 25 m, w zespole dworsko-parkowym w Suchodołach.
- Trzy jesiony wyniosłe - Ø 70-86 cm, wys. 24 m, w zespole dworsko-parkowym w Suchodołach.
- Aleja lipowa 21 lip drobnolistnych – o przeciętnej Ø 78 cm, wys. 25 m, w parku podworskim w Siedliskach Pierwszych.
- Lipa drobnolistna - Ø 83 cm, wys. 28 m, w parku podworskim w Siedliskach Pierwszych.
- Lipa drobnolistna - Ø 78 cm, wys. 28 m, w parku podworskim w Siedliskach Pierwszych.

- Jesion wyniosły - Ø 84 cm, wys. 29 m, w parku podworskim w Siedliskach Pierwszych.
- Buk zwyczajny - Ø 99 cm, wys. 23 m, w parku podworskim w Siedliskach Pierwszych.
- Buk zwyczajny - Ø 92 cm, wys. 22 m, w parku podworskim w Siedliskach Pierwszych.
- Klon zwyczajny - Ø 93cm, wys. 27 m, w parku podworskim w Siedliskach Pierwszych.

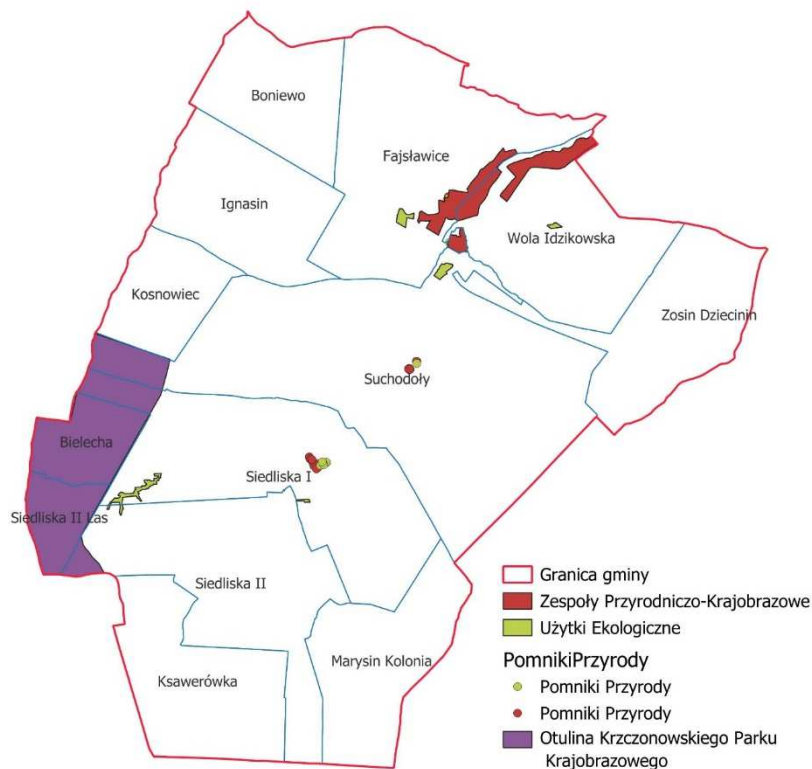
Wśród obszarów chronionych przeważają użytki ekologiczne, z których najważniejsze to:

- „Wąwóz Zagajnik” w Siedliskach Pierwszych,
- „Źródlika Marianki” w Suchodołach,
- „Wąwóz Siedlika koło ujęcia wody” w Siedliskach Pierwszych,
- „Kamieniołom” w Woli Idzikowskiej,
- „Łęg Olszowy koło źródeł Krynicy” w Fajslawicach.

Na wyżej wymienionych obszarach chronionych występuje 29 gatunków roślin oraz kilka rzadkich i chronionych na lubelszczyźnie gatunków ptaków.

Zachodnia część gminy o powierzchni 3,5 km² podlega ochronie przyrodniczo-krajobrazowej jako otulina Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, znajdującego się w sąsiedniej gminie Rybczewice.

Rysunek nr 52 formy ochrony przyrody na terenie gminy Fajslawice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z geoserwisu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowisk

2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Szata roślinna

Obecnie spotykamy w gminie lasy w postaci niewielkich kompleksów, głównie lasy dębowe i dębowo-grabowe (*Tilio-Carpineum*) w odmianie subkontynentalnej. Drobne fragmenty zadrzewień łęgowych i olsowych zachowały się w dolinie Marianki. W kompleksach leśnych zwraca uwagę dość duży udział czereśni ptasiej w domieszce do głównego drzewostanu. W drobnych zadrzewieniach, w wąwozach między Marysinem a Siedliskami, olsza szara stanowi istotny gatunek domieszkowy, a często nawet panujący.

Podstawą i ośrodkiem różnorodności biologicznej są doliny rzek i cieków, wokół których występują trwałe użytki zielone, pełniące rolę układów wentylacyjnych i naturalnych powiązań ekologicznych łączących agrosystemy i niewielkie kompleksy zieleni łęgowej i lasów. Dolinę Marianki porastają łęgi olszowe i jesionowo-olszowe na siedliskach wodogruntowych, lekko zabagnionych. W Fajslawicach większy fragment olsu jesionowego i łęgu w dolinie cieków stanowi część lokalnego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Marianki”. Drzewostany olsów i łęgów buduje tu głównie olsza, wierzba krucha i topola biała. Warstwę podszytu tworzą następujące gatunki roślinności krzewiastej: bez czarny, głóg jednoszyjkowy, klon jesionolistny oraz czerecha zwyczajna, a warstwę runa: kolczurka kłapowana, pokrzywa zwyczajna, malina właściwa oraz pojedynczo barszcz Sosnowskiego.

W większych kompleksach leśnych przeważają drzewostany, głównie sosnowe, nawet ponad osiemdziesięcioletnie. Jednak naturalna roślinność zajmuje w regionie już tylko bardzo małe powierzchnie.

Zadrzewienia i zakrzewienia porastają fragmenty terenu nie użytkowane rolniczo z uwagi na trudną bądź niemożliwą uprawę takie jak jary i wąwozy. Rozpoznane zadrzewienia są pochodzenia sztucznego niemniej na terenie analizowanego obszaru stanowią one tak zwane remizy przyrodnicze wytwarzając warunki do bytowania licznych gatunków roślin i zwierząt i jako takie są cenne przyrodniczo. Najczęściej stwierdzono tu następujące gatunki drzewiaste: sosna zwyczajna, grab pospolity, jesion wyniosły, klon jawor, brzoza brodawkowata, robinia akacjowa, czereśnia ptasia, topola i osika. Nieliczne pojedyncze drzewa w krajobrazie to jabłoń dzika oraz grusza pospolita.

Obszar odznacza się urodzajnymi glebami brunatnymi od dawna odlesionymi i uprawianymi rolniczo. Charakterystyczną cechą jest duże rozdrobnienie własnościowe gruntów ornych. W takich warunkach rozwinęło się intensywne rolnictwo ukierunkowane na produkcję i uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych, takich jak rośliny okopowe głównie burak cukrowy oraz wymagające gatunki zbóż m.in. pszenica. Licznie są tu również uprawy roślin zielarskich takich jak kozłek lekarski, babka lancetowata, malwa, szalwia lekarska, macierzanka tymianek oraz plantacje roślin owocowych takich jak porzeczka, porzeczka agrest, malina, leszczyna. Teren jak i grunt charakteryzuje się dużą podatnością na erozję wodną, najczęściej związaną z drogami poprowadzonymi wzdłuż spadku oraz źle prowadzonymi zabiegami agrotechnicznymi.

W obszarach o ekstensywnym użytkowaniu wysokie miedze są miejscem występowania wielu cennych jak i chronionych gatunków roślin i prawie zawsze tworzą się na

nich kobierce zbiorowisk kserotermicznych. Niemniej na rozpoznawanym terenie, gdzie gospodarka rolna jest intensywnie prowadzona poprzez zabiegi agrotechniczne, stosowana jest chemia w zwalczaniu chwastów i ochronie roślin oraz istnieje tzw. „głód ziemi”, nie stwierdzono zbiorowisk kserotermicznych, a rozpoznana roślinność jest pospolita i uboga w liczbę gatunków. Podobnie jest z roślinnością porastającą ugory, które stanowią margines analizowanego obszaru i sprowadzają się do wąskich pasów między kolejnymi drogami polnymi, wąskimi pasmami przy okrajach wozów oraz nielicznych działkach, jarach oraz strefy ekotonowej zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

Najczęściej w składzie fitocenoz pól uprawnych, okrajów i ugorów były stwierdzane następujące gatunki roślin: trzcinnik piaskowy, krwawnik pospolity, skrzyp polny, nawłóć późna, żmijowiec zwyczajny, cykoria podróżnik, bylica piołun, pokrzywa zwyczajna, barszcz zwyczajny, podagrycznik pospolity, rumianek pospolity, ostrożeń polny, przytulia właściwa, kupkówka pospolita i pojedynczo w jednej lokalizacji barszcz Sosnowskiego.

W skład zieleni przyzagrodowej wchodzi założenia trawników, ogrody kwiatowe i warzywne oraz przydomowe sady, zadrzewienia i zakrzewienia.

Szata roślinna, pełni ważną funkcję klimatyczną i biologiczną, wpływając na podniesienie ogólnych standardów ekologicznych i poprawę jakości życia mieszkańców. Ponadto pełni bardzo ważne funkcje glebo- i wodochronne. Drożność ekologiczna systemu przyrodniczego jest obniżana głównie przez drogi przecinające poprzecznie ciągi ekologiczne lub obustronną zabudowę dolin rzecznych.

Świat zwierzęcy

Fauna omawianego obszaru jest stosunkowo uboga i typowa dla obszarów wiejskich z przewagą użytków rolnych. Liczną grupę ssaków występującą na całym obszarze opracowania stanowią gryzonie związane głównie z terenami rolniczymi i siedliskami ludzkimi. Do najczęściej spotykanych należą: mysz polna, mysz domowa, szczur wędrowny, badyłarka, nornik zwyczajny. Spośród gryzoni związanych ze środowiskiem leśnym występuje nornica ruda, mysz zaroślowa, mysz leśna. Na obszarze gminy spotykany jest również gatunek ziemnowodnego gryzonia wymienionego w załączniku II do Dyrektywy Siedliskowej – bóbr europejski.

Rysunek nr 53 zdjęcie zająca szaraka

W otoczeniu człowieka w pobliskich lasach i zadrzewieniach oraz na polach występują ssaki, tj.: jeż, kret, ryjówka aksamitna i ryjówka malutka, rzęśorek rzeczek, zając szarak, lis, kuna, sarna, dzik

Źródło https://pl.wikipedia.org/wiki/Zaj%C4%85c_szarak

W latach 2008-2009 oraz 2012-2013 przeprowadzony został na terenie gminy szczegółowy monitoring ornitologiczny. W tym czasie zaobserwowano, gatunki charakterystyczne dla krajobrazu rolniczego Lubelszczyzny tj.: potrzuszcz, mazurek, skowronek, czajka, trznadel, dymówka, grzywacz, makolągwa, czyż, kwiczoł, gawron, szpak, myszołów włoszaty, błotniak zbożowy, jastrząb i inne.

Rysunek nr 54 Skowronek (zwyczajny)

Źródło: <https://www.medianauka.pl/skowronek>

Wśród gadów stwierdzonych w regionie najczęstsze są takie gatunki (wszystkie pod ochroną), jak: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny i żmija zygzakowata. Występuje tu 12 gatunków płazów chronionych, w tym: żaba wodna, kumak nizinny, żaba trawna, grzebiuszka ziemna, ropucha zielona, traszka zwyczajna.

Na występowanie ryb w Mariance zasadniczy wpływ mają takie czynniki, jak: stopień zanieczyszczenia wód i ich stany oraz migracje ryb z Wieprza. Obecnie w wyniku pewnej poprawy stanu czystości w lokalnych wodach powierzchniowych występuje około 20 gatunków ryb, są to między innymi: szczupak, lin, kielb krótkowąsy, śliz, ciernik.

Rysunek nr 55 Lin

Źródło: <https://www.ekologia.pl/srodowisko/lin-%E2%80%92-opis-wystepowanie-i-zdjecia-ryba-lin-ciekawostki/>

2.6.3 Krajobraz

Gmina Fajslawice niezależnie od długotrwałej antropopresji, jakiej poddawane jest środowisko przyrodnicze reprezentuje nadal duże walory przyrodniczo-krajobrazowe. O walorach tych decydują przede wszystkim rozległość widoków i urozmaicona rzeźba (wąwozy i wzgórza ostańcowe), a także malownicze elementy krajobrazu kulturowego, jak charakterystyczne rozłogi pól i zieleń komponowana (parki, aleje, szpalery).

W gminie Fajslawice dominują ekosystemy polne o stosunkowo ubogich walorach agroekologicznych. Ich cechą jest duża zwartość i jednolity charakter. Najmniej zróżnicowane są obszary zurbanizowane. Duże znaczenie dla walorów przyrodniczych, posiadają starodrzewy i zadrzewienia śródpolne, które wzbogacają ubogie przyrodniczo agroekosystemy.

Ekosystemy łąkowo-pastwiskowe zgrupowane są przede wszystkim na terasach zalewowych doliny Marianki, a nielicznie występują w wierzchwinowych zagłębieniach bezodpływowych.

Podstawą i ośrodkiem różnorodności biologicznej są doliny rzek i cieków, wokół których występują trwałe użytki zielone, pełniące rolę układów wentylacyjnych i naturalnych powiązań ekologicznych łączących agrosystemy oraz niewielkie kompleksy zieleni łąkowej i lasów.

Biocenozy leśne istnieją w kilku odrębnych kompleksach leśnych. Strefę leśną uzupełniają mniejsze fragmenty.

Rysunek nr 56 Krajobraz pól uprawnych Fajslawice

Źródło: Materiały własne.

Rysunek nr 57 Krajobraz pól uprawnych Marysin Kolonia

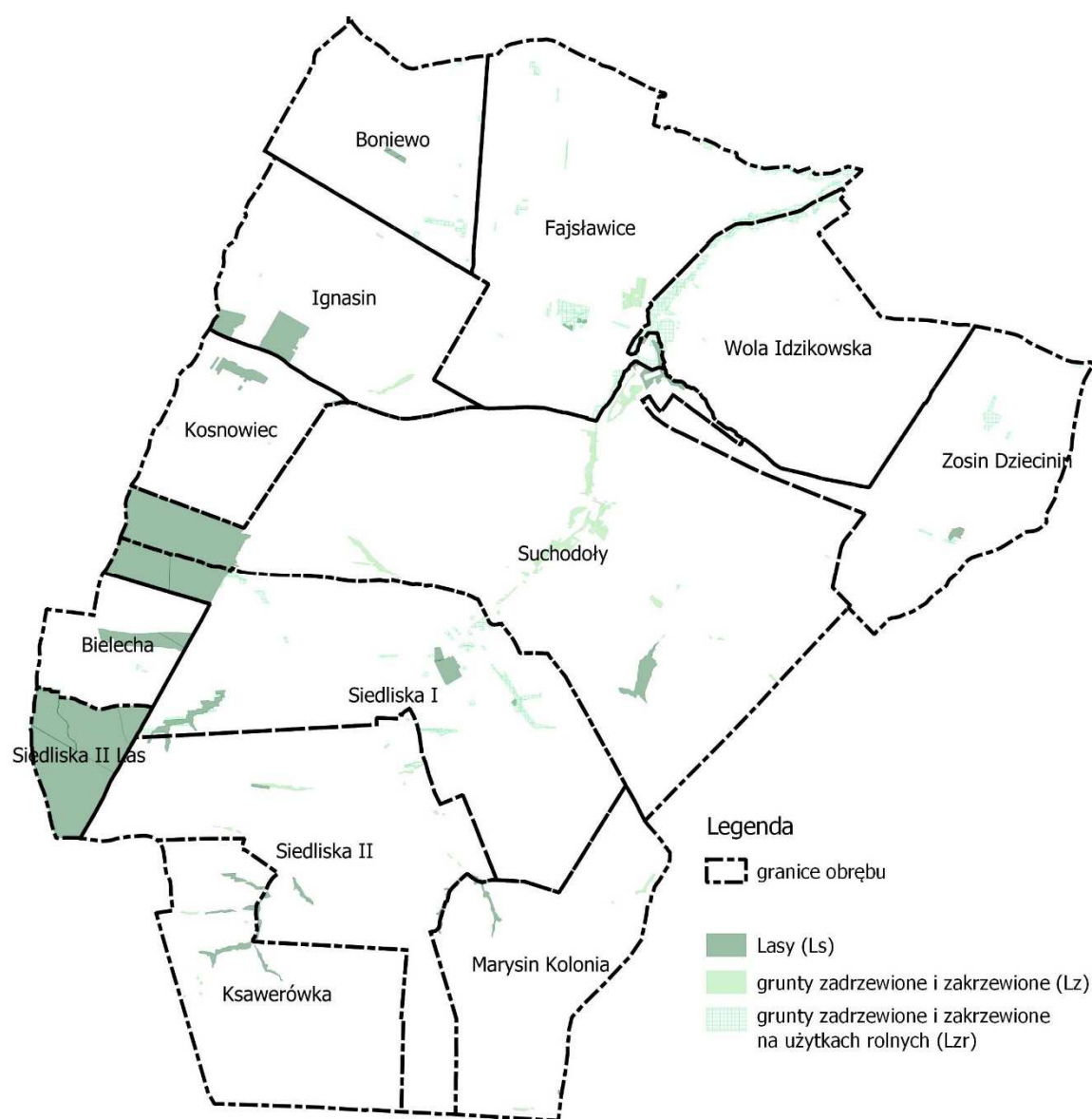
Źródło: Materiały własne.

2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia

Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia pełnią wiele ważnych funkcji ekologicznych, społecznych i gospodarczych. Mają kluczowe znaczenie dla różnorodności biologicznej, klimatu, jakości powietrza i wód, a także dla rekreacji i gospodarki leśnej. Typowo rolniczy sposób użytkowania terenu w gminie wskazuje na niewielki stopień lesistości - 4,5%. W gminie występują dwa duże kompleksy leśne: jeden to obręb Siedliska II Las – 110,6900 ha, drugi położony w dwóch obrębach Siedliska I - 55,2447 ha oraz Suchodoły - 67,9709 ha. W obrębie doliny rzeki Marianki występują liczne zakrzewienia i zadrzewienia.

W wielu miejscach na terenie całej gminy zlokalizowane skupiska pojedynczych lub kilku drzew stanowiących zadrzewienia śródpolne które spełniają dodatkową funkcję przeciw erozyjne.

Rysunek nr 58 Lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione

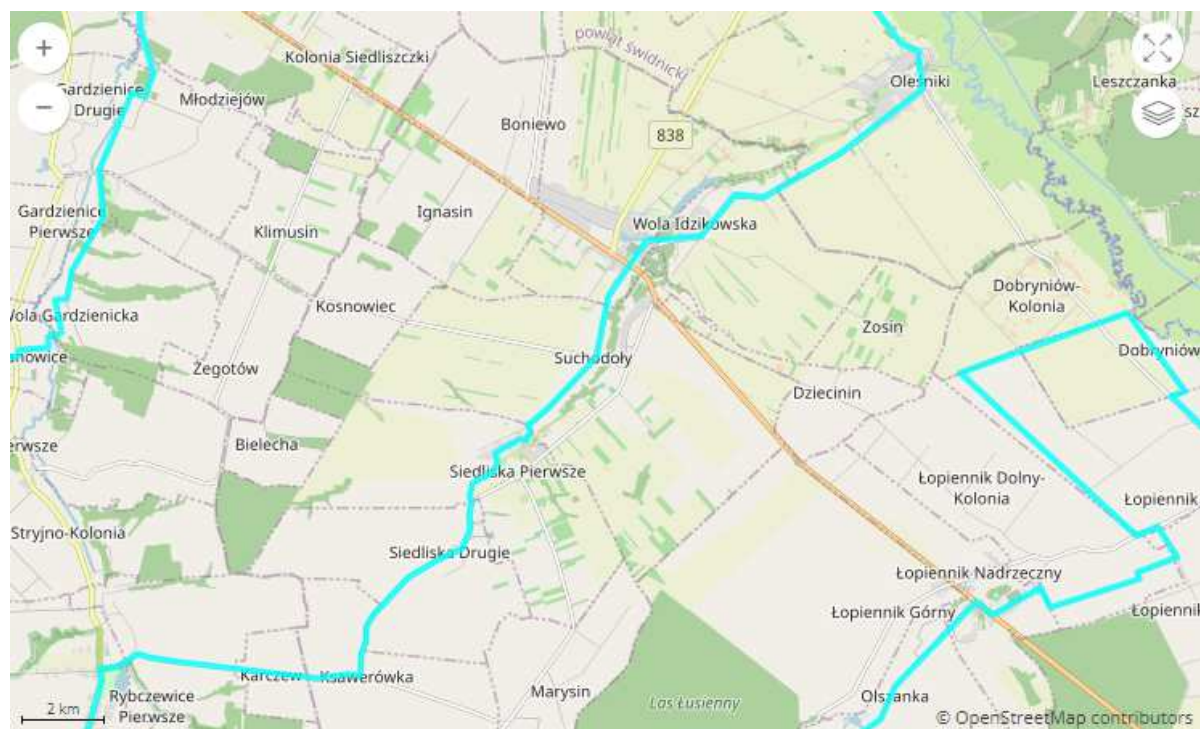

2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI

2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna

Gmina Fajslawice to obszar o umiarkowanym stopniu podaży turystycznej. Rolniczy charakter gminy, niski poziom uprzemysłowienia, a także uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe stwarzają dobre warunki do rozwoju agroturystyki. Ten rodzaj turystyki jest adresowany do turystów indywidualnych, rodzin oraz niewielkich grup. Ta forma wypoczynku odbywającego się na terenach wiejskich, oparta jest o bazę noclegową i aktywności rekreacyjne związane z gospodarstwem rolnym. Można wyróżnić trzy podstawowe rodzaje agroturystyki: turystykę realizowaną na terenach wiejskich, turystykę związaną z rolnictwem oraz turystykę wiejską. Gmina Fajslawice jest umiarkowanie atrakcyjna przyrodniczo. Ochroną prawną objęto niewielki obszar gminy (58,6 ha), w tym użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Marianki”. Na terenie gminy znajduje się również 21 pomników przyrody, głównie zlokalizowanych w pobliżu parków dworskich. Rozwój agroturystyki może znacząco przyczynić się do ogólnego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza rolnictwem. Obecnie gmina Fajslawice boryka się z brakiem wyznaczonych szlaków rowerowych czy ścieżek dydaktycznych. Ponadto brakuje dobrze rozwiniętej bazy gastronomicznej i noclegowej. Priorytetowym zadaniem w zakresie rozwoju turystyki na terenie gminy jest opracowanie atrakcyjnej oferty turystycznej oraz rozbudowa bazy noclegowej i gastronomicznej. Rola samorządu lokalnego polega na realizacji, stymulowaniu i ułatwianiu tych działań, np. poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych, współpracę z lokalnym biznesem.

Rysunek nr 59 Przebieg szlaku rowerowego greenways

Źródło: <https://www.greenways.org.pl/o-nas/greenways-w-polsce>

2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie

Gmina Fajslawice charakteryzuje się urokliwym krajobrazem rolniczym, pagórkami oraz sadami różnych plantacji owocowych. Na terenie gminy występuje niewielka rzeka Marianka wzdłuż której zaplanowano szlak turystyczny pieszy, który pozwoli cieszyć się urokami natury i podziwianiem unikalnych ekosystemów. Walory krajobrazowe zachęcają do pieszych wędrówek oraz przejażdżek rowerowych po zaprojektowanych szlakach rowerowych. Szlaki te wspierają ochronę przyrody i krajobrazu oraz rozwój ekologicznej turystyki. Odpowiadają na potrzeby zarówno lokalnych mieszkańców, jak i turystów, jednocześnie przyczyniając się do ożywienia lokalnej gospodarki oraz wspierania przedsiębiorczości w regionie.

2.7.3 Obiekty kultury

Na terenie Fajslawic funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury oraz Gmina Biblioteka Publiczna, dzięki którym możliwy jest rozwój kultury lokalnej, ludowej, organizowanie zajęć, oraz rozwijanie pasji i zainteresowań lokalnej społeczności.

Gminny Ośrodek Kultury w Fajslawicach realizuje zgodnie ze swoim statutem następujące zadania:

- rozpoznawanie, pobudzanie oraz zaspakajanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych mieszkańców, z uwzględnieniem wspierania twórczości amatorskiej oraz aktywności kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych,
- tworzenie i prowadzenie zespołów, sekcji i kół zainteresowań amatorskiej twórczości artystycznej,
- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- udzielanie pomocy instruktażowo - metodycznej placówkom kulturalnym,
- organizowanie imprez kulturalnych,
- upowszechnianie kultury i wspieranie amatorskiej twórczości artystycznej w placówce i obiektach przynależnych do Gminnego Ośrodka Kultury w Fajslawicach, w szczególności na terenie Centrum Promocji Produktu Lokalnego w Boniewie na bazie amatorskich zespołów dziecięcych, młodzieżowych i dorosłych, Kół Gospodyń Wiejskich, zasobów Centrum Edukacji Zielarskiej, zespołów śpiewaczych, kapel, itp.,
- promocja i prezentacja środowisk kulturalnych i artystycznych gminy,
- kultywowanie lokalnych tradycji,
- promowanie talentów.

Gmina Biblioteka Publiczna w Fajslawicach ma na celu rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i informacyjnych użytkowników. Promuje wiedzę i naukę oraz wspiera rozwój kultury, szczególnie czytelnictwa. Biblioteka przyczynia się do rozwoju społeczności lokalnej, oferując bezpłatny dostęp do książek, informacji i wiedzy. W bibliotece

został wdrożony najnowocześniejszy system biblioteczny, który wykorzystują najlepsze biblioteki na świecie.

Rysunek nr 60 Gminny Ośrodek Kultury oraz Gmina Biblioteka Publiczna w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne.

Rysunek nr 61 Centrum Edukacji Zielarskiej w Boniewie

Źródło: Materiały własne

Źródło: Materiały własne

2.7.4 Zabytki

Rejestry ochrony zabytków obejmują obiekty, które podlegają ochronie z uwagi na swoje znaczenie historyczne. Każdy z tych obiektów jest chroniony prawnie i podlega przepisom dotyczącym ochrony zabytków, co zapewnia ich zachowanie dla przyszłych pokoleń. Wpis do rejestru zabytków nie tylko chroni te obiekty, ale również umożliwia pozyskiwanie środków na ich renowację oraz zachowanie w należytym stanie.

Rejestru Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zawiera 5 obiektów wpisanych na tą listę z terenu gminy Fajslawice:

Tabela 27 Wykaz zabytków wpisanych na listę Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

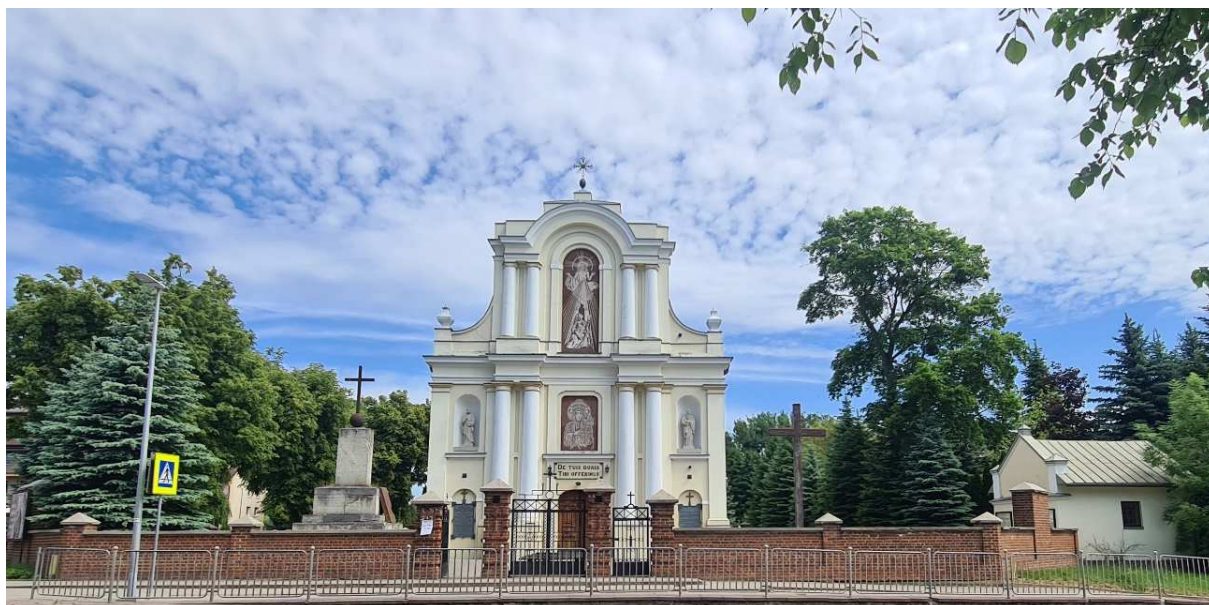
L.p.	Zakres wpisu	Położenie	Numer rejestru
1.	Cmentarz wojenny z I wojny światowej i kaplica cmentarna na działce wskazanej w decyzji, wg zał. Mapy.	Boniewo	A/1629
2.	Kościół paraf. pw. św. Jana Nepomucena z wystrojem wnętrza, dzwonnica, pomniki i drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego.	Fajslawice	A/391
3.	Zespół dworsko-parkowy: dwór, bramy wjazdowe – główna i boczna, bramki wschodnia i zachodnia, park krajobrazowy wraz z dwoma kasztanowcami i szpalerem kasztanowców (określonymi w dec.), w gran. działek wskazanych w decyzji, wg zał. Wrysu.	Fajslawice	A/1108
4.	Zespół dworsko-parkowy: dwór, d. oficyna dworska, gorzelnia, park, wg zał. Planu.	Siedliska	A/719
5.	Zespół podworski: dwór, pozostałość parku z aleją dojazdową, drzewostanem, stawem z wyspą, spichlerz, w gran. wg zał. Planu.	Suchodoły	A/753

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru „A” zabytków nieruchomych Województwa Lubelskiego

Innym rejestrem w którym są zapisane zabytki jest Gminy rejestr zabytków gdzie wpisane są następujące obiekty:

- Kościół parafialny pw. Św. Jana Nepomucena w Fajslawicach (dz. nr 2314) – wybudowany w latach 1791- 1795 wg. projektu Joachima Hempla. Konsekrowany w 1804 r. Zniszczony i spalony w 1915r. wskutek działań wojennych. Odbudowany w latach 1916- 1920. Obecnie jest to obiekt murowany z kamienia i cegły, otynkowany. Jednonawowy. Na rzucie wydłużonego prostokąta, z prezbiterium niewydzielonym, po bokach którego znajdują się dwie symetryczne zakrystie wtopione w bryłę kościoła, z których jedna jest skarbcem, a w drugiej są przechowywane szaty i naczynia liturgiczne. Wnętrze całkowicie przebudowane. Dach dwuspadowy z blachy. W szczycie, w części centralnej znajduje się malowidło Chrystusa ukrzyżowanego i klęczącego u jego stop św. Jana Nepomucena.

Rysunek nr 63 Kościół parafialny pw. Św. Jana Nepomucena

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 64 Grobowiec na terenie Kościoła parafialnego

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 65 Dzwonnica na terenie Kościoła parafialnego

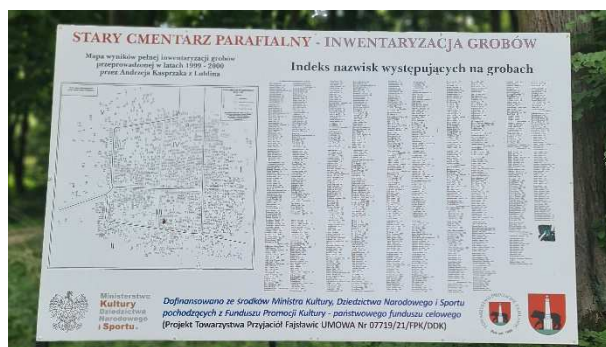

Źródło: Materiały własne

- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki „Stary” w Fajslawicach (dz. nr 2292/14) położony na tzw. „Ariańskiej Górze”, w odległości ok. 400 m. od kościoła p. w. św. Jana Nepomucena. Jego powierzchnia to ok. 2,5 ha. Wejście główne znajduje się od południowego zachodu. Cmentarz o układzie kwaterym przecina pięć alejek głównych z nieregularnie zasadzonymi drzewami. Znajduje się tutaj wiele ciekawych historycznie i architektonicznie nagrobków, m. in.:
 - ❖ kaplica grobowa wzniesiona ok. 1820 r. Jana Hakenszmida radcy wojewódzkiego, właściciela majątku Suchodoły.
 - ❖ mogiła zbiorowa powstańców poległych 24 sierpnia 1863 r. w bitwie pod Fajslawicami, usytuowana w centralnej części cmentarza, pochowano tu prawdopodobnie 93 powstańców.
 - ❖ mogiła zbiorowa żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. w okolicy Fajslawic, położona w najstarszej części cmentarza poległych.

Obszar cmentarza jest zadbany, jednak pojedyncze nagrobki wymagają prac konserwatorsko-naprawczych. Cmentarzem opiekuje się Towarzystwo Przyjaciół Fajslawic. Dokonano inwentaryzacji grobów, która została przeprowadzona w latach 1999-2000 przez Andrzeja Kasprzaka z Lublina. Projekt Towarzystwa Przyjaciół Fajslawic dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego.

Rysunek nr 66 Tablica informacyjna przy cmentarzu

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 67 Kaplica Grobowa

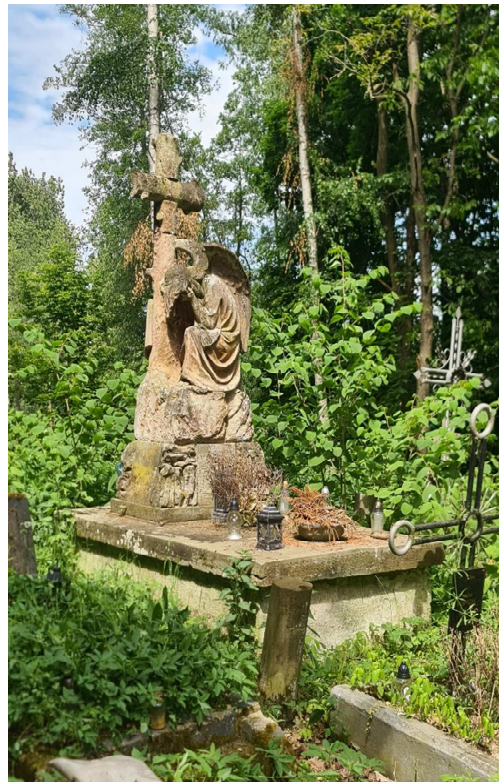
Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 68 Kaplica Grobowa Florkowskich

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 69 Nagrobek

Źródło: Materiały własne

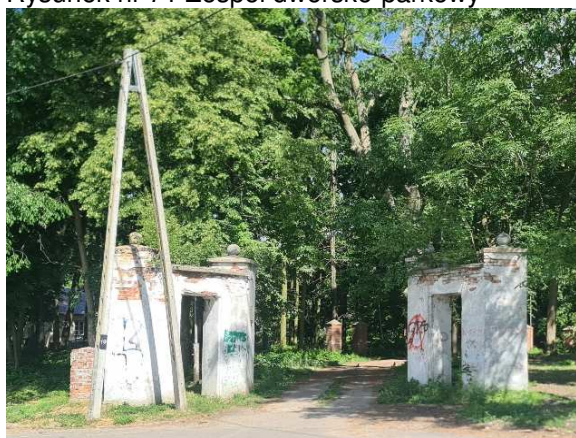
- Dwór w zespole dworsko-parkowym w Fajslawicach (dz. nr 1659) – Wzniesiony w drugiej połowie XVIII w., odbudowany po pożarze. Do roku 1996 mieściła się tu szkoła. Obecnie obiekt jest zdewastowany, niedostępny, okna zostały zamurowane, częściowemu zawaleniu uległa jedna ze ścian budynku, na skutek czego została naruszona konstrukcja dachu i stropów. Park został założony w drugiej poł. VIII w. – zachował się szpaler kasztanowców, oraz dwa wiekowe kasztanowce rosnące osobno oraz buk odmiany czerwonołistnej.

Rysunek nr 70 Zespół dworsko-parkowy

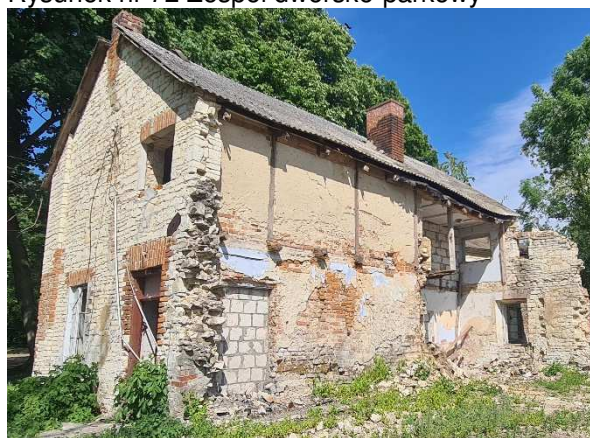
Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 71 Zespół dworsko-parkowy

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 72 Zespół dworsko-parkowy

Źródło: Materiały własne

- Kaplica ariańska w zespole dworskim w Suchodołach (dz. nr 1876/2) – obiekt murowany wzniesiony w pierwszej poł. XVII w., przebudowana na spichlerz, potem na czworak. Obecnie obiekt jest mocno zrujnowany, pozbawiony dachu, częściowo zawalony.

Rysunek nr 73 Kaplica Ariańska

Źródło: Materiały własne

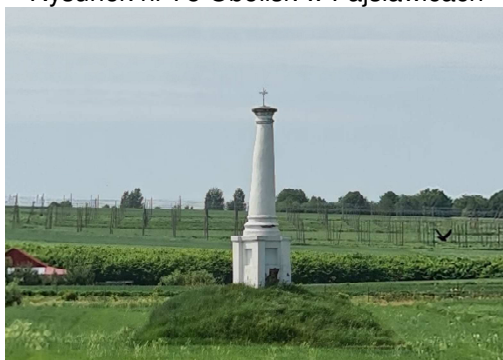
Rysunek nr 74 Kaplica Ariańska

Źródło: Materiały własne

- Obelisk w kształcie kolumny tokańskiej w Fajslawicach (dz. nr 1997/1) – ustawiony na nasypie ziemnym na działce użytkowanej rolniczo. Murowany z cegły w kształcie kolumny tokańskiej, na wysokim, czworobocznym cokole, zwieńczony żelaznym krzyżem. Wys. ok. 3,5 m Wzniesiony w XVIII w. Możliwe, że jest to dawny słup graniczny, lub obelisk ustawiony dla upamiętnienia zwycięstwa Leszka Czarnego nad Jaćwingami w 1281 r. Obiekt wymaga remontu.

Rysunek nr 75 Obelisk w Fajslawicach

Źródło: Materiały własne

- Dwór i park w zespole dworskim w Suchodołach (dz. nr 1879; 1880; 1876/2) – Murowany z cegły i kamienia, otynkowany, podpiwniczony. Parterowy od frontu, od tyłu, z powodu spadku terenu, wsparty na suterrenach z XVII w. Na rzucie prostokąta. Od frontu portyk wsparty na czterech kolumnach tokańskich, zwieńczony frontonem w kształcie trójkąta z umieszczonymi herbami oraz datą budowy 1816r. Od tyłu nowszy, żelazny balkon. Dach czterospadowy kryty pierwotnie gontem, obecnie eternitem. Przy dworze zachowały się pozostałości parku. Zachowały się również zabudowania folwarczne min. czworaki,

spichlerz, stodoła. Ponadto w obrębie obiektu znajdują się ruiny dawnej kaplicy ariańskiej. Obecnie obiekt jest opuszczony, zadaszony, pozbawiony okien i drzwi, wewnątrz zdewastowany. Fundamenty częściowo odsłonięte, zalane wodą. Pozostałe obiekty sąsiadujące z dworem: czworaki w stanie ruiny. Stodoła i spichlerz w stanie zadowalającym.

Rysunek nr 76 Dwór i park w zespole dworskim w Suchodolach elewacja zewnętrzna

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 77 Herb w zespole dworskim w Suchodolach

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 78 Dwór i park w zespole dworskim w Suchodolach elewacja wewnętrzna

Źródło: Materiały własne

- Cmentarz wojenny z I wojny światowej w Dziecininie (dz. nr 20/2) – położony jest przy trasie Lublin- Zamość, otoczony murem z białej cegły i pokrytego czerwoną dachówką. Początkowo na cmentarzu wyodrębnionych było 12 mogił zbiorowych i 175 pojedynczych. Z danych szacunkowych wynika, że na cmentarzu zostało pochowanych 3550 żołnierzy armii carskiej i 5200 żołnierzy armii niemiecko- austriackiej poległych podczas pierwszej wojny światowej w czasie walk w okolicach Fajslawic w 1914 r. i 1915 r. Po pierwszej wojnie światowej cmentarz był wielokrotnie porządkowany. W latach 50- tych nastąpiła niemal kompletna dewastacja tego miejsca. Od lat 60-tych cmentarz zaczęto porządkować. W ogrodzenie wmurowano tablicę z liczbą pochowanych. Obecnie większość mogił nie jest widoczna. Do dnia dzisiejszego zachowało się 5 żelaznych krzyży z ok. 200- stu. Przetrwało również ok. trzydzieści tabliczek żeliwnych, na których widnieją nazwiska pochowanych. Tabliczki ułożone na mogiłach ziemnych. W 2008 r. na cmentarzu ustawiono pomnik i pamiątkowe tablice poświęcone poległym żołnierzom ufundowane przez Gminę Fajslawice i Austriacki Czarny Krzyż.

Rysunek nr 79 Cmentarz wojenny w Dziecininie

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 80 Nagrobki na cmentarzu wojennym w Dziecininie

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 81 Nagrobki na cmentarzu wojennym w Dziecininie

Źródło: Materiały własne

- Dwór w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych (dz. nr 1442) – obiekt murowany z kamienia, otynkowany, podpiwniczony. Pierwotnie był parterowy, potem w 1895 r. dobudowano piętro oraz werandy od wschodu i zachodu. Budynek na rzucie prostokąta, dach czterospadowy, pokryty blachą. W zespole znajdują się również brama, stróżówka, oficyna i gorzelnia. Wybudowany w pierwszej poł. XIX w., przebudowany w latach 1880- 1895 według projektu Jana Hinza, remontowany w latach 70- tych XX w. Obiekt zaniedbany, wymagający remontu.

Rysunek nr 82 Dwór w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 83 Budynek gospodarczy w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 84 Budynek gospodarczy w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych

Źródło: Materiały własne

Na terenie Gminy Fajslawice znajduje się 28 zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, najwięcej w rejonie Fajslawic i Suchodołów. Stanowią one istotny element krajobrazu kulturowego oraz źródło wiedzy o najdawniejszych dziejach regionu gminy. Są to stanowiska, które świadczą o wielokulturowości, co wskazuje na sprzyjające warunki osadnicze. Opis dotyczący zabytków opracowano na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej <https://lgdkrasnystaw.pl/ewidencja-zabytkow>

2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE

2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym

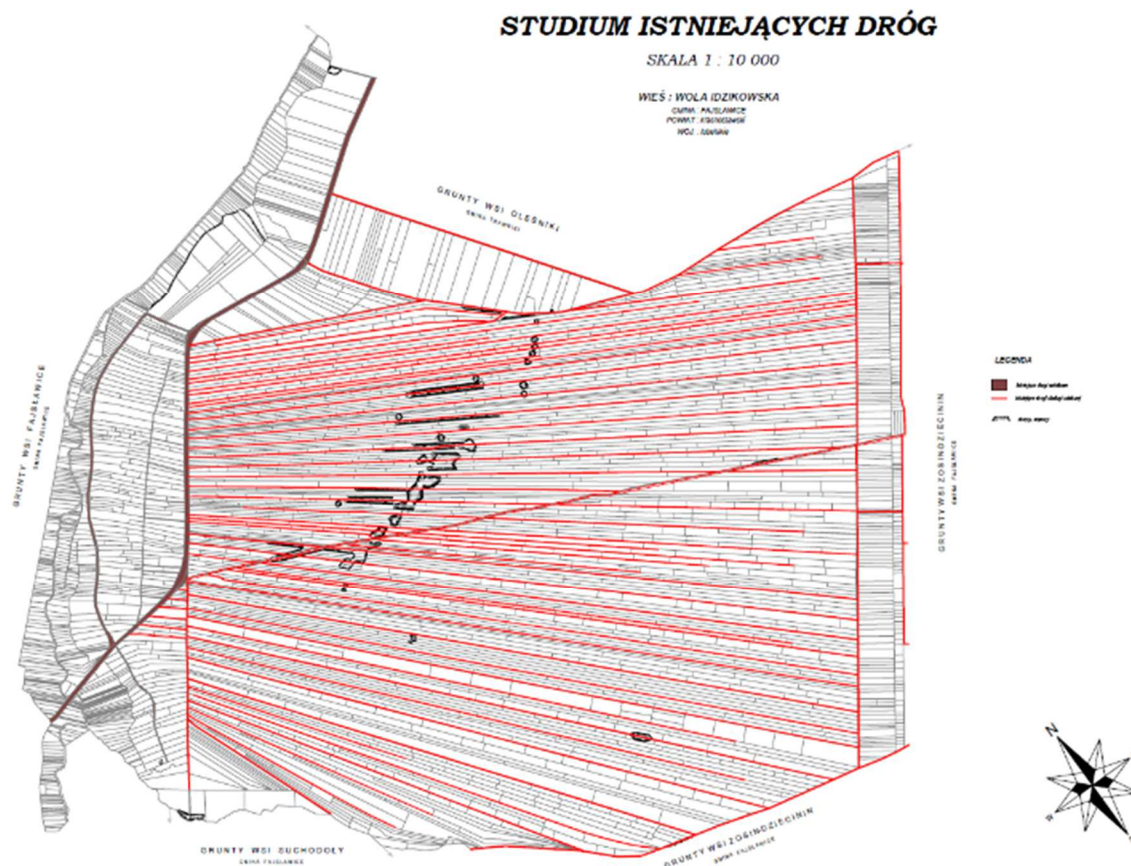
Scalenie gruntów jest procesem, który ma na celu optymalizację struktury przestrzennej gruntów rolnych, prowadząc do poprawy warunków gospodarowania oraz zwiększenia produktywności rolnictwa. Jest kluczowym elementem strategii rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. W Gminie Fajslawice występuje duża liczba działek bez dostępu do dróg publicznych, co utrudnia gospodarowanie oraz wpływa na wzrost kosztów produkcji. Najgorsza sytuacja występuje w obrębach: Siedliska I (48,49% działek bez dostępu), Siedliska II (49,51% działek bez dostępu) oraz Suchodoły (41,66% działek bez dostępu). Duży odsetek działek bez dostępu do dróg publicznych występuje także w ośrodku gminnym Fajslawice (39,34%). Przeprowadzenie scalenia gruntów zwiększy efektywność gospodarowania, poprawi infrastrukturę techniczną i społeczną, oraz poprawi strukturę przestrzenną. Jedynym obrębem, który podlegał scaleniu w 2004 roku jest Wola Idzikowska. Odsetek działek w tym obrębie bez dostępu do drogi publicznej jest minimalny i wynosi zaledwie 1,70%. Scalenie poprawiło warunki gospodarowania w rolnictwie i dostosowało granice nieruchomości do układu dróg. W wyniku scalenia zmniejszono liczbę działek o 1322 (48%), zwiększono średnią powierzchnie działki o 90%, zniesiono współwłasności w ponad 100 jednostkach rejestrowych, oraz utworzono nową sieć dróg zapewniającą dojazd do działek.

Tabela 28 Zestawienie efektów scalenia obrębu Wola Idzikowska

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	2757	1435
Średnia powierzchnia działki	0,20 ha	0,38 ha
Zwiększenie średniej powierzchni działki	o 90 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 1322 (o 48 %)	
Efekty scaleniowe	- zniesiono współwłasności w przeszło 100 jednostkach rejestrowych (około 200 współwłaścicieli) - powiększono powierzchnię 15 gospodarstw; - ustalono granice i stan prawny w siedliskach; - utworzono nową sieć dróg zapewniającą dojazd do działek - w ramach zagospodarowania poscaleniowego wykonano około 2,5 km drogi o nawierzchni bitumicznej - pozostałe nowoprojektowane drogi zostały wyprofilowane, a istniejące drogi likwidowane będące w wąwozach oraz główna droga „ukośna” tzw. „wygon” zrehabilitowane.	

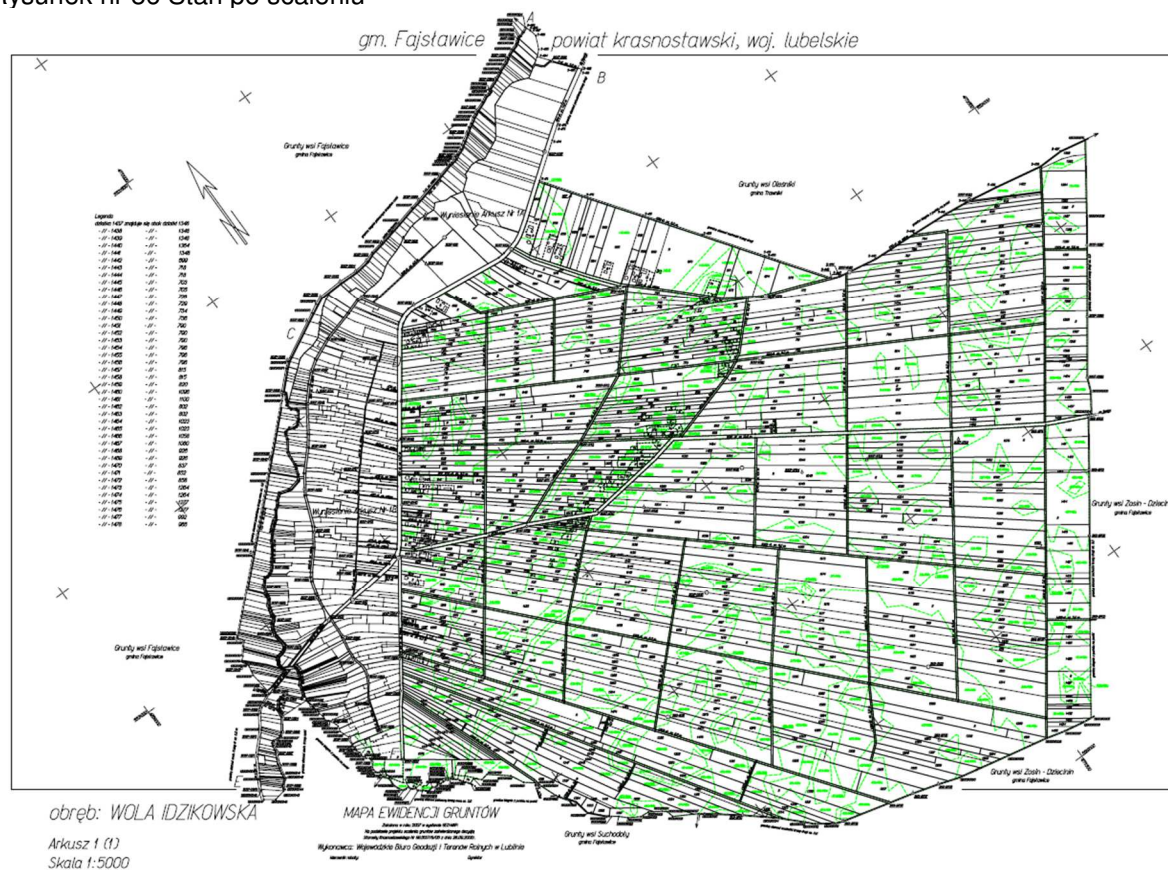
Źródło: opracowanie własne WBGiUTR w Lublinie

Rysunek nr 85 Studium istniejących dróg przed scaleniem

Źródło: opracowanie własne WBGiUTR w Lublinie

Rysunek nr 86 Stan po scaleniu

Źródło: opracowanie własne WBGiUTR w Lublinie

2.8.2 Drogi transportu rolniczego

Drogi transportu rolniczego odgrywają istotną rolę w zapewnieniu efektywności i płynności działań w rolnictwie. Ich stan techniczny bezpośrednio wpływa na logistykę i opłacalność produkcji rolnej. W gminie Fajstowice występuje duża liczba działek bez dostępu do dróg, co utrudnia gospodarowanie oraz podnosi koszty produkcji. Ze względu na rodzaj nawierzchni możemy wyróżnić:

- drogi asfaltowe i betonowe – większa część tych dróg jest w dobrym stanie, jednak niektóre odcinki mogą wymagać bieżących napraw. Dobry stan nawierzchni tych dróg zapewnia łatwy dostęp do pól i umożliwia transport ciężkich maszyn rolniczych. Są one kluczowe dla codziennych działań rolniczych, transportu produktów rolnych oraz dostaw materiałów,
- drogi gruntowe - wykorzystywane jako dojazd do pól znajdują się w różnym stanie w zależności od warunków pogodowych. W okresach deszczowych stają się błotniste i trudne do przejechania, co utrudnia prace polowe i transport. Często wymagają wyrównywania i utwardzenia.

Rysunek nr 87 Drogi z wyszczególnieniem stanu technicznego na terenie gminy Fajslawice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGİB oraz wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.).

2.8.3 Urządzenia melioracji wodnych

Urządzenia melioracyjne pełnią istotną rolę w zarządzaniu zasobami wodnymi zapewniając optymalne warunki wilgotnościowe dla upraw poprzez regulację poziomu wód, odwadnianie nadmiaru wody oraz nawadnianie w okresach suszy. Kluczowym elementem melioracji są rowy melioracyjne, które odprowadzają nadmiar wody z terenów rolniczych, zapobiegając zalewaniu.

System rowów melioracyjnych w gminie Fajslawice jest słabo rozbudowany obejmuje łącznie 25 mniejszych i większych rowów melioracyjnych znajdujących się głównie w okolicach doliny rzeki Marianka, w większości przypadków stan techniczny rowów jest zły i wymagają one regularnych prac związanych polegających na oczyszczaniu dna, karczowaniu zarośli oraz innych czynności, które doprowadza do drożności i swobodnego przepływu wód.

Dla analizowanego obszaru prócz obrębu Wola Idzikowska nie prowadzono prac urządzeniowo - rolnych dlatego system melioracji wodnych jest słabo wykształcony.

2.8.4 Cieki wodne

Rzeka Marianka to główny ciek wodny przepływający przez gminę, który ma znaczący wpływ na lokalny ekosystem oraz gospodarkę wodną. Jej koryto jest nieuregulowane. Marianka posiada kilka niewielkich dopływów, takich jak dopływ spod Kolonii Oleśniki, dopływ z Fajslawic oraz dopływ spod Kolonii Dziecinin. Rzeka wpada do Wieprza na wysokości miejscowości Oleśniki. W dolinie rzeki znajdują się zbiorniki wodne: trzy w okolicach Woli Idzikowskiej oraz pięć mniejszych w Fajslawicach oraz w pobliżu dworu w Suchodołach. Pełnią one funkcje retencyjne, rekreacyjne raz wpływają na lokalne warunki hydrologiczne.

Rzeka Marianka przepływa przez między innymi jedyny obręb na którym prowadzono prace urządzeniowo – rolne w postaci scalenia gruntów Wolę Idzikowską, w wyniku prac dostosowano granice działek do przebiegu rzeki jednak z uwagi na dwudziestoletni okres od tego postępowania w związku z meandrowaniem rzeki mogły się pojawić konflikty i rozbieżności co do przebiegu rzeki. W pozostałych obrębach przez które przepływa rzeka w opisane powyżej problemy występują w większym stopniu z powodu nieaktualności dokumentów geodezyjnych.

Według danych Państwowego Monitoringu Środowiska na rok 2018 wykazuje, iż stan wód rzecznych w znacznej części gminy Fajslawice jest zły. Jednak w ocenie stanu ekologicznego stan rzek na terenie gminy jest umiarkowany. Wnioski takie uzyskano po analizie danych zawartych stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

2.8.5 Odnowa wsi

Celem odnowy wsi jest podniesienie standardu życia na wsi, poprawa infrastruktury, jak również aktywizacja lokalnych społeczności oraz zwiększenie ich zaangażowania w rozwój swoich miejscowości. Inicjatywy te często realizowane są przy współpracy z lokalnymi samorządami, organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami. Gmina Fajslawice zaplanowała wiele działań do wykonania w latach 2023-2026, takich jak:

- przebudowa oczyszczalni ścieków wraz z modernizacją i rozbudową sieci kanalizacyjnej w Gminie Fajslawice – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,
- wymiana istniejących lamp sodowych na LED wraz z rozbudową oświetlenia w Gminie Fajslawice – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,
- rewitalizacja centrum miejscowości Fajslawice – stopień realizacji przedsięwzięcia – 48,60%,
- termomodernizacja budynków szkół w Gminie Fajslawice – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,
- modernizacja dróg na terenie Gminy Fajslawice – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,

- remont drogi gminnej nr 109602L Fajslawice-Suchodoły-Siedliska Pierwsze – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,
- instalacje OZE na terenie Gminy Fajslawice – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,
- modernizacja świetlicy wiejskiej w Marysinie – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,
- poprawa gospodarki wodno-ściekowej w miejscowości Fajslawice – stopień realizacji przedsięwzięcia - 100%,
- budowa drogi gminnej nr 109614L w Fajslawicach (wykonanie dokumentacji) – stopień realizacji przedsięwzięcia – 4,24%,
- przebudowa drogi gminnej Nr 109608L od km 0+175 d km 0+935 w miejscowości Wola Idzikowska (wykonanie dokumentacji) – stopień realizacji przedsięwzięcia – 1,52%,

Stopień realizacji przedsięwzięć –stan na koniec 2023 roku.

2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH

Na terenie Gminy Fajslawice występują bardzo ubogie materiały geodezyjno-kartograficzne. W latach 60-tych nastąpiły pierwsze pomiary do założenia ewidencji. Podczas zakładania ewidencji wykonana została również klasyfikacja gruntów, która w wielu przypadkach obowiązuje do dnia dzisiejszego, poza nielicznymi przypadkami aktualizacji klasyfikacji na pojedynczych działkach. Operaty klasyfikacyjne zostały przetworzone do postaci elektronicznej w roku 2022 bez wykonywania aktualizacji. Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej opisanych działań dla poszczególnych obrębów:

Tabela 29 Zestawienie okresu wykonania klasyfikacji gruntów

L.p.	Obręb	Rok wykonania opracowania
1	Bielecha	1964r.
2	Boniewo	1963r.
3	Fajslawice	1966r.
4	Ignasin	1962r.
5	Kosnowiec	1965r.
6	Ksawerówka	1958r.
7	Marysin Kolonia	1960r.
8	Siedliska I	1964r.
9	Siedliska II	1964r.
10	Siedliska II Las	1964r.
11	Suchodoły	1964r.
12	Wola Idzikowska	1966r.
13	Zosin Dziecinin	1964r.

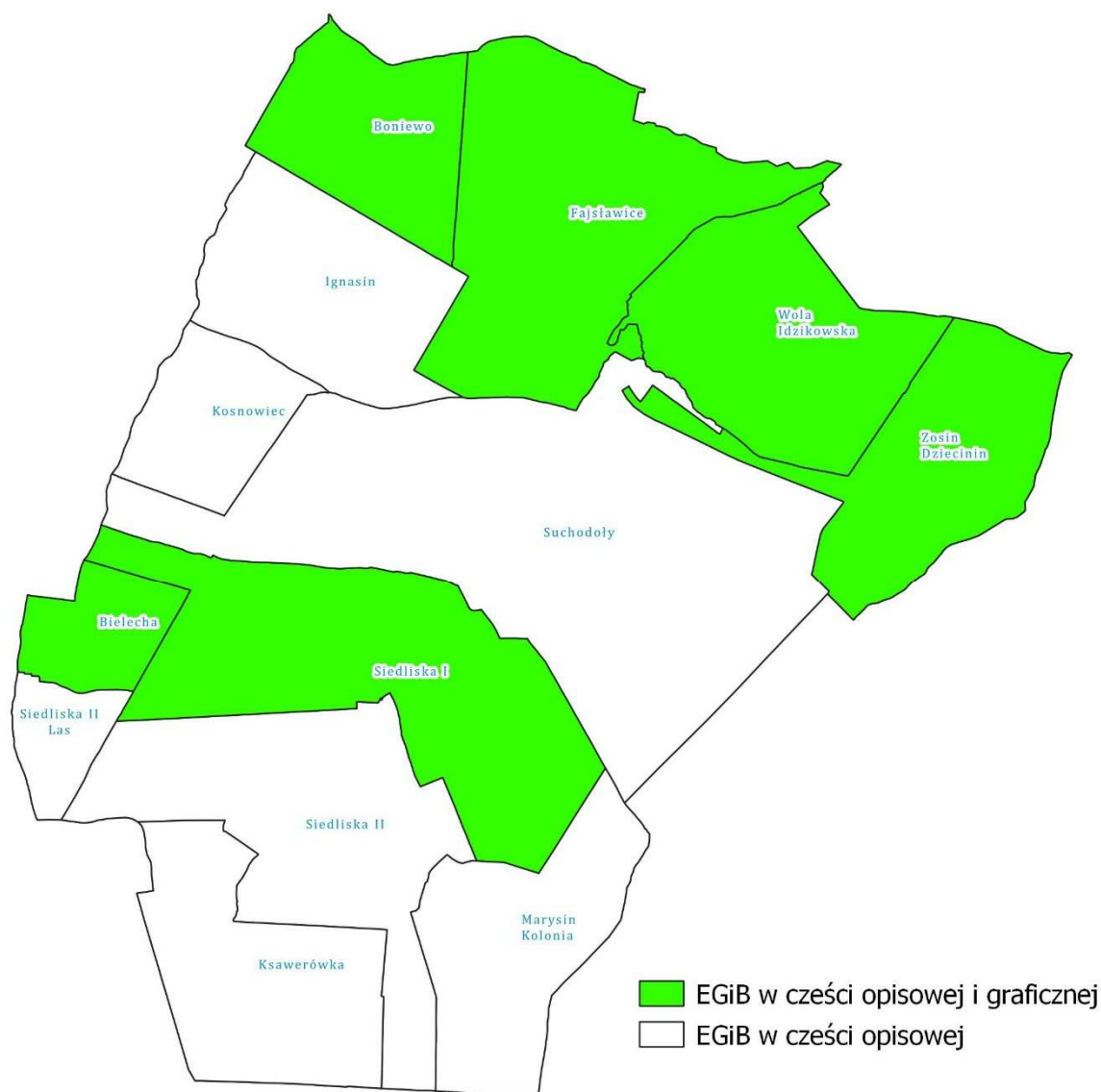
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w PODGiK w Krasnymstawie

W obrębie Wola Idzikowska w roku 2004 zostało wykonane scalenie gruntów podczas którego przeprowadzono prace dotyczące klasyfikacji gruntów i aktualizacji użytków gruntowych. Dzięki realizacji projektu „e-Geodezja cyfrowy zasób geodezyjny województwa lubelskiego, który trwał w latach 2014-2020 na terenie obrębów Bielecha, Boniewo, Fajslawice,

Siedliska I oraz Zosin Dziecinin wykonana została aktualizacja ewidencji gruntów i budynków. W ramach tego działania wykonano między innymi: dostosowanie istniejących baz danych Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB), Geodezyjnej Ewidencji Sieci Uzbrojenia Terenu (GESUT) i Bazy Danych Obiektów Topograficznych.

Niestety duża część gminy Fajslawice nie posiada aktualnych danych, ani pokrycia numerycznego. Na 13 obrębów wchodzących w skład gminy Fajslawice pokrycie numeryczne posiada tylko 6 obrębów. Dane znajdujące się w bazie EGiB nie są jednak wiarygodne.

Rysunek nr 88 Dane EGiB dla gminy Fajslawice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r)

2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO

Metoda SWOT polega na identyfikacji czterech grup czynników, analizie ich wpływu na rozwój gminy oraz możliwościach osłabienia lub wzmocnienia ich oddziaływania. Analiza SWOT gminy Fajslawice podsumowuje mocne i słabe strony wynikające z uwarunkowań wewnętrznych oraz szanse i zagrożenia zdeterminowane przez czynniki zewnętrzne. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy wynikają z obecnej sytuacji w zakresie zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, a także współpracy gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu istniejącego można stwierdzić, że cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy rokują duży potencjał umożliwiający rozwój turystyczny. Ważne jest jednak wyeliminowanie słabych stron, między innymi takich jak: brak gospodarstw agroturystycznych, mała liczba gospodarstw posiadających kanalizację oraz brak szlaków rowerowych oraz ścieżek dydaktycznych.

Tabela 30 Analiza SWOT dla gminy Fajslawice

Lp.	MOCNE STRONY	Lp.	SŁABE STRONY
1.	2.	3.	4.
1.	Korzystne położenie gminy przy trasie S17	1.	Mała liczba gospodarstw posiadających kanalizację
2.	Bliska odległość od miasta Lublin	2.	Brak sieci gazowej
3.	Cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe	3.	Brak gospodarstw agroturystycznych
4.	Dobra jakość gleb	4.	Brak szlaków rowerowych i ścieżek dydaktycznych
5.	Brak przemysłu ciężkiego	5.	Sieć dróg oraz ich parametry wymagają poprawy
6.	Lider uprawy ziół w województwie lubelskim	6.	Duża liczba działek bez dostępu do drogi publicznej
7.	Dobry dostęp do edukacji i rekreacji	7.	Ujemny przyrost naturalny
8.	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	8.	Rozdrobnienie gruntów
9.	Całkowite zwodociągowanie gminy	9.	Bardzo mała liczba gospodarstw ukierunkowanych na chów zwierząt
Lp.	SZANSE	Lp.	ZAGROŻENIA
1.	2.	3.	4.
1.	Budowa drogi S17	1.	Przewaga małych gospodarstw rolnych
2.	Modernizacja dróg	2.	Ujemny przyrost naturalny
3.	Potajał dla rozwój agroturystyki	3.	Migracja ludności do dużych miast
4.	Promocja produktów lokalnych	4.	Niska świadomość ekologiczna
5.	Wykorzystanie funduszy strukturalnych	5.	Niski poziom środków gminy na inwestycje
6.	Scalenie gruntów		
7.	Rozwój rolnictwa ekologicznego		

Źródło: Opracowanie własne

3. USTALENIA PLANU URZADZENIOWO- ROLNEGO GMINY FAJSŁAWICE

3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY

3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych

Gmina Fajslawice to obszar typowo rolniczy. Wyjątkowo sprzyjające warunki środowiskowe – żyzne gleby, łagodny klimat oraz niski poziom industrializacji – pozwalają na osiąganie obfitych zbiorów. Rozwijanie rolnictwa na urodzajnych glebach jest kluczowym czynnikiem sukcesu dla regionów takich jak gmina Fajslawice. Wysokiej jakości gleby sprzyjają uprawom o dużej wydajności, co umożliwia różnorodność produkcji rolniczej. Wprowadzenie nowoczesnych technologii rolniczych, zrównoważonych praktyk i systemów nawadniania może dodatkowo podnieść efektywność i opłacalność gospodarstw rolnych. Wykorzystanie żyzności gleb sprzyja również rozwojowi ekologicznych i specjalistycznych upraw, takich jak zioła, co pozwala zwiększyć konkurencyjność rolnictwa na rynkach lokalnych jak i krajowych.

Agroturystyka stanowi również szansę na rozwój gminy, oferując możliwość połączenia rolnictwa z turystyką, co przynosi korzyści zarówno mieszkańcom, jak i turystom. Dzięki unikalnym walorom przyrodniczym oraz wiejskiemu charakterowi gminy, agroturystyka może przyciągnąć turystów szukających spokoju, kontaktu z naturą i lokalnymi tradycjami. Rozwój tej formy turystyki sprzyja tworzeniu nowych miejsc pracy, wspiera lokalne gospodarstwa rolne, promuje zdrowy styl życia, a także przyczynia się do wzrostu dochodów mieszkańców, zwiększając atrakcyjność regionu jako miejsca do życia i odwiedzin.

3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych

Działania wynikające z opracowań planistycznych obejmują realizację projektów i strategii zapisanych w dokumentach takich jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, oraz inne plany rozwoju gminy. Ich celem jest harmonijny rozwój infrastruktury, ochrona środowiska, poprawa warunków bytowych mieszkańców oraz stymulowanie rozwoju gospodarczego. Do takich działań można zaliczyć budowę dróg, rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, zagospodarowanie terenów zielonych, a także działania związane z ochroną krajobrazu i dziedzictwa kulturowego. Najważniejszą planowaną inwestycją jest budowa drogi ekspresowej S17 na odcinku Piaski – Hrebenne. W granicach gminy Fajslawice realizowany będzie odcinek S17 od węzła Piaski Wschód do węzła Łopiennik. W ramach budowy i przebudowy przewidziane jest przesunięcie równoległe aktualnego przebiegu trasy krajowej S17 w obrębach Ignasin i Fajslawice za istniejącą zabudowę, obecnie trasa S17 stanowi centralną arterie wokół której szczególnie w obrębie Fajslawice po obu stronach drogi zlokalizowana jest zabudowa wraz z infrastrukturą służącą lokalnym mieszkańcom do przekraczanie jezdni. Budowa nowego wariantu przebiegu trasy S17 i podniesienie jej standardu z drogi krajowej do drogi ekspresowej zwiększy bezpieczeństwo okolicznych mieszkańców poprzez zmniejszenie intensywności ruchu samochodowego wewnątrz terenów zabudowanych. Powstanie także nowy węzeł łączący nową trasę ekspresową z istniejącą drogą wojewódzką 838. Obok budowy nowego przebiegu trasy S17 przewidziana jest budowa

drogi technicznej służącej do włączenia istniejących systemu dróg gminnych do nowopowstałej sieć dróg, a także obsługę okolicznych pól.

W aktach planów miejscowych w przewidziano duży bufor pod powiększenie zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i pod małe inwestycje w celu harmonijnego rozwoju obszaru.

3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców

Działania wynikające z potrzeb mieszkańców powinny koncentrować się na poprawie warunków życia, rozwoju infrastruktury oraz zapewnieniu dostępu do usług publicznych. Obejmują one takie inicjatywy, jak budowa i modernizacja dróg, rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, dostęp do szybkiego internetu (np. światłowód), a także tworzenie placówek edukacyjnych, rekreacyjnych i zdrowotnych. Ważne jest również rozwijanie przestrzeni publicznych, takich jak place zabaw, parki czy ścieżki rowerowe, które wpływają na komfort codziennego życia. Działania te mogą obejmować również wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych, sportowych i społecznych.

Podstawową potrzebą działań wynikających z potrzeb mieszkańców jest modernizacja dróg. Jest to kluczowy element poprawy infrastruktury transportowej, przyczyniający się do zwiększenia bezpieczeństwa, komfortu oraz efektywności ruchu drogowego. Prace modernizacyjne mogą obejmować remonty nawierzchni, poszerzenie dróg, budowę chodników, ścieżek rowerowych. Inwestycje te mają na celu poprawę płynności transportu, szczególnie w obszarach wiejskich, gdzie dostęp do usług publicznych oraz rynków zbytu ma ogromne znaczenie dla lokalnej społeczności i gospodarki. W dłuższej perspektywie modernizacja dróg przyczynia się również do zwiększenia atrakcyjności turystycznej oraz inwestycyjnej regionu.

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej to kolejne działanie wynikające z potrzeb mieszkańców. Jest to ważna inwestycja, która ma na celu poprawę warunków sanitarnych oraz ochronę środowiska w gminie. Obejmuje ona budowę nowych odcinków kanalizacji, modernizację istniejącej infrastruktury oraz podłączenie nowych budynków do sieci. Inwestycja ta przynosi liczne korzyści, takie jak poprawa jakości wód gruntowych, redukcja ryzyka zanieczyszczeń, a także wzrost komfortu życia mieszkańców.

Kolejne działanie wynikające z potrzeb mieszkańców to rozbudowa sieci światłowodowej. Ma ona kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy, szczególnie w kontekście poprawy dostępu do szybkiego i niezawodnego internetu. Inwestycje w infrastrukturę światłowodową przyczyniają się do wzrostu jakości życia mieszkańców, umożliwiając lepszy dostęp do edukacji, usług zdrowotnych, administracji publicznej oraz zdalnej pracy. Dla przedsiębiorstw działających w regionie rozwinięta sieć światłowodowa oznacza lepsze warunki do rozwoju biznesu, efektywniejszą komunikację oraz możliwość wdrażania nowoczesnych technologii. Rozbudowa tej infrastruktury zwiększa również atrakcyjność inwestycyjną gminy, wspierając jej dynamiczny rozwój.

3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ

3.2.1 Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych

Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych są kluczowe dla zachowania trwałości i produktywności terenów rolnych. Erozja zarówno wietrzna, jak i wodna, stanowi poważne zagrożenie dla gleby, prowadząc do jej degradacji, co z kolei wpływa na obniżenie plonów oraz zdolność gleby do retencji wody. Ważne jest zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, które ograniczają siłę wiatru, często występujące na obszarze gminy plantacje sadów i krzewów również naturalnie ograniczają erozję wietrzną i wodną. Zalecane jest także stosowanie roślin okrywowych, takich jak koniczyna czy lucerna, które nie tylko chronią glebę, ale również wzbogacają ją w składniki odżywcze. Ważne jest również zachowanie użytków zielonych w dolinie rzeki Marianki oraz występujących na terenie gminy użytków ekologicznych, które wpływają na bioróżnorodność oraz są siedliskiem wielu gatunków fauny i flory.

3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne

Grunty odłogowane wymagają wdrożenia zabiegów w celu przywrócenia ich do odpowiedniego stanu. Na terenie gminy Fajstławice odłogi o powierzchni 28,27 ha mogą zostać przekształcone w łąki lub pastwiska, co sprzyja ich odnowie. Na części tej powierzchni może zostać przywrócone użytkowanie rolnicze poprzez odpowiednie przygotowanie gleby, nawożenie oraz wprowadzenie upraw. Rekultywacja i zagospodarowanie gruntów odłogowanych mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju gminy. Przywrócenie ich do użytkowania rolniczego, rekreacyjnego czy ekologicznego wpływa na poprawę krajobrazu, zwiększenie powierzchni terenów zielonych oraz poprawę warunków życia lokalnej społeczności. Dzięki odpowiednim działaniom możliwe jest też ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych oraz przywrócenie wartości użytkowej i przyrodniczej tych gruntów.

3.2.3 Rekultywacja nieużytków

Rekultywacja nieużytków to proces przywracania wartości użytkowych lub przyrodniczych terenów, które zostały zdegradowane, np. przez działalność rolniczą, przemysłową, czy naturalne procesy erozyjne. Celem rekultywacji jest poprawa jakości środowiska oraz stworzenie warunków do ich ponownego zagospodarowania. W Gminie Fajstławice 17.0772 ha – 0,24% powierzchni gruntów stanowią nieużytki. Jest to niewielki obszar, który ma małe znaczenie w skali gminy. Jednak poprzez diagnozę nieużytkowanego terenu można określić stopień degradacji terenu oraz jego potencjał do dalszego wykorzystania. Na podstawie diagnozy zaleca się stworzenie szczegółowego planu działań. Uwzględnia on docelowe przeznaczenie terenu (np. rolnicze, leśne, rekreacyjne) oraz metody rekultywacji, które mogą obejmować:

- oczyszczanie gleby z zanieczyszczeń chemicznych,
- zagęszczanie i wyrównywanie terenu,
- wprowadzanie odpowiednich roślin w celu poprawy jakości gleby,

- budowa infrastruktury wspomagającej zagospodarowanie terenu.

W zależności od wybranego kierunku rekultywacji, realizowane będą prace związane z poprawą struktury gleby, nasadzeniem roślinności, budową systemów odwadniających, a także inne działania mające na celu przywrócenie terenu do użytkowania. Po zakończeniu prac kluczowe jest monitorowanie stanu zrekultywowanych terenów, aby w razie potrzeby wprowadzić dodatkowe działania naprawcze.

3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych

Zadrzewienia śródpolne urozmaicają krajobraz rolniczy, a jednocześnie pełnią funkcje ochronne i estetyczne. Zadrzewienia rosnące wzdłuż dróg, miedz, rzek, rowów melioracyjnych, czy granic działek spełniają bardzo ważne funkcje między innymi: chronią glebę przed erozją, poprawiają mikroklimat, wpływają na bioróżnorodność, wpływają na estetykę krajobrazu. Tereny pokryte zadrzewieniami zwiększają retencję wody oraz ich system korzeniowy zwiększa i z bogaca glebę w składniki odżywcze i przyczynia się do przyrostu materii organicznej. Na terenie gminy istniejące zadrzewienia wraz z dużą powierzchnią sadów, które spełniają te funkcje w związku z tym nie planuje się nowych zadrzewień śródpolnych innych niż ujętych w planie zagospodarowania przestrzennego .

3.2.5 Poprawa jakości gleb

W gminie Fajslawice występują dobre klasy bonitacyjne gleb, zarówno na gruntach ornych jak i użytkach zielonych. Należy zadbać o to , aby stan gleb na terenie gminy nie uległ pogorszeniu stosując metody, które przeciwdziałają degradacji gleby, poprawiają jej strukturę, zawartość składników odżywczych oraz zdolność do zatrzymywania wody. Działania mające na celu poprawę jakości gleb mogą obejmować:

- stosowanie nawozów organicznych: kompost, obornik, zielony nawóz i inne organiczne materiały wzbogacają glebę w niezbędne składniki odżywcze, poprawiając jednocześnie jej strukturę i zdolność do zatrzymywania wody,
- uprawy naprzemienne: rotacja upraw pozwala na różnorodne wykorzystanie składników odżywczych w glebie, zmniejszając ryzyko jej wyjałowienia i ograniczając rozwój chorób i szkodników,
- minimalizacja orki: ograniczenie zabiegów uprawowych, takich jak orka, może pomóc w utrzymaniu struktury gleby i zachowaniu jej żyzności, zapobiegając jednocześnie erozji,
- ochrona gleby przed erozją: stosowanie pasów ochronnych z roślin oraz budowa miedz, zapobiega zmywaniu warstw gleby i jej degradacji,
- monitorowanie jakości gleby: regularne badania gleb pozwalają na ocenę ich stanu i potrzebnych interwencji, co pomaga w podejmowaniu odpowiednich działań poprawiających ich jakość

3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH

3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Głównym problemem w gminie Fajslawice jest rozdrobienie gruntów, brak bezpośredniego dostępu działek do dróg oraz niedostosowanie dróg dojazdowych do wykorzystywanego sprzętu. Z uwagi na fakt iż podstawową funkcją gminy jest produkcja rolnicza stan obecny jest niekorzystny. Propozycją na poprawę sposobu użytkowania gruntów i poprawy ładu przestrzennego są prace scaleniowe. Scaleniu gruntów przyczyni się do stworzenia korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu. Scalenie gruntów ułatwi również dostęp do funduszy pomocowych i strukturalnych UE.

Ponadto pozytywnymi skutkami prac scaleniowych jest

- poprawa struktury obszarowej gospodarstw,
- zmniejszenie ilości działek o kształtach niedogodnych do uprawy mechanicznej,
- dostosowanie granic działek do systemu urządzeń melioracji wodnych oraz rzeźby terenu,
- wytyczenie i urządzenie funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego,
- zapewnienie dla większości działek poscaleniowych dostępu do dróg publicznych,
- wydzielenie niezbędnych gruntów na cele infrastruktury technicznej i społecznej.

3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów

Zmiany w sposobie użytkowania gruntów mogą wynikać zarówno z rosnących potrzeb społecznych, jak i z konieczności dostosowania przestrzeni do nowych funkcji gospodarczych lub ekologicznych. Zmiany te mają często duży wpływ na lokalne środowisko naturalne, gospodarkę oraz życie społeczności. Przekształcanie terenów rolniczych pod zabudowę czy infrastrukturę może zmniejszać powierzchnię gruntów dostępnych do produkcji rolnej, ale jednocześnie przyczyniać się do rozwoju gospodarczego regionu. Z kolei zalesianie nieużytków lub rekultywacja zdegradowanych terenów mogą poprawiać jakość środowiska i przyczyniać się do zachowania bioróżnorodności. Na obszarze odłogów proponuje się uprawę roślin o małych wymaganiach lub zamianę na pastwiska. Dopuszcza się również zmianę sposobu użytkowania gruntów ornych na sady. W miejscowościach przez które przepływa rzeka Marianka dopuszcza się w dolinie jej rzeki szczególnie w Woli Idzikowskiej zmianę gruntów rolnych na użytki zielone, co dostosuje bazę EGiB do aktualnego użytkowania terenu.

3.3.3 Ochrona gruntów

Ochrona gruntów to proces obejmujący działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji gleby, zachowanie jej zdolności produkcyjnych oraz zabezpieczenie przed nadmiernym zanieczyszczeniem. Działania w zakresie ochrony gruntów są kluczowe dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy. Aby skutecznie wykorzystywać zasoby gruntowe, gmina może organizować szkolenia i warsztaty dla lokalnych rolników na temat ekologicznych praktyk rolniczych. Istotnym jest również opracowanie programu ochrony i rekultywacji gleb oraz wprowadzenie systemu monitorowania ich stanu. Warto także skupić się na terenach zdegradowanych, podejmując działania w celu przywrócenia ich wartości użytkowych lub przyrodniczych. W tym kontekście gmina mogłaby oferować wsparcie finansowe, takie jak dotacje na rekultywację terenów zdegradowanych, czy modernizację gospodarstw rolnych. Ważnym aspektem ochrony gruntów są także działania na rzecz ochrony zasobów wodnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania ekosystemów i produkcji rolniczej, co wiąże się z kontrolą stanu wód oraz infrastruktury wodnej. Wszystkie te inicjatywy powinny być realizowane w ścisłej współpracy z różnymi podmiotami, w tym samorządem, mieszkańcami, rolnikami oraz instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska.

3.3.4 Odnowa wsi

Odnowa wsi to zespół działań mających na celu poprawę warunków życia na obszarach wiejskich, zwiększenie atrakcyjności tych terenów oraz rozwój społeczno-gospodarczy. Programy odnowy wsi często obejmują różnorodne inicjatywy, takie jak:

- modernizacja infrastruktury: remonty i budowa dróg, chodników, placów zabaw, świetlic wiejskich oraz innych obiektów użyteczności publicznej,
- ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego: renowacja zabytków, ochrona lokalnych tradycji, zwyczajów i krajobrazów,
- wsparcie lokalnej gospodarki: tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych, rozwój agroturystyki,
- poprawa jakości życia mieszkańców: organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych, wspieranie działalności społecznej, edukacyjnej i rekreacyjnej,
- ochrona środowiska: działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, recykling i edukacja ekologiczna.

Celem odnowy wsi jest nie tylko poprawa infrastruktury, ale także aktywizacja lokalnych społeczności, zwiększenie ich zaangażowania w rozwój swoich miejscowości oraz podniesienie standardu życia na wsi. Inicjatywy te często realizowane są przy współpracy z lokalnymi samorządami, organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami. Zaplanowano również wiele działań w 2024 roku w tym zakresie, takich jak:

- rewitalizacja centrum miejscowości Fajslawice – częściowo wykonana w 2023 roku,
- budowa drogi gminnej nr 109614L w Fajslawicach,

- przebudowa drogi gminnej Nr 109608L od km 0+175 d km 0+935 w miejscowości Wola Idzikowska,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Woli Idzikowskiej
- powstanie żłobka w budynku, gdzie mieści się „Centrum Edukacji Zielarskiej” w Boniewie.

3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa

Na terenie gminy występuje mała ilość obiektów związanych z obsługą rolnictwa. Biorąc pod uwagę fakt, że rolnictwo jest kluczowym sektorem gospodarki gminy, należałoby wykorzystać ten potencjał i stworzyć dogodne warunki dla jego rozwoju.

Propozycją jest utworzenie lokalnych centrów doradztwa rolniczego, które będą oferować rolnikom wsparcie techniczne, doradztwo agrotechniczne oraz szkolenia z zakresu nowoczesnych metod uprawy i hodowli. Ponadto ważnym jest by gmina pomogła rolnikom w dostępie do funduszy unijnych i krajowych, które wspierają rozwój rolnictwa, modernizację gospodarstw oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

Propozycja, którą zgłosili mieszkańcy gminy na spotkaniu to młyn, który umożliwiłby produkcję mąki z lokalnych zbóż, czy produkcję pasz. Gmina Fajslawice to region charakteryzujący się intensywną uprawą drzew owocowych na dużą skalę. Kolejna propozycja to powstanie przetwórnicy owoców, która umożliwiłaby przetwarzanie świeżych owoców na różne produkty spożywcze, takie jak: soki, dżemy, konfitury, musy, kompoty, czy przeciery. Przetwórnice odgrywają istotną rolę w przedłużaniu trwałości owoców, co pozwala na ich dłuższe przechowywanie i dostępność przez cały rok. Stworzyłaby jednocześnie dodatkowe miejsca pracy dla wielu mieszkańców.

3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną

Rozbudowa infrastruktury przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, wspiera rozwój gospodarczy oraz zwiększa atrakcyjność regionu. Propozycją dla infrastruktury technicznej jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Suchodoły, Siedliska I, oraz Siedliska II. Sieć światłowodowa na terenie gminy jest fragmentaryczna i zaleca się jej rozbudowę oraz zagęszczenie na terenie całej gminy, co znacząco wpłynie na zmniejszenie wykluczenia cyfrowego. Kolejna propozycja to budowa farmy wiatrowej. Wymogi określające powstanie obiektu określa Ustawa z dnia 20 maja 2016 roku (Dz.U. z 2024 r. poz. 317). Do budowy farmy wiatrowej między innymi wymagane jest zachowanie odległości 700 metrów od istniejących zabudowań, dodatkowym warunkiem umożliwiającym realizację tej inwestycji jest uwzględnienie jej w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego. Podstawową tej inwestycji to dostępność energii wiatru, na spotkaniu z mieszkańcami i władzami ustalono że dogodnym miejscem do jej wybudowania jest wschodnia część miejscowości Suchodoły na styku z gminą Łopiennik Górny

3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ

3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia

Do regulacji stosunków wodnych na terenie gminy przyczyniają się istniejące na jej terenie niewielkie oczka wodne, będące własnością osób prywatnych oraz zbiorniki wodne: trzy w okolicach Woli Idzikowskiej oraz pięć mniejszych w Fajslawicach oraz w pobliżu dworu w Suchodołach. Pełnią one funkcje retencyjne, rekreacyjne oraz wpływają na lokalne warunki hydrologiczne. Zaleca się monitorowanie ich stanu oraz regularną konserwację brzegów polegającą na okresowym wykaszaniu i odkrzaczaniu.

Rysunek nr 89 Staw w miejscowości Fajslawice

Źródło: Materiały własne

W miejscowości Suchodoły w dolinie rzeki Marianki gdzie obok rzeki położony jest biegnący równolegle do niej rów melioracyjny proponowane jest budowa zbiornika retencji wody lub kilku zbiorników małej retencji, który mógłby być wykorzystywany zarówno w formie retencyjnej jak i turystycznej. Budowa tej inwestycji zawiązana jest jednak koniecznością wyrażenia zgody przez dotychczasowych prywatnych właścicieli i wykupu przez Urząd Gminy.

3.4.2 Melioracje

Melioracje wodne są zespołem działań i zabiegów mających na celu poprawę warunków wodnych na danym terenie, co wpływa korzystnie na jego rolnicze, gospodarcze i ekologiczne wykorzystanie. Główne cele melioracji to: regulacja stosunków wodnych, zwiększenie wydajności rolnictwa, ochrona przed powodzią oraz poprawa jakości gleby. W gminie Fajslawice stan rzeki Marianki można określić jako zadowalający, jednak koryto wymaga prac konserwacyjnych – zaleca się wykaszanie i odkrzaczanie brzegów koryt na większości odcinków cieku. Sieć rowów melioracyjnych znajdujących się w dolinie rzeki Marianki można określić również jako zadowalający, spełniający swoje zadanie

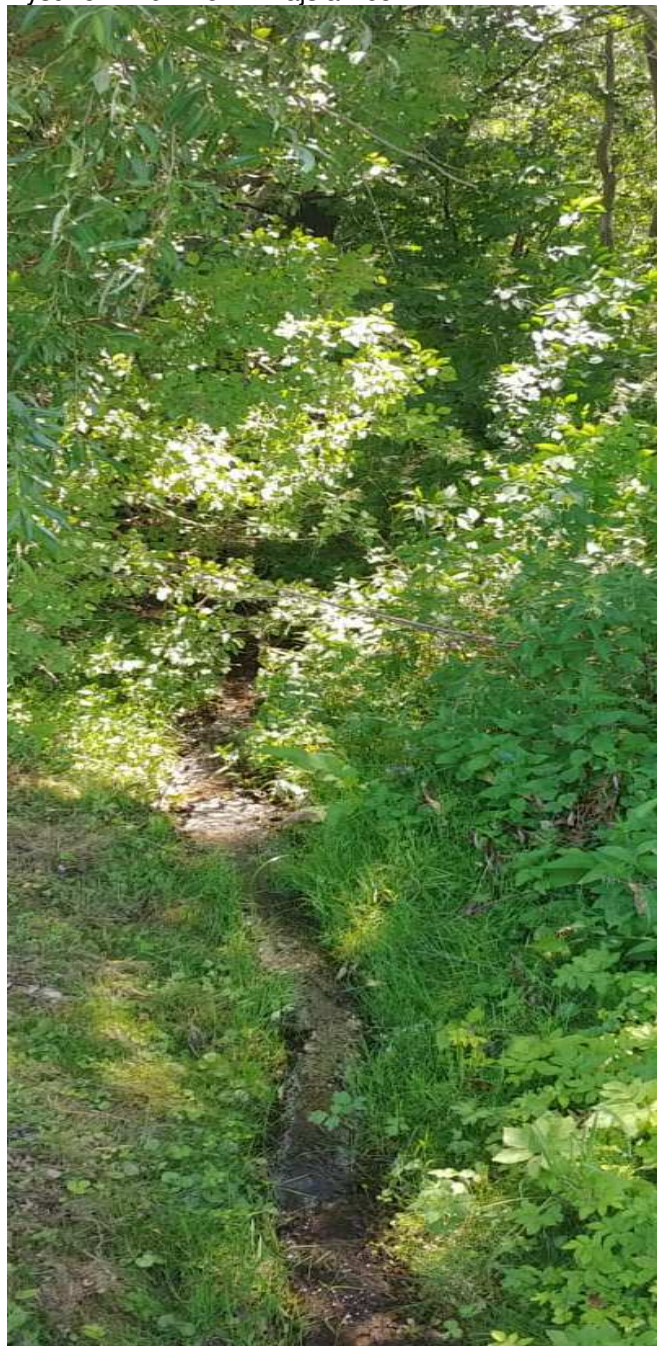
odprowadzania nadmiaru wody z terenów rolniczych, zapobiegając zalewaniu. Jednak z powodu złego stanu technicznego wymagane jest usunięcie roślinności i osadów co zwiększy przepustowość rowów i spowoduje szybszy odpływ wód opadowych. Aby sieć rowów właściwie spełniała swoją funkcję proponowana jest budowa sieci zastawek z możliwością regulacji wysokości przepływu wody. W związku z ryzykiem wystąpienia erozji należy zachować występujące wzdłuż cieków istniejące pasy zadrzewień i zakrzewień.

Rysunek nr 90 Rów – Fajslawice

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 91 Rów – Fajslawice

Źródło: Materiały własne

3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód

Ochrona i optymalne wykorzystanie zasobów wodnych są kluczowe dla zrównoważonego rozwoju gminy. Woda jest niezbędna nie tylko dla rolnictwa, ale także dla przemysłu, gospodarstw domowych i ekosystemów naturalnych. Zaleca się korzystanie a następujących rozwiązań w celu ochrony i lepszego wykorzystania wód:

- regularne monitorowanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz ograniczanie źródeł zanieczyszczeń, takich jak odpady przemysłowe, rolnicze środki ochrony roślin i ścieki komunalne,
- ustanowienie stref ochronnych wokół ujęć wody pitnej i zbiorników wodnych, aby zabezpieczyć je przed zanieczyszczeniami,
- przywracanie naturalnych korytarzy rzecznych i obszarów podmokłych, co wspiera retencję wody i poprawia jej jakość,
- ochrona siedlisk wodnych, takich jak bagna, torfowiska, które są ważne dla różnorodności biologicznej,
- monitorowanie i kontrola gatunków inwazyjnych, które mogą zagrażać rodzimym ekosystemom wodnym,
- opracowanie planów zarządzania zasobami wodnymi, które uwzględniają zmiany klimatyczne i rosnące zapotrzebowanie na wodę,
- promowanie technologii i praktyk oszczędzających wodę w rolnictwie, przemyśle i gospodarstwach domowych,
- wykorzystanie zaawansowanych technologii nawadniania, które minimalizują straty wody i zwiększają efektywność,
- budowa zbiorników retencyjnych do gromadzenia wody w okresach nadmiaru opadów i jej wykorzystania w okresach suszy,
- wdrażanie technologii oczyszczania ścieków, które umożliwiają ponowne wykorzystanie oczyszczonej wody do celów rolniczych, przemysłowych lub komunalnych,
- instalacja systemów do zbierania i magazynowania wody deszczowej, którą można wykorzystać do podlewania ogrodów, nawadniania pól czy mycia pojazdów.

Dzięki kompleksowemu podejściu do ochrony i lepszego wykorzystania wód, gmina Fajslawice może znacząco poprawić swoje zasoby wodne, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO

3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących

Dobry stan dróg w gminie to podstawa dla sprawnego funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz komfort życia mieszkańców. Modernizacja, konserwacja i budowa nowych dróg są niezbędne do zapewnienia płynnego transportu, dostępności do pól uprawnych oraz sprawnego poruszania się po gminie. Długoterminowe planowanie oraz zastosowanie nowoczesnych technologii mogą znacznie poprawić stan i funkcjonalność dróg, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju sektora rolniczego w regionie oraz znaczącej poprawy jakości życia mieszkańców. Priorytetem w planie przedsięwzięć do wykonania w latach 2023-2026 Gminy Fajslawice jest budowa, remont i modernizacja dróg gminnych. Drogi gruntowe i polne powinno być utwardzane, co zwiększy ich przejezdność w trudnych warunkach pogodowych.

3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zaplanowała inwestycję polegającą na budowie drogi ekspresowej S17 na odcinku Piaski – Hrebennie. W granicach gminy Fajslawice realizowany będzie odcinek S17 od węzła Piaski Wschód do węzła Łopiennik. W ramach budowy przewidziana jest realizacja węzła Fajslawice na skrzyżowaniu drogi ekspresowej S17 z drogą wojewódzką nr 838. Węzeł Fajslawice pozwoli na połączenie lokalnej sieci dróg publicznych na terenie gminy z drogą ekspresową S17.

Sieć dróg w Gminie Fajslawice jest niewystarczająca. Gospodarstwa posiadają dużą ilość wąskich, małych działek bez dojazdu, co utrudnia gospodarowanie i podnosi koszty produkcji rolnej. Występują również drogi ewidencyjne, które nie istnieją w terenie. W związku z tym istnieje duża potrzeba zaprojektowania funkcjonalnej sieci dróg, która poprawi warunki gospodarowania oraz jakość życia mieszkańców.

3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.6.1 Zalesienia gruntów

Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia pełnią wiele ważnych funkcji ekologicznych, społecznych i gospodarczych. Mają kluczowe znaczenie dla różnorodności biologicznej, klimatu, jakości powietrza i wód, a także dla rekreacji i gospodarki leśnej. W gminie występują dwa duże kompleksy leśne: jeden to obręb Siedliska II Las – 110,6900 ha, drugi położony w dwóch obrębach Siedliska I - 55,2447 ha, oraz Suchodoły - 67,9709 ha. W obrębie doliny rzeki Marianki występują liczne zakrzewienia i zadrzewienia porastające fragmenty terenu nie użytkowane rolniczo. Niewielki stopień lesistości gminy - 4,5% wskazuje na dobre klasy bonitacyjne gleb, w związku z tym nie przewiduje się dodatkowych terenów do zalesienia.

Na terenie gminy występują rzędowe zadrzewienia i zakrzewienia jako pojedyncze drzewa, które urozmaicają krajobraz. Pielęgnacja i zakładanie zadrzewień jest podstawą

wprowadzenia różnorodności na terenie dużych obszarów użytków rolnych. W związku z tym, że na terenie gminy istnieje duża liczba sadów oraz zadrzewień liniowych nie proponuje się dodatkowych nasadzeń.

3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych

Gmina Fajslawice charakteryzuje się cennymi walorami krajobrazowymi, które wymagają podkreślenia i wyeksponowania. Jedną z możliwości jest zaprojektowanie punktów widokowych, których lokalizacja umożliwiłaby podziwianie rozległych krajobrazów.

Tabela 31 Zestawienie proponowanych lokalizacji punktów widokowych

Lp.	Obręb	Proponowany punkt widokowy	
		ilość	lokalizacja
1.	2.	3.	4.
1.	Suchodoły	1	dz. 328
2.	Suchodoły	1	dz. 2956
3.	Marysin Kolonia	1	dz.239
Gmina ogółem		3	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego (czerwiec 2024 r.)

Rysunek nr 92 Propozycja lokalizacji punktu widokowego na działce 239 w Marysin Kolonia, widok nr 1

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 93 Propozycja lokalizacji punktu widokowego na działce 239 w Marysin Kolonia, widok nr 2

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 94 Propozycja lokalizacji punktu widokowego na działce 2956 w Suchodołach

Źródło: Materiały własne

3.6.3 Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego

Obszar gminy posiada cenne walory przyrodniczo – krajobrazowe, które powinny być wyeksponowane i chronione, na terenie których obowiązują zakazy na podstawie odrębnych przepisów. Na terenie gminy znajdują się:

- 21 pomników przyrody, które głównie występują w pobliżu parków dworskich w miejscowościach Fajstławice, Suchodoły i Siedliska Pierwsze,
- obszar otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego ustanowiony uchwałą Nr XI/56/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 26 lutego 1980r.,
- zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Doliny Marianki” ustanowiony uchwałą Nr XXVI/120/96 Rady Gminy w Fajstławicach łącznie o pow. 38,50ha,
- użytki ekologiczne ustanowiony uchwałą Nr XXVI/119/96 Rady Gminy w Fajstławicach:
- „Wąwóz Zagajnik” - zadrzewiony i zakrzewiony wąwóz w Siedliskach Pierwszych o pow. 6,20ha,
- „Źródłiska Marianki w Suchodołach” – obszar lasów, łąk stawów i nieużytków o pow. 6,5ha,
- „Wąwóz Siedliska koło ujęcia wody” - zadrzewiony i zakrzewiony wąwóz w Siedliskach Pierwszych o pow. 1,5ha,
- „Kamieniołom w Woli Idzikowskiej” - obszar nieużytków, pastwisk i wyrobisk kamienia białego o pow. 0,92ha,
- „Łęg Olszowy koło źródeł Krynicy w Fajstławicach” - obszar lasów, łąk i pastwisk o pow. ok. 0,5ha.

Na wyżej wymienionych obszarach chronionych występuje 29 gatunków roślin oraz kilka rzadkich i chronionych na Lubelszczyźnie gatunków ptaków.

Wszystkie wyżej wymienione formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego są niezbędne do utrzymania otaczającej przyrody i cennych przyrodniczo obszarów. Zaleca się oznaczenie tych miejsc tabliczkami, co wpłynie na atrakcyjność i pozwoli na prostsze zlokalizowanie tych miejsc w terenie potencjalnym turystom.

3.7 ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ

3.7.1 Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych

Rozwój turystyki stanowi szansę na stworzenie nowych miejsc pracy poza sektorem rolniczym. Zaprojektowanie i urządzenie szlaków turystycznych oraz ścieżek dydaktycznych to proces, który ma na celu stworzenie atrakcyjnych tras, które umożliwią mieszkańcom oraz turystom aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu, jednocześnie promując lokalne walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe.

Na terenie gminy Fajslawice znajduje się wiele atrakcji turystycznych takich jak: dolina rzeki Marianki, wąwozy, zabytkowe dworki, zespoły parkowe, cmentarze wojenne, a także piękny krajobraz. Zaleca się rozwój aktywnej turystyki, oraz utworzenie agroturystycznej bazy noclegowej. W Boniewie znajduje się Centrum Edukacji Zielarskiej „Tymiankowy Smak Fajslawic”, w którym prowadzone są warsztaty dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem ziół. W Boniewie oraz Siedliskach I znajdują się również stajnie. Turystyka konna to forma rekreacji i aktywności fizycznej, która łączy jazdę konną z odkrywaniem przyrody, kultury oraz lokalnych atrakcji turystycznych. Jest to wyjątkowy sposób na spędzanie wolnego czasu, który cieszy się rosnącą popularnością zarówno wśród miłośników koni, jak i osób szukających nietypowych form aktywności na świeżym powietrzu. Stworzenie agroturystycznej bazy noclegowej pozwoliłoby na połączenie warsztatów zielarskich z jazdą konną i utworzenie oferty obozów jeździeckich, gdzie uczestnicy będą mieli okazję poznać tradycje jeździeckie oraz życie na wsi. Zaprojektowano szlak konny przebiegający w północnej części miejscowości Boniewo, który potencjalnie wpłynie na rozwój tej formy aktywności. Zaplanowano również szlak turystyczny pieszy wzdłuż rzeki Marianki, który pozwoli cieszyć się urokami natury i podziwianiem unikalnych ekosystemów.

Rysunek nr 95 Ujeżdżalnia - Boniewo

Źródło: Materiały własne

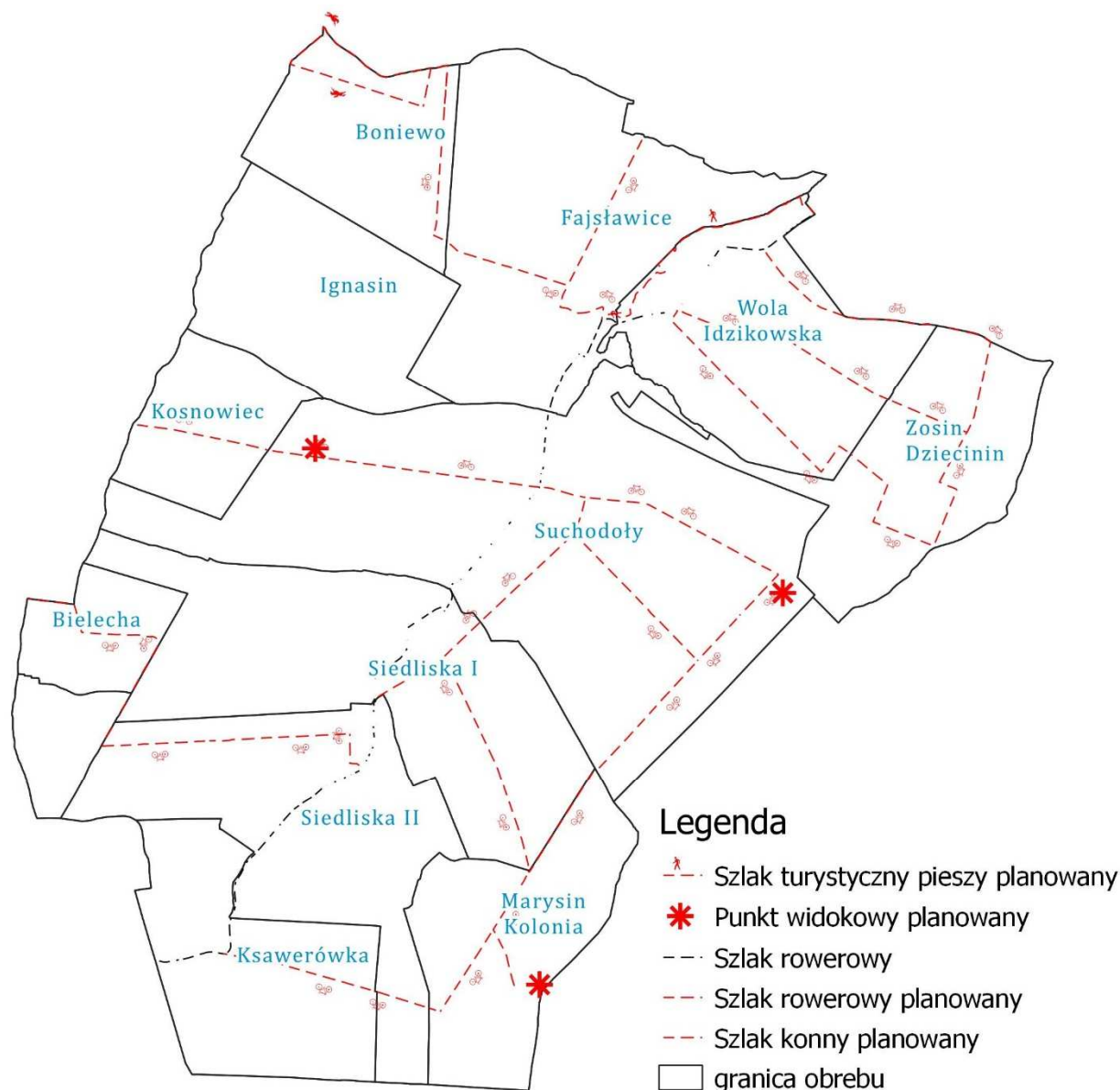

Źródło: Materiały własne

3.7.2 Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych

Przez teren gminy przebiega szlak greenways, który prowadzi z Woli Idzikowskiej do Ksawerówki. Szlaki te tworzą podstawy do realizacji lokalnych inicjatyw społecznych, które wspierają ochronę przyrody i krajobrazu, zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój ekologicznej turystyki. Odpowiadają na potrzeby zarówno lokalnych mieszkańców, jak i turystów, jednocześnie przyczyniając się do ożywienia lokalnej gospodarki oraz wspierania przedsiębiorczości w regionie. Proponuję utworzyć dodatkowe szlaki turystyczne, które będą łączyć się z głównym szlakiem. Pierwszy szlak prowadzi z miejscowości Boniewo do Fajstławic drogą asfaltową następnie łączy się ze szlakiem greenways. Z miejscowości Wola Idzikowska i Zosin Dziecinin zaplanowano 2 trasy mające charakter pętli. Obie pętle zaczynają się od trasy greenways i biegną po drogach gruntowych częściowo utwardzonych. Następny szlak zaczyna się w miejscowości Kosnowiec drogą asfaltową przez Suchodoły, Siedliska I, a w Siedliskach II częściowo wchodzi na trasę greenways. Następnie skręcając do miejscowości Siedliska II Las po drodze gruntowej, dalej biegnie do miejscowości Bielecha częściowo po drodze gruntowej, częściowo po utwardzonej i zamyka pętlę na granicy gminy przy miejscowości Żegotów. Kolejna pętla biegnie częściowo po szlaku greenways. Bieg rozpoczyna w miejscowości Ksawerówka drogą asfaltową przez Siedliska I po drodze asfaltowej do miejscowości Suchodoły następnie skręca w kierunku Łopiennika Górnego biegnąc po obrębie Suchodoły drogą gruntową. Następnie biegnie drogą asfaltową na granicy wsi Marysin Kolonia i Siedliska I. Kończy swój bieg drogą asfaltową w miejscowości Ksawerówka. Zaplanowano możliwość skrócenia pętli drogą asfaltową przez Siedliska I oraz drugi wariant skrócenia trasy przez miejscowość Suchodoły po drodze gruntowej. Szlaki powinny być oznakowane oraz posiadać wyznaczone miejsca do odpoczynku (ławki, altana) oraz kosze na śmieci. Zwiększenie ilości szlaków turystycznych wpłynie pozytywnie na życie mieszkańców jak również przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy.

Rysunek nr 97 Szkic przebiegu proponowanych szlaków rowerowych

Źródło: Opracowanie własne

3.7.3 Poprawa infrastruktury turystycznej

Rozwój infrastruktury turystycznej może przyczynić się do ogólnego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Brakuje tutaj bazy gastronomicznej i agroturystycznej bazy noclegowej, która w połączeniu z promocją atrakcyjnych miejsc do odwiedzenia stworzy konkurencyjną ofertę turystyczną i wpłynie na stworzenie nowych miejsc pracy poza sektorem rolniczym. Rola samorządu lokalnego powinna polegać na pomocy w pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz pomocy w promocji nowo powstałych miejsc.

3.7.4 Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków

Na terenie Gminy Fajslawice znajdują się cenne zabytki i obiekty historyczno – kulturowe. W dobrym stanie technicznym znajdują się obiekty sakralne: kościoły oraz kapliczki. Kościół paraf. pw. św. Jana Nepomucena w Fajslawicach, który został spalony a potem odbudowany obecnie znajduje się w dobrym stanie technicznym. Cmentarz parafialny rzymskokatolicki „Stary” z wieloma ciekawymi historycznie i architektonicznie nagrobkami jest zadbane, jednak pojedyncze nagrobki wymagają prac konserwatorsko-naprawczych. Dwór w zespole dworsko-parkowym w Fajslawicach jest zdewastowany, niedostępny w bardzo złym stanie. W parku zachował się częściowo drzewostan. Obelisk w kształcie kolumny toskańskiej w Fajslawicach wymaga remontu. Dwór w zespole dworskim w Suchodołach jest zdewastowany, czworaki - w stanie ruiny, kaplica ariańska w stanie ruiny, natomiast stodoła i spichlerz w stanie zadowalającym. Przy dworze zachowały się pozostałości parku. Dwór w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych jest zaniedbany, wymaga remontu. Cmentarz wojenny z I wojny światowej w Dziecininie - większość mogił nie jest widoczna, brakuje krzyży oraz tabliczek.

Zaleca się podjęcie działań takich jak remonty i konserwacja zabytków w celu zachowanie ich wartości, oraz tworzenie współczesnego otoczenia zabytków w nawiązaniu do tradycji. Prace renowacyjne obiektów zabytkowych powinny być prowadzone w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Zabytki stanowią ważny czynnik konkurencyjności regionów, który wpływa na potencjalny rozwój. Mogiły na cmentarzach wojennych wymagają renowacji, nie posiadają również oznaczeń, co stwarza problem z ich odnalezieniem. Zaleca się oznaczenie tych cmentarzy tablicami informacyjnymi.

3.8 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO – ROLNE

3.8.1 Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Zapotrzebowanie na scalenie gruntów wynika z potrzeby poprawy struktury przestrzennej gospodarstw rolnych oraz optymalizacji ich użytkowania. Scalenie gruntów pozwala na zwiększenie powierzchni działek, co ułatwia zarządzanie uprawami, korzystanie z nowoczesnych maszyn rolniczych oraz obniża koszty produkcji. Pozwala poprawić sieć dróg, co umożliwi lepszy dostęp do pól. Na terenie gminy Fajslawice zapotrzebowanie na prace scaleniowe występuje na 11 z 13 obrębów. Obręby, które nie kwalifikuje się do scalenia gruntów to Wola Idzikowska oraz Boniewo. Kryteria, które wskazują na potrzebę scalenia gruntów to między innymi:

- średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego,
- liczba gospodarstw rolnych,
- liczba działek bez dostępu do dróg publicznych,
- istniejąca szachownica gruntów,
- rozdrobnienie gruntów

Tabela 32 Zestawienie działek bez dostępu do drogi

I.p.	Obręb	Liczba działek w obrębie	Powierzchnia obrębu [ha]	Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej	% liczby działek bez dostępu do drogi publicznej do ogólnej liczby działek
1	2	3	4	5	7
1	Bielecha	341	162,0813	82	24,05%
2	Boniewo	743	340,8848	56	7,54%
3	Fajslawice	2598	808,1820	1022	39,34%
4	Ignasin	452	446,6484	52	11,50%
5	Kosnowiec	408	238,2766	137	33,58%
6	Ksawerówka	497	429,7940	58	11,67%
7	Marysin Kolonia	649	467,3840	245	37,75%
8	Siedliska I	2425	828,9548	1176	48,49%
9	Siedliska II	2145	695,1950	1062	49,51%
10	Siedliska II Las	623	112,6700	215	34,51%
11	Suchodoły	3764	1500,3927	1568	41,66%
12	Wola Idzikowska	1467	551,1981	25	1,70%
13	Zosin Dziecinin	726	486,1450	58	7,99%
Ogółem		16838	7067,8067	5756	34,18%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.)

Tabela 33 Liczba gospodarstw rolnych wraz ze średnią powierzchnią

Lp	Obręb	Pow. ogólna gospodarstw (ha)	Liczba gospodarstw ogółem	Średnia pow. gospodarstwa (ha)
1	2	3	4	5
1	BIELECHA	157,2002	36	4,37
2	BONIEWO	309,7784	100	3,1
3	FAJSŁAWICE	592,7477	202	2,93
4	IGNASIN	373,5944	107	3,49
5	KOSNOWIEC	272,5991	53	5,14
6	MARYSIN KOLONIA	361,0144	79	4,57
7	KSAWERÓWKA	418,1311	105	3,98
8	SIEDLISKA I	701,4828	156	4,5
9	SIEDLISKA II	491,3565	118	4,16
10	SIEDLISKA II LAS	207,4619	55	3,77
11	SUCHODOŁY	1338,6806	329	4,07
12	WOLA IDZIKOWSKA	471,8012	135	3,49
13	ZOSIN DZIECININ	416,7548	129	3,23
14	Gmina ogółem	6112,6031	1604	3,81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB (czerwiec 2024 r.).

Zgodnie z danymi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w kraju w roku 2023 wynosi 11,42 ha, natomiast w województwie lubelskim 8,22 ha. Powyższa tabela wykazuje, iż w gminie Fajslawice średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 3,81 ha. Przedstawione powyżej zestawienia świadczą o potrzebie wykonania prac scaleniowych.

3.8.2 Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg

Funkcjonalna sieć dróg w gminie stanowi kluczowy element infrastruktury, odgrywający istotną rolę zarówno w codziennym życiu mieszkańców, jak i w funkcjonowaniu lokalnej gospodarki. Dobrze rozwinięta i utrzymana sieć drogowa wpływa na jakość komunikacji, dostępność usług oraz efektywność transportu. Sieć głównych dróg jest w stanie dobrym, systematycznie remontowana i naprawiana.

Warto poprawić stan dróg dojazdowych i polnych. Mimo że są one mniej uczęszczane, ich stan techniczny ma duże znaczenie dla rolników i mieszkańców. W dużym stopniu są one o niewystarczającej szerokości, co powoduje poruszanie się maszyn rolniczych po gruntach prywatnych.

Rysunek nr 98 Przykład złego stanu technicznego dróg transportu rolnego

Źródło: Materiały własne

Rysunek nr 99 Przykład złego stanu technicznego dróg w terenach zadrzewionych

Źródło: Materiały własne

3.8.3 Rekultywacja nieużytków

Rekultywacja nieużytków to proces przywracania terenów zdegradowanych, porzuconych lub zniszczonych do stanu, który umożliwia ich ponowne wykorzystanie, najczęściej w celach rolniczych, leśnych lub rekreacyjnych. Celem rekultywacji jest poprawa wartości użytkowych lub przyrodniczych takich obszarów, co przynosi korzyści zarówno ekologiczne, jak i społeczno-gospodarcze. W Gminie Fajslawice zaledwie 0,24% powierzchni gruntów stanowią nieużytki. Jest to niewielki obszar, który ma małe znaczenie w skali gminy. Jednak poprzez ocenę stanu nieużytkowanego terenu można określić kierunek działań w celu poprawy wartości użytkowych lub przyrodniczych takich obszarów. Na podstawie diagnozy zaleca się podjęcie takich działań jak:

- oczyszczanie terenu,
- przywracanie żyzności gleby,
- nasadzenia odpowiednich roślin w celu poprawy jakości gleby,
- monitoring i pielęgnacja.

3.8.4 Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej

Poprawa warunków wodnych polega na wdrożeniu rozwiązań technicznych oraz działań mających na celu optymalne zarządzanie zasobami wodnymi na obszarach rolnych, leśnych oraz na terenach zurbanizowanych. Jest to kluczowe zarówno dla zapewnienia odpowiednich warunków do produkcji rolniczej, jak i ochrony środowiska. Na terenie gminy występuje niewielka sieć rowów melioracyjnych, jedynie w dorzeczu rzeki Marianki w złym stanie technicznym. Zaleca się natomiast odmulenie ich koryt, wycięcie zakrzewień oraz oczyszczanie i systematyczną konserwację terenu będącego w bezpośrednim pobliżu. Zaleca również się budowę systemu zastawek mogących regulować poziom wody na rowach aby mogły one pełnić funkcję rezerwuarów wodnych w przypadku suszy i mogły być szybko opuszczone w przypadku szybkiego napływu wody z okolicznych terenów.

3.8.5 Zalesienia gruntów

Lasy na terenie gminy Fajslawice obejmują niewielką powierzchnię 317,7553 ha, co stanowi 4,50 % powierzchni całej gminy. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego zaplanowano zalesienie gruntów o powierzchni 56,65 ha (0,80% powierzchni gminy). Zalesienia to proces tworzenia nowych obszarów leśnych na terenach, które są mniej przydatne do użytkowania rolniczego. Najczęściej są to nieużytki oraz gleby słabej jakości, które w wyniku procesu zalesienia mogą korzystnie wpłynąć ochronę gleb przed erozją, poprawę jakości powietrza, wzbogacenie bioróżnorodności oraz zwiększenie retencji wodnej. Zalesienia wpływają również na poprawę krajobrazu oraz walorów estetycznych regionu. Zgodnie z ustaleniami zawartymi w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod zalesienia przewidziane są tereny na powiększenie już istniejących zadrzewienia przy istniejących wąwozach w miejscowościach Suchodoły, Siedliska I i Marysin Kolonia.

3.8.6 Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe

Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe odgrywają istotną rolę w krajobrazie rolniczym, pełniąc zarówno funkcje ochronne, jak i estetyczne. Zadrzewienia powierzchniowe to większe skupiska drzew, najczęściej w formie małych lasów, zagajników czy grup drzew, które zajmują określoną powierzchnię na terenach rolniczych lub nieużytkach. Zadrzewienia liniowe to pasy drzew rosnące wzdłuż dróg, miedz, rzek, rowów melioracyjnych czy granic działek. Oba rodzaje spełniają bardzo ważne funkcje: zapobiegają erozji, wpływają na bioróżnorodność, wpływają na estetykę krajobrazu. Na terenie gminy Fajslawice występują rzędowe zadrzewienia w formie rozproszonych pojedynczych drzew, zadrzewienia liniowe wzdłuż dróg oraz nieliczne zadrzewienia powierzchniowe śródpolne. Zgodnie z ustaleniami Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego zaplanowano zadrzewiania liniowe łącznie wzdłuż 9 dróg położonych w miejscowościach Siedliska I, Marysin kolonia, Suchodoły, Ignasin, Boniewo, Wola Idzikowska i Zosin Dziecinin. W związku z tym, że na terenie gminy występują duże powierzchnie sadów spełniając również wyżej wymienione funkcje w planie urządzeniowo – rolnym nie zaprojektowano nowych nasadzeń prócz tych wymienionych dokumentach planistycznych.

3.8.7 Planowane formy ochrony przyrody

Na terenie gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody: 21 pomników przyrody, obszar otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Doliny Marianki”, użytki ekologiczne; „Wąwóz Zagajnik”, „Źródlika Marianki w Suchodołach”, „Wąwóz Siedliska koło ujęcia wody”, „Kamieniołom w Woli Idzikowskiej”, „Łęg Olszowy koło źródeł Krynicy w Fajslawicach”. Na wyżej wymienionych obszarach chronionych występuje 29 gatunków roślin oraz kilka rzadkich i chronionych na terenie Lubelszczyzny gatunków ptaków. W związku z tym, że na terenie występują bardzo dobre gleby zaleca się utrzymanie istniejących cennych przyrodniczo obszarów, natomiast nie planuje się utworzenia nowych

3.8.8 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych

Grunty odłogowane wymagają wdrożenia zabiegów w celu przywrócenia ich do odpowiedniego stanu. Na terenie gminy Fajslawice odłogi o powierzchni 28,27 ha mogą zostać przekształcone w łąki lub pastwiska, co sprzyja ich odnowie. Na części tej powierzchni może zostać przywrócone użytkowanie rolnicze poprzez odpowiednie przygotowanie gleby, nawożenie oraz wprowadzenie upraw. Rekultywacja i zagospodarowanie gruntów odłogowanych mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju gminy. Przywrócenie ich do użytkowania rolniczego, rekreacyjnego czy ekologicznego wpływa na poprawę krajobrazu, zwiększenie powierzchni terenów zielonych oraz poprawę warunków życia lokalnej społeczności. Dzięki odpowiednim działaniom możliwe jest też ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych oraz przywrócenie wartości użytkowej i przyrodniczej tych gruntów.

3.8.9 Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej

Zabiegi przeciwdziałające erozji wietrznej i wodnej obejmują szereg działań mających na celu ochronę gleby przed niszczącymi wpływami wiatru i wody, do których możemy zaliczyć:

- utrzymywanie pokrywy roślinnej na powierzchni gruntu, która stabilizuje glebę i zmniejsza ryzyko jej wymywania,
- stosowanie pasów ochronnych, czyli wprowadzenie stref roślinnych równoległe do kierunku spływu wody, co ogranicza erozję wodną,
- konturowe uprawy roli, które polegają na prowadzeniu upraw zgodnie z naturalnymi ukształtowaniem terenu, co zmniejsza spływ powierzchniowy wody i ogranicza erozję.

Erozja wietrzna dotyczy w większości środkowej części gminy. Teren ten charakteryzują się pagórkowatym ukształtowaniem terenu. Uprawy prowadzone w poprzek stoku oraz stosowanie roślin wzmacniających grunt mogą znacząco spowolnić te procesy. Innym obszarem zagrożonym erozją jest dolina rzeki Marianki o naturalnym przebiegu koryta. W tych miejscach zachodzi erozja boczna, polegająca na podmywaniu brzegów, co prowadzi do ich osuwania, a w dłuższej perspektywie do zmiany przebiegu koryta i powstawania starorzeczy. Wzmocnienie brzegów oraz regulacja koryta rzecznej mogą niemal całkowicie zahamować erozję i umożliwić prowadzenie działalności rolniczej w dolinie rzeki.

Rolnicza infrastruktura transportowa zlokalizowana na obszarze gminy również podlega niszczeniu. Dotyczy to traktów komunikacyjnych o nawierzchni gruntowej zlokalizowanych w wąwozach gdzie występuje zjawisko erozji wodnej, charakterystycznej dla terenów pokrytych utworami lessowymi. Prace polegające na zmianie nawierzchni drogowej przez jej utwardzenie za pomocą przykładowo płyt betonowych czy nawet żwiru w znaczny stopniu są w stanie zahamować te procesy.

3.8.10 Odnowa wsi

Odnowa wsi to proces, który ma na celu rozwój i rewitalizację obszarów wiejskich, poprawę jakości życia mieszkańców oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Inicjatywy związane z odnową wsi mogą obejmować różne działania, takie jak modernizacja infrastruktury, wsparcie lokalnych inicjatyw społecznych, poprawa estetyki przestrzeni publicznej, rozwój turystyki, a także promowanie lokalnej przedsiębiorczości. Odnowa wsi często wiąże się z aktywizacją społeczności lokalnej, która jest zachęcana do angażowania się w projekty mające na celu poprawę warunków życia na wsi. W ramach tego programu mogą być realizowane takie przedsięwzięcia jak remonty budynków użyteczności publicznej, tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku, rozwijanie sieci komunikacyjnej, a także ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. W 2023 roku w gminie zostało wyremontowanych wiele odcinków dróg, została przeprowadzona termomodernizacja budynków szkół, instalacja OZE, modernizacja świetlicy wiejskiej w Marysinie oraz rozbudowano sieć kanalizacyjną, jak również poprawiono gospodarkę wodno-ściekową w miejscowości Fajslawice. W ramach odnowy wsi najbliższe działania, które zaplanowano to:

- rewitalizacja centrum miejscowości Fajslawice,

- budowa drogi gminnej nr 109614L w Fajslawicach,
- przebudowa drogi gminnej Nr 109608L w miejscowości Wola Idzikowska,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Woli Idzikowskiej,
- powstanie żłobka w budynku, gdzie mieści się „Centrum Edukacji Zielarskiej” w Boniewie.

3.9 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE

3.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych, aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacja ewidencji gruntów i budynków, aktualizacja map glebowo rolniczych

Na terenie gminy Fajslawice należy wykonać szereg działań związanych z aktualizacją użytków gruntowych, aktualizacją gleboznawczej klasyfikacji gruntów, modernizacją ewidencji gruntów i budynków oraz aktualizacją map glebowo rolniczych. W wyniku opracowania wykryto konflikty cieków naturalnych. W miejscowości Siedliska I działki ewidencyjne 1367 i 1252/2 będąca drogą dzielą działkę pod wodami rzeki Rejka odpowiednio na działki o numerach 2908/2, 1400 i 1402. Podobna sytuacja występuje w miejscowości Fajslawice gdzie na terenie zajęтым przez wody rzeki wydzielono działki drogi nr 2299. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków § 7.4 grunt po którym płynie ciek naturalny stanowi odrębną działkę ewidencyjną.

Dane, które są w posiadaniu PODGiK Krasnystaw są nieaktualne, a często niekompletne. Na podstawie wywiadu terenowego oraz porównania danych z EGiB wykonano mapę przedstawiającą zapotrzebowanie na prace związane z aktualizacją użytków gruntowych, aktualizacją gleboznawczej klasyfikacji gruntów która stanowi załącznik graficzny do niemniejszego opracowania, oraz przedstawiono zbiorczo w Tabeli 34.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że 2 obręby wykazują wysoką potrzebę aktualizacji użytków: Ksawerówka i Marysin Kolonia wynika to z dużego nasycenia tych miejscowości sadami, których plantacje są w jednych miejscach likwidowane a w innych nasadzone. W Woli Idzikowskiej ze względu na przeprowadzane scalenie gruntów oraz w obrębie Siedliska II Las gdzie na całym terenie występuje las nie ma potrzeby wykonywania aktualizacji użytków. Pozostałe obręby wykazują średnią potrzebę wykonania prac w tym zakresie.

Stopień zapotrzebowania na wykonywanie aktualizacji gleboznawczej klasyfikacji gruntów w całej gminie oprócz Woli Idzikowskiej występuje na średnim, umiarkowanym poziomie aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów powinna być ona procesem równoległym do przeprowadzanej aktualizacji użytków. Jedynie omawiana Wola Idzikowska ze względu na przeprowadzone prace scaleniowe których obligatoryjnym częścią jest wykonanie gleboznawczej klasyfikacji gruntów występuje na niskim poziomie.

Tabela 34 Zestawienie zapotrzebowania na aktualizację użytków gruntowych, gleboznawczej klasyfikacji gruntów i modernizację ewidencji gruntów i budynków

	Stopień zapotrzebowania na aktualizację:		
	użytków	klasyfikacji gruntów	modernizacji bazy EGiB
1	2	3	4
Bielecha	średnie	średnie	niskie
Boniewo	średnie	średnie	niskie
Fajslawice	średnie	średnie	niskie
Ignasin	średnie	średnie	średnie
Kosnowiec	średnie	średnie	średnie
Ksawerówka	wysokie	średnie	wysokie
Marysin Kolonia	wysokie	średnie	wysokie
Siedliska I	średnie	średnie	niskie
Siedliska II	średnie	średnie	wysokie
Siedliska II Las	niskie	średnie	średnie
Suchodoły	średnie	średnie	wysokie
Wola Idzikowska	niskie	niskie	niskie
Zosin Dziecinin	średnie	średnie	niskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego i informacji uzyskanych z PODGiK Krasnystaw

W sześciu obrębach Bielecha, Boniewo Fajslawice, Siedliska I, Wola Idzikowska i Zosin Dziecinin ze względu na wykonany w latach 2014 – 2020 projekt „e-Geodezja cyfrowy zasób geodezyjny województwa lubelskiego”, w ramach którego została wykonana aktualizacja ewidencji gruntów i budynków nie ma potrzeby przeprowadzania prac tego typu. W pozostałych obrębach ze względu na aktualność dokładność posiadanych danych przez PODGiK w Krasnymstawie zalecane jest wykonanie prac w stopniu wysokim i umiarkowanym.

Aktualizacja map glebowo-rolniczych należy do kompetencji Marszałka Województwa, który odpowiada za decyzje dotyczące ich uaktualniania. Jednocześnie, w wyniku kompleksowych prac związanych z gleboznawczą klasyfikacją gruntów, powinna być systematycznie przeprowadzana aktualizacja tych map, mająca na celu odzwierciedlenie aktualnych warunków glebowych.

4. PODSUMOWANIE - W WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY

Na podstawie przeprowadzonej analizy i ustaleń możemy stwierdzić że w gminie Fajslawice istnieją potrzeby związane z modernizacją terenów rolnych:

- 1) wynikające z ogólnej charakterystyki gminy;
- 2) wynikające z potrzeby poprawy gospodarki gruntami i kształtowanie struktury agrarnej;
- 3) wynikające z potrzeby poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy, w tym struktura wielkościowa i organizacyjna gospodarstw rolnych;
- 4) wynikające z potrzeby poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- 5) wynikające z potrzeby urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- 6) wynikające z potrzeby kształtowanie krajobrazu naturalnego, ochrona przyrody i środowiska naturalnego;
- 7) wynikające z potrzeby rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych;
- 8) wynikające z zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne;
- 9) wynikające z potrzeby realizacji prac geodezyjno – kartograficznych.

W wyniku analizy materiałów zgromadzonych podczas inwentaryzacji terenowej w czerwcu 2024 roku, informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy oraz innych instytucji, danych z ewidencji gruntów i budynków, a także w oparciu o konsultacje z mieszkańcami ustalono odnosząc się do potrzeb wymienionych powyżej:

Ad 1 wynikające z ogólnej charakterystyki gminy

Z analizy charakterystyki gminy, jej położenia i wysokich walorów przyrodniczych wynika zarówno potrzeba wzmocnienia lokalnego rolnictwa, między innymi poprzez utworzenie dużego zakładu przetwórczego owoców i skupów z nim związanych jak również rozwój agroturystyki i turystyki opartej o trasy rowerowe i konne. Zauważono także potrzebę wykonania inwestycji w odnawialne źródła energii w postaci farmy wiatrowej, rozbudowę kanalizacji.

Ad 2 wynikające z potrzeby poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej

W celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia procesów erozyjnych zidentyfikowano potrzebę ochrony gleb przed niekorzystnymi skutkami erozji stosując między innymi orkę równoległą do spadku terenu, a także utrzymując aktualną powierzchnię upraw sadowniczych które nie tylko na obszarach o większym spadku hamują procesy erozyjne ale także zwiększają retencję wodną w glebie. Odnosząc się do powierzchni 28,27 ha gruntów

odłogowanych zauważono potrzebę przywrócenie ich rolniczego sposobu użytkowania w terenach gdzie przylegają do użytków rolnych lub leśnego charakteru wykorzystania w terenach przyległych do lasów i zadrzewień.

Ad 3 wynikające z potrzeby poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy, w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych

W gminie Fajslawice, istnieje znacząca potrzeba poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej, a zwłaszcza poprawy struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw. Na terenie gminy występuje rozdrobniona struktura agrarna, gospodarstwa posiadają dużą liczbę małych, rozproszonych działek rolnych. W niektórych obrębach, istnieje znaczna ilość działek nie posiadających dostępu do dróg publicznych. Takie warunki znacząco utrudniają efektywne gospodarowanie gruntami, prowadzą do wzrostu kosztów produkcji rolnej. Poprawę struktury wielkościowej i organizacyjnej można uzyskać na przykład poprzez realizację scaleń z zagospodarowaniem poscaleniowym obejmującym nie tylko zaprojektowanie i utworzenie nowej sieci dróg.

Ad 4 wynikające z potrzeby poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej

W gminie tylko obręby Siedliska I, Suchodoły Fajslawice i Wola Idzikowska przez które przepływa rzeka Marianka i występują tam nieliczne rowy melioracyjne występuje potrzeba przywróceniu funkcjonalności istniejących urządzeń melioracyjnych, usunięciu istniejących zanieczyszczeń i przeszkód uniemożliwiających naturalny odpływ wody z rowów oraz budowa sieci zastawek. Co przyczyniło by się do utrzymania cennych przyrodniczo zbiorowisk łąkowych. Oprócz utrzymania w sprawności rowów melioracyjnych ze względu na lokalne zmiany rzeźby terenu w miejscach zagłębień proponowane jest budowa zbiorników małej retencji które to stanowiły by naturalny rezerwuuar wód w przypadku suszy.

Ad 5 wynikające z potrzeby urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego

Gmina Fajslawice wymaga urządzenia funkcjonalnej sieci dróg w celu poprawy infrastruktury transportowej. Większość dróg transportu rolnego jest w dobrym stanie technicznym jednak z uwagi na dużą liczbę działek bez dostępu do drogi publicznej w obrębach Fajslawice, Kosonowiec, Siedliska II Las, Marysin Kolonia ponad 30% działek nie ma dostępu do drogi publicznej, a w obrębach Suchodoły, Siedliska I i Siedliska II już ponad 40%. Niezbędna jest modernizacja istniejących dróg i budowanie nowych dróg transportu rolnego, które umożliwią łatwiejszy dostęp do pól. Obecnie, drogi transportu rolnego na obszarze gminy Frampol charakteryzują się niską funkcjonalnością i brakiem spójnej struktury komunikacyjnej. Sieć tych dróg jest fragmentaryczna, co powoduje, że nie tworzą one zamkniętego i efektywnego układu. Modernizacja dróg gruntowych oraz budowa nowych połączeń lokalnych są priorytetowymi działaniami, które należy podjąć w celu poprawy dostępności komunikacyjnej i zwiększenia efektywności transportu rolniczego.

Ad 6 wynikające z potrzeby kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrony przyrody i środowiska naturalnego

Krajobraz naturalny na opracowywanym obszarze ma bardzo duży potencjał – warto wyeksponować jego walory zadbać o utrzymanie cennych przyrodniczo zbiorowisk łąkowych w dolinie rzeki Marianka na terenie której w sposób zrównoważony mogłaby się rozwijać flora

i fauna, wraz z integracją z działalnością człowieka. Warto również zadbać o ochronę obszarów o wysokich walorach widokowych, poprzez planowanie zabudowy i zagospodarowania terenów przylegających w sposób, który harmonizuje z otaczającym krajobrazem.

Ad 7 wynikające z potrzeby rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych

Gmina Fajslawice jest gminą typowo rolniczą tak więc posiada potencjał do rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej. Atrakcyjne często zmieniający się krajobraz w którym dominują uprawy roślin zbożowych, zielarskich, owoców i sadów szczególnie w miesiącach wiosennych i letnich mogą przyciągnąć turystów zainteresowanych turystyką pieszą, rowerową i konną co wiąże się z koniecznością zaprojektowania i urządzenia w terenie szlaków turystycznych rowerowych i pieszych. Warto również wyeksponować walory krajobrazowe poprzez stworzenie punktów widokowych. Szansą na rozwój turystyki jest także większa promocja imprez związanych z bardzo prężnie się rozwijającą branżą zielarską.

Ad 8 wynikające z zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne

W przypadku analizy stopnia zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne w tym scalenie gruntów, przyjęto kryteria oparte na średniej liczbie działek w gospodarstwie, średniej powierzchni działki oraz udziale działek bez dojazdu wskazały stopień zapotrzebowania na te prace w poszczególnych obrębach ewidencyjnych:

- wysoki stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne do którego zakwalifikowano obręby: Suchodoły, Siedliska I, Siedliska II,
- średni stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne do którego zakwalifikowano obręby: Bielecha, Fajslawice, Ignasin, Kosnowiec, Ksawerówka, Marysin Kolonia, Siedliska II Las, Zosin Dziecinin,
- niski stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne do którego zakwalifikowano obręby: Boniewo, Wola Idzikowska.

Przeprowadzenie prac urządzeniowo-rolnych na terenie gminy umożliwiłoby rozwiązanie wielu problemów z zakresu uporządkowania struktury własnościowej i przestrzennej gospodarstw rolnych: likwidację rozdrobnienia gruntów w gospodarstwach rolnych i likwidację rozłogu gruntów, zwiększenie średniej wielkości działki i zmniejszenie liczby działek w gospodarstwie, zapewnienie działkom dostępu do dróg. Ponadto prace te umożliwiłyby wydzielenie działek na cele użyteczności publicznej.

Ad 9 wynikające z potrzeby realizacji prac geodezyjno – kartograficznych

Z uwagi na nieaktualność oraz częste braki w dokumentacji geodezyjno - kartograficznej występujące na terenie gminy Fajslawice niezbędne staje się przeprowadzenie prac związanych z aktualizacją baz użytków, klasyfikacji gleboznawczej gruntów oraz modernizacji ewidencji gruntów i budynków. Braki oraz niska jakość materiałów geodezyjnych powodują często utrudnienia w przeprowadzeniu rozbudowy gospodarstwa o nowe budynki

i zabudowania, aby usunąć te rozbieżności mieszkańcy muszą ponosić dodatkowe koszty. Dlatego należy zadbać o aktualność oraz dokładność danych geodezyjnych dzięki którym możliwe jest skuteczne planowanie i realizacja inwestycji rolniczych, co przyczynia się do optymalizacji gospodarowania przestrzenią rolniczą.

5. WYKORZYSTANA LITERATURA

1. Poradnik dla rolników w zakresie przeciwdziałania erozji gleb, Eugeniusz Nowocień, Rafał Wawer; Copyright by Wydawnictwo IUNG, Puławy 2021
2. Józefaciuk A., Nowocień E., Wawer R., 2014. Erozja gleb w Polsce – skutki środowiskowe i gospodarcze, działania zaradcze. Monografie i Rozprawy Naukowe
3. Zagrożenie erozją wietrzną użytków rolnych Polski. Źródło: Józefaciuk A., Nowocień E., Wawer R., 2018. Erozja wietrzna w Polsce. Monografie i Rozprawy Naukowe
4. Noga K., 2001, Metodyka programowania i realizacji prac scalania i wymiany gruntów w ujęciu kompleksowym, Akademia Rolnicza w Krakowie, Szkoła Wiedzy o Terenie.
5. Woch F., Zarychta M. 2017. Wytyczne do opracowania programów urządzeniowo-rolnych gmin. Instrukcja upowszechnieniowa IUNiG-PIB nr 228, Puławy

6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA

1. <http://wlaczpolske.pl/index.php>
2. <https://fajslawice.e-mapa.net>
3. www.rejestrupraw.arimr.gov.pl
4. https://wody.isok.gov.pl/gpservices/KZGW/ISOK_PPSS
5. <https://www.zdp-krasnystaw.pl/drogi>
6. Strategia rozwoju gminy Fajslawice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030
7. <https://www.gddkia.gov.pl>
8. <https://www.greenways.org.pl/o-nas/greenways-w-polsce>
9. <https://lgdkrasnystaw.pl/ewidencja-zabytkow>
10. www.rejestrupraw.arimr.gov.pl
11. www.bdl.lasy.gov.pl/portal
12. Raport o stanie Gminy Fajslawice za 2023 rok.

7. SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Rysunek nr 1 Położenie gminy na tle województwa lubelskiego	9
Rysunek nr 2 Podział administracyjny gminy na obręby	10
Rysunek nr 3 Położenie gminy na tle podziału na jednostki fizycznogeograficzne Polski według J. Kondrackiego	11
Rysunek nr 4 Mapa hipsometryczna	12
Rysunek nr 5 Polska – Temperatura roczna i roczne opady atmosferyczne	14
Rysunek nr 6 Struktura wiekowa mieszkańców gminy Fajstławice	16
Rysunek nr 7 - zdjęcie: Tereny zabudowane – Fajstławice przy drodze S17	16
Rysunek nr 8 - Rysunek planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajstławice uchwała Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajstławice z dnia 18 grudnia 1999 roku	18
Rysunek nr 9 Studium użytków gruntowych	20
Rysunek nr 10 Mapka występowania lasów, gruntów zadrzewione, zakrzaczone	23
Rysunek nr 11 Kompleksy przydatności rolniczej gleb	27
Rysunek nr 12 Procentowy udział upraw rolnych w powierzchni gminy Fajstławice	32
Rysunek nr 13 uprawa Facelii	32
Rysunek nr 14 zdjęcie uprawa mięty	35
Rysunek nr 15 zdjęcie uprawy chmielu	35
Rysunek nr 16 zdjęcie sadu owocowego	35
Rysunek nr 17 Wykres struktury władania gruntami w gminie Fajstławice	37
Rysunek nr 18 wykres struktura władania – sektor publiczny	37
Rysunek nr 19 Grupy rejestrowe na terenie gminy Fajstławice	39
Rysunek nr 20 wykres Udział procentowy działek bez dostępu do drogi publicznej na terenie gminy Fajstławice	45
Rysunek nr 21 Działki bez dojazdu	46
Rysunek nr 22 Procent działek bez dostępu do dróg publicznych	47
Rysunek nr 23 Wykaz większych firm na terenie gm. Fajstławice	48
Rysunek nr 24 zdjęcie zakładu Herbapol – skup ziół	48
Rysunek nr 25 zdjęcie zakładu SCF NATURAL – przetwórstwo chmielu	48
Rysunek nr 26 zdjęcie tablicy informacyjnej zakładu Herbimar - skup ziół	49
Rysunek nr 27 zdjęcie Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Fajstławicach	52
Rysunek nr 28 zdjęcie Boisko przy Szkole Podstawowej w Fajstławicach	52
Rysunek nr 29 zdjęcie Boisko piłkarskie w Fajstławicach	53
Rysunek nr 30 zdjęcie Siłownia zewnętrzna w Fajstławicach	53
Rysunek nr 31 zdjęcie Ścieżka edukacyjno-sensoryczna przy Szkole Podstawowej w Fajstławicach	53
Rysunek nr 32 zdjęcie Ośrodek Pomocy Społecznej w Fajstławicach	54
Rysunek nr 33 zdjęcie Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, OSP w Fajstławicach	55
Rysunek nr 34 zdjęcie Urząd Gminy Fajstławice	55
Rysunek nr 35 zdjęcie Urząd Pocztowy w Fajstławicach	56
Rysunek nr 36 zdjęcie źródła rzeki Marianka w miejscowości Siedliska I	57
Rysunek nr 37 Wody płynące i cieki naturalne z mostami na terenie gminy Fajstławice	58
Rysunek nr 38 Rzeka Marianka	58
Rysunek nr 39 System melioracji i urządzeń wodnych	59
Rysunek nr 40 Rów - Suchodoły	60
Rysunek nr 41 Przepust – Siedliska I	60
Rysunek nr 42 Most - Fajstławice	60
Rysunek nr 43 Staw - Fajstławice	61
Rysunek nr 44 Staw pełniący funkcję rekreacyjną – Fajstławice	61
Rysunek nr 45 Zagrożenie suszą atmosferyczną	62
Rysunek nr 46 Zagrożenie suszą rolniczą	63
Rysunek nr 47 Zagrożenie suszą hydrologiczną	64
Rysunek nr 48 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną	65
Rysunek nr 49 Wstępna ocena ryzyka powodziowego	66
Rysunek nr 50 Mapka dróg, krajowych, wojewódzkich i powiatowych	67

Rysunek nr 51 Przebieg wariantów budowy trasy S17	70
Rysunek nr 52 formy ochrony przyrody na terenie gminy Fajstławice.....	75
Rysunek nr 53 zdjęcia zajęć szarak.....	77
Rysunek nr 54 Skowronek (zwyczajny)	78
Rysunek nr 55 Lin	78
Rysunek nr 56 Krajobraz pól uprawnych Fajstławice	79
Rysunek nr 57 Krajobraz pól uprawnych Marysin Kolonia.....	80
Rysunek nr 58 Lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione	81
Rysunek nr 59 Przebieg szlaku rowerowego greenways.....	82
Rysunek nr 60 Gminny Ośrodek Kultury oraz Gmina Biblioteka Publiczna w Fajstławicach	84
Rysunek nr 61 Centrum Edukacji Zielarskiej w Boniewie.....	84
Rysunek nr 62 Centrum Edukacji Zielarskiej w Boniewie.....	85
Rysunek nr 63 Kościół parafialny pw. Św. Jana Nepomucena.....	86
Rysunek nr 64 Grobowiec na terenie Kościoła parafialnego.....	87
Rysunek nr 65 Dzwonnica na terenie Kościoła parafialnego.....	87
Rysunek nr 66 Tablica informacyjna przy cmentarzu.....	88
Rysunek nr 67 Kaplica Grobowa.....	88
Rysunek nr 68 Kaplica Grobowa Florkowskich.....	88
Rysunek nr 69 Nagrobek	88
Rysunek nr 70 Zespół dworsko-parkowy	89
Rysunek nr 71 Zespół dworsko-parkowy	89
Rysunek nr 72 Zespół dworsko-parkowy	89
Rysunek nr 73 Kaplica Ariańska.....	90
Rysunek nr 74 Kaplica Ariańska.....	90
Rysunek nr 75 Obelisk w Fajstławicach	90
Rysunek nr 76 Dwór i park w zespole dworskim w Suchodołach elewacja zewnętrzna	91
Rysunek nr 77 Herb w zespole dworskim w Suchodołach	91
Rysunek nr 78 Dwór i park w zespole dworskim w Suchodołach elewacja wewnętrzna.....	92
Rysunek nr 79 Cmentarz wojenny w Dziecininie	92
Rysunek nr 80 Nagrobki na cmentarzu wojennym w Dziecininie	93
Rysunek nr 81 Nagrobki na cmentarzu wojennym w Dziecininie	93
Rysunek nr 82 Dwór w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych	94
Rysunek nr 83 Budynek gospodarczy w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych	94
Rysunek nr 84 Budynek gospodarczy w zespole dworsko- parkowym w Siedliskach Pierwszych	95
Rysunek nr 85 Studium istniejących dróg przed scaleniem	96
Rysunek nr 86 Stan po scaleniu.....	97
Rysunek nr 87 Drogi z wyszczególnieniem stanu technicznego na terenie gminy Fajstławice	98
Rysunek nr 88 Dane EGIB dla gminy Fajstławice	101
Rysunek nr 89 Staw w miejscowości Fajstławice	110
Rysunek nr 90 Rów – Fajstławice	111
Rysunek nr 91 Rów – Fajstławice	111
Rysunek nr 92 Propozycja lokalizacji punktu widokowego na działce 239 w Marysin Kolonia, widok nr 1.....	114
Rysunek nr 93 Propozycja lokalizacji punktu widokowego na działce 239 w Marysin Kolonia, widok nr 2.....	115
Rysunek nr 94 Propozycja lokalizacji punktu widokowego na działce 2956 w Suchodołach	115
Rysunek nr 95 Ujeżdżalnia - Boniewo	117
Rysunek nr 96 Wybieg dla koni - Boniewo	118
Rysunek nr 97 Szkic przebiegu proponowanych szlaków rowerowych	119
Rysunek nr 98 Przykład złego stanu technicznego dróg transportu rolnego	122
Rysunek nr 99 Przykład złego stanu technicznego dróg w terenach zadrzewionych.....	122

8. SPIS TABEL

Tabela 1 Nazwa i powierzchnie obrębów Gminy Fajstławice.....	10
Tabela 2 Struktura demograficzna gminy Fajstławice	15
Tabela 3 Zestawienie użytków	19
Tabela 4 Zestawienie użytków rolnych w obrębach	22
Tabela 5 Zestawienie gruntów zalesionych i zadrzewionych	24
Tabela 6 Zestawienie włączeń z produkcji rolnej z ostatnich 4 lat z terenu gminy Fajstławice	25
Tabela 7 Zestawienie typów gleb.....	26
Tabela 8 Zestawienie kompleksów przydatności rolniczej gleb.....	28
Tabela 9 Wskaźnik bonitacji gleb	29
Tabela 10 Zestawienie klas gruntów ornych i użytków zielonych.....	30
Tabela 11 Zestawienie nieużytków w gminie Fajstławice	31
Tabela 12 Powierzchnie upraw. Dane z wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich	33
Tabela 13 Powierzchnie upraw ze szczególnym uwzględnieniem roślin zielarskich i owoców. Dane z wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich	34
Tabela 14 Produkcja zwierzęca	36
Tabela 15 Zestawienie struktury władania gruntami wg grup rejestrowych w gminie Fajstławice	38
Tabela 16 Struktura gospodarstw indywidualnych w grupach obszarowych - grunty własne gospodarstw	41
Tabela 17 Rozdrobnienie gruntów własnych gospodarstw indywidualnych wg grup obszarowych.	43
Tabela 18 Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej.....	44
Tabela 19 Zestawienie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej i przynależnych im przyłączy	50
Tabela 20 Zestawienie dróg wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy	68
Tabela 21 Zestawienie dróg gminnych.....	68
Tabela 22 Gęstość sieci drogowej	70
Tabela 23 Zestawienie dróg ewidencyjnych wg. materiału nawierzchni.....	71
Tabela 24 Zestawienie dróg ewidencyjnych wg. stanu technicznego.....	72
Tabela 25 Zestawienie średniej szerokości działki dla nawierzchni dróg utwardzonych	72
Tabela 26 Zestawienie średniej szerokości działki dla dróg o nawierzchni grunt naturalny.....	73
Tabela 27 Wykaz zabytków wpisanych na listę Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	85
Tabela 28 Zestawienie efektów scalenia obrębu Wola Idzikowska	96
Tabela 29 Zestawienie okresu wykonania klasyfikacji gruntów.....	100
Tabela 30 Analiza SWOT dla gminy Fajstławice.....	102
Tabela 31 Zestawienie proponowanych lokalizacji punktów widokowych.....	114
Tabela 32 Zestawienie działek bez dostępu do drogi.....	121
Tabela 33 Liczba gospodarstw rolnych wraz ze średnią powierzchnią	121
Tabela 34 Zestawienie zapotrzebowania na aktualizację użytków gruntowych, gleboznawczej klasyfikacji gruntów i modernizację ewidencji gruntów i budynków	127